

Rapport og planer

2013-2014

Bildene på forsiden: (øverst fra venstre)

1. Studenter hjelper studenter = den populære og nyttige Helpdesk-ordningen til HiØ
2. Fornøyde sykepleierstudenter i solskinnet på Kråkerøy
3. Dekan Unni Hagen ved Avdeling for lærerutdanning i fint driv
4. Vinner av Forskerduellen 2013 i Østfold: Martin Foss fra IFE
5. Ingeniørstudenter bygger bru over elv nær Børte vann
6. Lærte kidsa å kode. Dekan Beathe Due ved Avdeling for informasjonsteknologi veileder skolebarn.

1. Innledning.....	4
2. Resultatrapportering 2013	7
2.1 Utdanning.....	7
2.1.1 Studieportefølje og samhandling med arbeidslivet	7
2.1.2 Undervisning og læringsmiljø.....	12
2.1.3 Internasjonalisering.....	28
2.2 Forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.....	32
2.2.1 Høgskolens egenart	32
2.2.2 Forskning og utvikling – resultater og tiltak i 2013	33
2.2.3 Kunstnerisk utviklingsarbeid	38
2.2.4 Innovasjon, entreprenørskap og kommersialisering.....	40
2.2.5 Samspill mellom forskning og utdanning	41
2.3 Formidling og samfunnskontakt.....	46
2.3.1 Aktiviteten i 2013	46
2.3.2 Utadrettede arrangementer	49
2.3.3 Dialogmøter i forbindelse med revidering av strategisk plan	50
2.3.4 Regional kompetanseplan for Østfold.....	51
2.3.5 Eksternt finansiert utdanning.....	51
2.3.6 Fleksibel utdanning	52
2.4 Organisasjon og ressurser	54
2.4.1 Strategisk utvikling	54
2.4.2 Samarbeid.....	56
2.4.3 Kompetanse og personal.....	58
2.4.4 Organisering og ressursforvaltning	66

2.5 Annen rapportering.....	69
2.5.1 Oppfølging basert på tilbakemelding 2012	69
2.5.2 Aktivitetskrav.....	70
2.5.3 SAK.....	71
2.5.4 SAK i ingeniørutdanningen	71
2.5.5 Evaluering av førskolelærerutdanningen	72
2.5.6 Universell tilrettelegging	73
2.5.7 Studentkapasitet	73
2.5.8 Midler tildelt over kap.281	73
2.5.9 Likestilling	73
2.5.10 Større investeringsprosjekter	74
2.5.11 Eierskap i aksjeselskap.....	74
2.5.12 Samfunnssikkerhet og beredskap	75
2.5.13 Læringer.....	76
 3. Planer for 2014	 77
3.1 Plan for virksomheten	77
3.2 Plan for tildelt bevilgning	78

Vedlegg:

1. Statusrapport Oslofjordalliansen, s. 80
2. Evaluering av førskolelærerutdanningen og implementering av barnehagelærerutdanningen, s. 86
3. Aktivitetsplan 2014, s. 88
4. Studentkapasitet, s. 102
5. Likestilling – tabeller, s. 105

1. INNLEDNING

Høgskolen fikk nytt styre 1. januar 2013 med funksjonstid til 31. juli 2017. Seks av styremedlemmene satt også i styret i 2012 slik at erfaringene fra høgskolens tidligere styrearbeid er godt ivarettatt. I mars 2013 ble det avholdt et heldags opplæringsseminar for det nye styret der det ble gitt innføring i høgskolens sentrale oppgaver, resultater, samhandling med omverdenen og utfordringer. Instruks for høgskolestyret for 2013 – 2017 ble vedtatt på styremøtet i mars 2013, og i tilknytning til saksbehandlingen ble «Instruks for styrer i staten» gjennomgått.

Styret vedtok i mars 2013 en plan for revidering av høgskolens strategiske plan. Den reviderte planen skal vedtas i juni 2014. Arbeidet med revisjonen har vært en sentral oppgave for styret i 2013, og det har blant annet vært avholdt tre styreseminarer knyttet til dette arbeidet. Styret har oppnevnt en styringsgruppe, en koordinatorgruppe og fire arbeidsgrupper i forbindelse med revidering av strategisk plan og har lagt opp til bred medvirkning i planprosessen både internt og eksternt. I september ble det ferdigstilt et omfattende plangrunnlag som blant annet ivaretar erfaringene fra fusjonsprosessen med Høgskolen i Buskerud og Høgskolen i Vestfold samt den strategi- og organisasjonsprosess som ble gjennomført i 2012 etter at Høgskolen i Østfold valgte å fortsette som selvstendig institusjon.

Høgskolen har i 2013 arbeidet videre med utvikling av målstrukturen. Den ovennevnte styringsgruppen fikk i oppgave å legge fram et forslag til revidert målstruktur på bakgrunn av de føringer som var gitt fra Kunnskapsdepartementet. De nye målene og styringsparameterne er lagt til grunn ved utarbeidelsen av Aktivitetsplan og budsjettrammer for 2014. Når revidert strategisk plan vedtas i juni 2014, vil denne inkludere nye virksomhetsmål og styringsparametere.

Høgskolen har fulgt opp de sentrale politiske SAK-signalene gjennom blant annet Oslofjordalliansen (<http://www.oslofjordalliansen.no>). Samarbeidet har i 2013, som i 2012, vært konsentrert om tre fagområder: teknologi, lærerutdanning samt helse-, sosial- og miljøfag. Samarbeidet i Universitetsalliansen indre Skandinavia (UNISKA) ble avvirket i 2013 etter initiativ fra Karlstads Universitet, men Høgskolen i Østfold har fortsatt bilateralt samarbeid med Karlstads Universitet blant annet innen doktorgradsutdanning. I 2012 ble det initiert et samarbeid med Högskolan Väst gjennom en intensjonsavtale om faglig samarbeid. En arbeidsgruppe med representanter fra begge institusjoner utarbeidet en rapport sommeren 2013 som konkluderte med at de to institusjonene har mange interessante faglige samarbeidsområder. Høsten 2013 ble det derfor undertegnet en forpliktende samarbeidsavtale mellom institusjonene. Det faglige samarbeidet er i gang og skal intensiveres i 2014.

De fire institusjonene i Oslofjordalliansen (OFA) valgte å oppløse sitt felles Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) i 2013. Begrunnelsen var at hver av institusjonene trengte et RSA som hadde større fokus på den enkelte institusjon og deres tilhørende regioner. Høgskolestyret har initiert arbeidet med etablering av nytt RSA for Høgskolen i Østfold.

Høgskolestyret har i 2013 tilsatt ny prorektor (100 % stilling) og nye dekaner. Styret stilte som krav til dekanene at de skulle ha høy vitenskapelig kompetanse på minimum doktorgradsnivå som et ledd i å øke den faglige ledelsens fokus på forskning og utvikling. Tre av de fem dekanene er eksternt rekruttert.

De fleste av høgskolens søkere kommer fra regionen, og det er fortsatt liten søkerlekkasje. Av de 20 studiene med flest primærsøkere med bostedsadresse i Østfold er 14 studier ved HiØ. De øvrige seks er studier som ikke tilbys ved høgskolen, noe som viser at studieporteføljen oppfattes som relevant i det regionale søkermarkedet.

Etter at søkertallene har økt betydelig de seinere år, viser tallene for 2013 en liten nedgang. Til tross for dette økte opptaket med hele 9 %. Siden vi i 2012 opplevde et stort frafall fra søkning til opptak, ble det i år lagt vekt på å følge søkerne tettere blant annet med tilbud om studieforberedende kurs. Dette kan være en av årsakene til at trenden snudde.

Studiepoengproduksjonen økte med kun 2 %, og etter en periode med positiv utvikling i produksjonen pr student gikk denne ned fra 47,1 til 45,2. Sammen med svake gjennomstrømningsresultater særlig i masterutdanningene er dette et område som må få økt fokus i 2014.

På den positive siden har vi økningen i antall utvekslingsstudenter. Det er særlig antall utreisende som øker. Etter svake resultater her har det vært lagt vekt på både økt informasjon, bedre tilrettelegging og kvalitetssikring av utvekslingspakker så vel som incentiver for å reise ut.

Fristen for rapportering av vitenskapelig publisering er 2. april, og det pågår fortsatt et arbeid med å kvalitetssikre dataene. Foreløpige oversikter tyder på en liten nedgang i publiseringspoeng, hovedsakelig som følge av færre nivå 2-publikasjoner.

Til tross for høyt fokus på anskaffelse av eksterne forskningsmidler, lar resultatene vente på seg. Tildelingen fra Norges forskningsråd (NFR) og regionale forskningsfond går igjen ned, og selv om tildeling fra EU viser en økning, handler dette kun om avslutningen av ett prosjekt.

For å bedre disse resultatene har høgskolen initiert et samarbeid med Østfoldforskning AS og NCE Smart Energy Markets om opprettelse av en forskningsadministrativ enhet. Denne enheten skal bistå forskere i de tre institusjonene under utarbeidelse av søknader til regionale forskningsfond, NFR, EU og andre finansieringskilder. Både Østfoldforskning AS og NCE Smart Energy Markets har gode resultater når det gjelder ekstern forskningsfinansiering, og målsetningen er at den nye enheten skal bidra til økt forskningsfinansiering av prosjekter i Østfold. Enheten skal identifisere aktuelle programmer det kan søkes på, gi veiledning om utarbeidelse av søknadene og gi støtte under gjennomføringen av prosjektene slik at rapporteringskrav og økonomioppfølging ivaretas på en profesjonell måte. Prosjektleder for enheten er ansatt, og øvrige medarbeidere skal tilsettes i 2014. Etter to år skal enhetens resultater evalueres. Det vil da bli tatt en beslutning om prosjektets videre framtid.

På bakgrunn av et høgskolestyrevedtak i desember 2012, er det utarbeidet retningslinjer for organisering av den interne forskningsaktiviteten som inkluderer forskergrupper, forskningsleder på avdelingene, lokale FoU-utvalg, instruks for vitenskapelig personale og faglig ledelse m.m. Dette arbeidet forventes på sikt å gi bedre resultater både med hensyn til vitenskapelig publisering og formidling samt økt eksternt forskningsfinansiering.

Den positive utviklingen innen formidling og samfunnskontakt fortsetter, og høgskolen er blitt mer synlig i det regionale mediebildet. Samarbeidet med samfunns- og næringsliv utvikles stadig. Advisory Boards brukes av flere avdelinger både i utvikling av studieportefølje og FoU. I forbindelse

med revideringen av strategisk plan ble det i mai holdt dialogmøter med en rekke eksterne interessenter; møter begge parter fant svært nyttige.

Det gode samarbeidet med studentdemokratiet er videreført i 2013 med de samme møteplasser som tidligere. Erfaringene fra fadderukene har imidlertid medført at høgskolen og studentdemokratiet har gått sammen om å styrke det faglige innholdet i opplegget.

Høgskolen har arbeidet videre med oppfølging av NOKUTs evaluering av høgskolens kvalitetssystem som ble godkjent i juni 2012. Særlig tre forhold ble løftet fram av sakkyndig komité for nærmere oppfølging, og disse er fanget opp gjennom ulike tiltak i 2013/2014.

Høgskolen har i 2013 styrket sin rolle som leverandør av etter- og videreutdanning. Omsetningen øker, det samme gjør antall deltakere i videreutdanning. Vi opplever imidlertid fortsatt at vridningen mot mer sentralt styrt videreutdanning gir kommunene, som er blant våre viktigste oppdragsgivere, mindre igjen til etterutdanning. De nye studiesentraene i Moss og Indre Østfold er nå i gang med desentrale tilbud innen blant annet helsefag og lærerutdanning.

Høgskolen hadde i 2013 et merforbruk på kr 5,0 mill. innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet. Oppdragsresultatet for 2013 beløp seg på den annen side til kr 4,0 mill. Omfanget av oppdragsaktivitet er imidlertid relativt lavt selv om årets oppdragsinntekter er noe høyere enn fjorårets. Oppdragsinntektene knytter seg i det alt vesentlige til eksterntfinansiert etter- og videreutdanning.

I årets regnskap er veksten i lønn og sosiale kostnader dempet i forhold til de senere år, og også andre driftskostnader vokser moderat. Regnskapet bærer således preg av forholdsvis stram kostnadsstyring i enkelte fagavdelinger der kostnadsveksten har vært høy de senere år.

Høgskolen jobber aktivt med å posisjonere seg for å øke inntektene utover bevilgningen. Selv om dette arbeidet genererer økt aktivitet på området, har dette ikke materialisert seg i økte inntekter i regnskapet.

Høgskolens BFV-avsetning ved utgangen av 2013 utgjør kr 60,2 mill., mens virksomhetskapitalen utgjør kr 11,2 mill. Høgskolens økonomi er således robust, men samtidig er det viktig for høgskolens fremtidige økonomiske handlingsrom at bevilgningsinntektene suppleres med økte eksterne inntekter.

Høgskolen står overfor spennende utviklingsmuligheter og betydelige utfordringer i årene som kommer. Styret har derfor i 2013/2014 lagt stor vekt på arbeidet med revideringen av strategisk plan slik at den kan gi det nødvendige styringsgrunnlaget for høgskolens videre utvikling.

Halden 15. mars 2014

Hans A. Blom
Rektor/styreleder

2. RESULTATRAPPORTERING 2013

2.1 Utdanning

Sektormål 1:

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

Nasjonale styringsparametere

- 1.1 Gjennomføring på normert tid
- 1.2 Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere
- 1.3 Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammet

De nasjonale styringsparameterne 1.1 og 1.3 er omtalt under avsnitt 2.1.2.1 Kvantitative styringsparametere. Nasjonal styringsparameter 1.2 antas å ikke gjelde Høgskolen i Østfold. Den interne satsingen på doktorgradsutdanning er likevel kommentert i avsnitt 2.4.3.5 Kompetanseutvikling.

Rapporten er for øvrig disponert ved at interne virksomhetsmål som henger sammen behandles tematisk under hvert av sektormålene. Det betyr at vi ikke kommenterer på det enkelte virksomhetsmål konkret, men beskriver aktiviteter og tiltak som har blitt gjennomført i 2013 og som har hatt betydning for måloppnåelsen av virksomhetsmålene under hver tematiske overskrift. Under utdanning er virksomhetsmålene kategorisert i tre undertemaer; *Studieportefølje og samhandling med arbeidslivet*, *Undervisning og læringsmiljø* og *Internasjonalisering*

2.1.1 Studieportefølje og samhandling med arbeidslivet

Virksomhetsmål

1. Høgskolen skal ha en dynamisk studieportefølje tilpasset regionens arbeidsliv.
2. Høgskolens bachelorutdanninger skal være profesjons- og arbeidslivsorienterte og ta utgangspunkt i regionens behov for kompetanse.
3. Høgskolens masterutdanninger skal være forankret i vedtatte faglige satsingsområder og utvikles i samspill med eksterne partnere.

Kvalitative styringsparametere:

- Analyse av arbeidsmarkedet
- Dialog med arbeidslivet
- Beskrivelse av hvorledes og i hvor stor grad de enkelte masterutdanninger oppfyller virksomhetsmål 3

2.1.1.1 Studieporteføljens relevans og utvikling

Høgskolen har siden opprettelsen i 1994 hatt en profil klart rettet mot profesjonsutdanninger som er godt tilpasset samfunnets og regionens behov. Parallelt med dette har høgskolen utviklet nasjonalt ledende fagmiljøer innen scenekunst, språk og informasjonsteknologi.

Høgskolestyret behandler årlig høgskolens studieportefølje basert på en analyse av søkerutvikling og utviklingen i arbeidsmarkedet (*Trendar i søkjarutviklinga*). Dette er et viktig bakgrunnsdokument for

å kunne vurdere så vel status i søkermarkedet som behovene for videre utvikling av høgskolens studieportefølje.

Vi opplever en stabil søkning til høgskolens studier, og det er fortsatt liten søkerlekkasje. Av de 20 studiene med flest primærseekere med bostedsadresse i Østfold er 14 studier ved HiØ. De øvrige seks er studier som ikke tilbys ved HiØ, noe som viser at studieporteføljen oppfattes som relevant i det regionale søkermarkedet. Se også avsnitt 2.1.2.1 Kvantitative styringsparametere.

For studieåret 2013/2014 ble studieporteføljen i hovedsak videreført uendret. Det ble ikke foretatt opptak til deltidsstudiet i sykepleie. Begrunnelsen for dette var stort frafall. Man valgte i stedet å øke opptaket til heltidsstudiet og øke ressursinnsatsen her. Avdeling for helse- og sosialfag startet masterutdanning i psykososialt arbeid høsten 2012. For å kunne tilby to populære videreutdanninger: akuttgeriatri og vold i nære relasjoner, valgte man å vente med nytt opptak til denne masterutdanningen til studieåret 2014/2015. I tråd med avdelingens og høgskolens strategiske prioriteringer ble det vedtatt å starte et nytt videreutdanningstilbud i velferdsteknologi. Dette er også et viktig satsingsområde for fylkeskommunen og i tråd med registrerte behov i samfunnet. Søkertall og opptak til dette studiet viser imidlertid at studiet må ha tid til å innarbeide seg.

Innen lærerutdanning ble det lagt til rette for og gjennomført opptak til den nye barnehagelærerutdanningen. Som følge av at man var inne i en akkrediteringsprosess knyttet til masterutdanning i spesialpedagogikk, valgte man å avvente med nytt opptak her til studieåret 2014/2015.

Det tilbys nå mulighet for opptak via Y-vei til de fleste ingeniørutdanningene. Nytt for studieåret 2013/2014 var en prøveordning med Y-vei-opptak til bioingeniørutdanningen.

Masterutdanning

Høgskolen har de senere årene satset sterkt på utvikling av tilbudet om masterutdanning. Ved inngangen til 2013 hadde høgskolen syv masterprogrammer, inkludert master i spesialpedagogikk i samarbeid med Universitetet i Stavanger (UiS), fordelt på fire av høgskolens avdelinger. I løpet av 2013 ble ytterligere to masterprogrammer akkreditert av NOKUT (master i barnehagepedagogikk og småbarnsvitenskap og master i scenografi). I tillegg fikk høgskolen egen akkreditering for master i spesialpedagogikk etter at avtalen med UiS gikk ut. Høgskolen har dermed fra og med høsten 2014/våren 2015 ni ulike masterprogrammer.

Master i scenografi startes i januar 2015, og vil være Skandinavias eneste tilbud innen scenografi på masternivå. Programmet undervises på engelsk. Akademi for scenekunst har for øvrig tatt initiativ til et samarbeid med Norges Musikkhøgskole og Kunsthøgskolen i Oslo om utvikling av et masterprogram i performance. Programmet vil fokusere på det tverrfaglige aspektet gjennom bruk av nye metoder og nye medier i møtepunktet mellom kunstformene.

Studieporteføljen og den videre strategiske utviklingen

Som en oppfølging av den omfattende strategi- og organisasjonsprosessen som ble startet i 2012 og ikke minst som et grunnlag for prosessen med revidering av strategisk plan, ble det vinteren 2013 igangsatt to utredninger knyttet til studieporteføljen:

- Gjennomgang av studieporteføljens aktualitet, kvalitet og fleksibilitet i forhold til behovene i regionens arbeidsliv
- Grunnlag for en framtidig masterstrategi

Begge rapportene inngår i plangrunnlaget for revidering av strategisk plan, se omtale i avsnitt 2.4.1.2 Revidering av strategisk plan for Høgskolen i Østfold.

Gjennomgang av studieporteføljen

En analyse av de behovene arbeidslivet har for arbeidskraft, viser at de nasjonale satsingene gjenspeiles regionalt. Nasjonalt satses det blant annet på en opprusting for eldrebølge (helse/omsorg), endrede arbeidsmønstre (f.eks. velferdsteknologi), fokus på klima (grønn energi), mer utdanning til alle (livslang læring og mål om flere med høyere utdanning) og inkludering og mangfold (som følge av økt innvandring). I tillegg fremheves et økt fokus på doble kompetanser og alternative innganger til høyere utdanning; f.eks. mer yrkesretting i utdanningene, økt samarbeid mellom høyere utdanning og næringsliv og alternative opptaksveier til høyere utdanning. Grunnleggende kompetanser som samarbeid, IKT, språk, innovasjon og endringskompetanse trekkes også frem som viktige kunnskaps- og ferdighetsområder, siden vi i stor grad utdanner til framtidige yrker/næringer som er ukjente for oss i dag.

HiØ har ambisjoner om å utnytte bedre det flerfaglige mulighetsrommet som ligger i studieporteføljen. Mange av studiene våre er rammeplanbelagte, og vi står ikke fritt til å endre oppbygging og innhold, men vi kan utnytte *mulighetsrommet* som ligger i rammen og slikt sett gjøre studiene unike. Kompetansebehov som utpeker seg på tvers av fagområder er blant annet analytiske evner, IKT, innovasjon, internasjonalisering, ledelse, omstilling, selvstendige læringsstrategier (læring for livet), språk, tverrfaglighet og yrkesnærhet i alle studier.

Masterstrategi

Enhver mastersatsing må knyttes opp mot en overordnet strategi som definerer prioriteringer for antall og typer mastersatsinger, og gir klare føringer for hvilke kriterier som må være på plass før det kan gis klarsignal for videreutvikling av en søknad om akkreditering til NOKUT. Kriteriene må være knyttet opp mot følgende punkter: *samfunnets behov, antall masterstudier og studentrekruttering, rekrutteringsplan for fagkompetanse og kostnadsanalyse*, og være forankret i analyser av arbeidsmarkedet og utdanningslandskapet for øvrig, samt interne analyser som studentundersøkelser, og rekrutteringsplaner for fagkompetanse. Høgskolen jobber videre med å etablere retningslinjer for utvikling av masterprogrammer.

2.1.1.2 Samhandling med arbeidslivet og praksisfeltet

Tre av høgskolens avdelinger har etablert egne Advisory boards: Avdeling for helse- og sosialfag, Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for informasjonsteknologi.

Advisory board ved Avdeling for informasjonsteknologi har hatt to møter i 2013. Arbeidet i gruppa har vist at avdelingen har et forbedringspotensial når det gjelder å tilpasse seg næringens behov. Spesielt er det behov for høyere kompetanse på grunnleggende IT-kunnskap blant kandidatene slik at de lettere tilpasser seg de raske endringene innen feltet.

Ved Avdeling for helse- og sosialfag er det gjennomført fire møter i 2013 der hovedtemaene blant annet har vært sektorens behov for høgskoleutdannet personell, prosjekt for fremtidig praksisorganisering på avdelingen og hvordan utdanne fremtidige sykepleiere i lys av sykepleierens rolle i nytt østfoldsykehus.

Ved Avdeling for ingeniørfag er det ikke gjennomført møter i Advisory board i 2013, men avdelingen har omfattende kontakt med næringslivet gjennom studentprosjekter og FoU.

Det finnes ikke et Advisory board tilknyttet Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag, men fagmiljøene har eksterne kontaktnett som skal bidra i utviklingen av studienes relevans og faglige kvalitet. Disse kontaktnettene er for eksempel forskningsnettverk i inn- og utland og samarbeidspartnere i offentlig sektor, som Politihøgskolen, Fylkesmannen i Østfold, folkehelsesjefen i Østfold fylkeskommune og rådmannskollegiet i Østfold samt enkeltkommuner.

Akademi for scenekunst har et Kunstnerisk råd med mange av de samme funksjonene som et Advisory board.

I forbindelse med revideringen av strategisk plan ble det i mai gjennomført dialogmøter med et bredt utvalg av høgskolens eksterne samarbeidspartnere og interessenter. En slik dialog var ikke bare nyttig som grunnlag for det videre arbeidet med strategisk plan, men ga også en god mulighet for de eksterne til å fremme sine synspunkter med hensyn til hvordan høgskolen makter å tilpasse sin studieportefølje til de behov både offentlig sektor og privat næringsliv i Østfold har. Se også avsnitt 2.3.3 Dialogmøter i forbindelse med revidering av strategisk plan.

Østfold fylkeskommune startet høsten 2013 opp arbeidet med en regional kompetanseplan, se avsnitt 2.3.4 Regional kompetanseplan. Her vil høgskolen gå aktivt inn i så vel styringsgruppe som arbeidsgrupper.

Det er også omfattende samhandling med arbeidslivet gjennom de konkrete studiene. Innen BA i interkulturell kommunikasjon er det lagt opp til et tre måneders praksisopphold, hovedsakelig i virksomheter i Østfold, Akershus og Oslo. Det er tett kontakt mellom avdeling, praksissted og student, og opplegget gir studentene en svært nyttig arbeidslivserfaring.

Også flere av studiene ved Avdeling for informasjonsteknologi gir studentene mulighet til å ha bedriftspraksis gjerne i form av konkrete prosjekter. Praksisen skal resultere i en rapport og en presentasjon av utført arbeid. I master i anvendt informasjonsteknologi gis studentene mulighet til å bli utplassert som trainee i en bedrift. Dekan ved avdelingen deltok for øvrig i desember i statssekretær Paul Chaffeys workshop om framtidens IKT-utdanning der målet blant annet var å definere konkrete verdier og anbefalinger om kompetansefremmede politikk innen IKT-utdanning.

Både innen lærerutdanningene og i helse- og sosialfagsstudiene er dialog med praksisfeltet av avgjørende betydning for kvalitet, relevans og kunnskapsbasering av studiene.

Avdeling for helse- og sosialfag har et eget koordinatorforum sammen med Helse Øst som tar opp temaer knyttet til praksis. I 2013 hadde forumet syv møter. Forumet tok blant annet initiativ til å etablere fagråd for den enkelte grunnutdanning der praksistilbydere blir invitert til å vurdere innhold og organisering av utdanningene. Det er også etablert et eget koordinatorforum med Fredrikstad kommune, og det arbeides med å etablere tilsvarende for de andre bykommunene i Østfold.

Avdeling for lærerutdanning har hyppig kontakt med sitt praksisfelt, og viktige saker i 2013 har vært videreutvikling av kvaliteten i praksisopplæringen, profilering av en samarbeidskultur mellom likeverdige, men ulike kompetansemiljøer, utforskning av det entreprenørielle mulighetsrommet og planlegging av kompetanseheving innen det flerkulturelle området. Deltakelse i de ulike foraene er avgjørende for videreutvikling av lærerutdanningens studieportefølje, herunder tilbud om lærerutdanningsrelevante masterstudier. Avdelingen fikk i 2013 oppnevnt to eksterne representanter til avdelingsstyret, begge fra skolesektoren, og det er ønskelig å utvide med en tredje ekstern representant fra barnehagefeltet. Dette medfører at avdelingsstyret i stor grad også kan fungere som et Advisory board.

2.1.1.3 Analyse av arbeidsmarkedet

Som del av rapporten *Trender i søkjarutviklinga* inngår en årlig analyse av arbeidsmarkedet i Østfold basert på statistikkene til NAV. Gjennom denne analysen ønsker høgskolen å sikre at vi fanger opp variasjoner og endringer i arbeidsmarkedet som kan ha innvirkning på kompetansebehovet i fylket og dermed høgskolens studietilbud.

Analysen for 2013 viser en økning i arbeidsledigheten i Østfold, særlig innen helse-, pleie- og omsorgsykker og lederykker. Bortsett fra helse-, pleie- og omsorgsyrkene er situasjonen for de største yrkesgruppene som høgskolen utdanner til, ganske stabil med kun en mindre økning i arbeidsledigheten. Blant annet øker arbeidsledigheten innen undervisning og IKT/ingeniørfag mindre enn landsgjennomsnittet.

Det er likevel enkelte negative trekk som høgskolen vil følge nøye:

Antall utlyste stillinger i undervisningssektoren gikk ned med hele 49 % fram til august 2013, noe som ikke samsvarer med NAV Østfold sin prognose der man ventet en økning i sysselsettingen. I september 2013 var det 1,9 ledige førskolelærere per utlyst stilling. Om denne utviklingen fortsetter kan førskolelærere i Østfold måtte orientere seg ut av fylket for å få relevant jobb, noe som igjen kan få innvirkning på søkningen til høgskolens barnehagelærerutdanning.

En tilsvarende utvikling kan man observere innen ingeniørfag og IKT der nedgangen i tilgjengelige stillinger gikk ned med hele 70 % fra september 2012 til samme måned i 2013. Tallet på arbeidsledige økte imidlertid ikke i samme grad, noe som tyder på at noen av arbeidssøkerne har funnet arbeid utenfor fylket eller blitt rekruttert via mer uformelle veier.

2.1.2 Undervisning og læringsmiljø

Virksomhetsmål

4. Høgskolen skal legge til rette for livslang læring og fleksibilitet i studiene.
5. Høgskolen skal være et attraktivt lærested med tidsmessige lokaler og relevant teknisk utstyr basert på prinsippet om universell utforming.
6. Studentenes studieprogresjon og læringsutbytte skal sikres gjennom god oppfølging i et inspirerende og inkluderende læringsmiljø.
7. Studentenes læringsutbytte skal være tilpasset arbeidslivets og regionens behov og gi kandidatene evne til å stimulere og utvikle arbeidslivet.

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2013	Resultatmål 2014
Antall i videreutdanninger og årsstudier gj.snitt vår/høst	1 734 (+10 %)	+ 15 %
Antall i etterutdanning	1 712	1 000
Antall i høyere grads studier pr 1.10	556	625
Andel studenter over 30 år	37,3 %	
Antall studenter i fleksibel og desentral utdanning	316	350
Utvikling i antall studenter (alle)	5 368	+ 3 %
Antall kvalifiserte førstevalgsøkere pr studieplass	1,4	
Karakterfordeling eks. stryk		
A	11,2 %	
B	24,9 %	
C	33,3 %	
D	19,7 %	
E	10,9 %	
Strykprosent	10,4	Sektorgjennomsnittet
Studiepoeng pr student	45,2	48,0
Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan	84,1	86,0 %
Kvalitative styringsparametere - Tilstandsrapport for bygninger og utstyr - Studentevalueringer - Frafallsanalyser - Analyse av informasjon fra arbeidslivet - Kandidatundersøkelser/avtakeranalyser		

2.1.2.1 Kvantitative styringsparametere

Nasjonal styringsparameter 1.1

Tabell 1. Utvikling 2011 – 2013 – gjennomføring på normert tid

	2011	2012	2013
Andel BA-studenter som gjennomfører på normert tid	45,9	48,4	50,1
Andel MA-studenter som gjennomfører på normert tid	13,1	15,4	2,9

Tallene for gjennomføring på normert tid på bachelorutdanninger viser i 2013 en fortsatt liten, men positiv vekst i andelen kandidater som oppfyller dette målet på tre år, og Høgskolen i Østfold er nå nær landsgjennomsnittet for de lavere grads utdanningene.

Det er stor grad av variasjon mellom studiene, noe som dels kan tilskrives den varierende inntakskvaliteten mellom ulike studier, og dels at studentene i en viss grad avtaler individuelle utdanningsplaner som gjør at fullføring av studier skjer utover normert tid. En stor andel av våre søkere rekrutteres som ledd i omskolering fra et industrisamfunn under nedbygging eller fra søkere som har en jobb ved siden av. Gjennomsnittsalderen på søkerne er relativt høy, nesten 40 % av studentene er over 30 år, og mange av våre studenter har følgelig ikke vært på skolebenken på svært mange år. Mange bachelorstudenter har behov for individuelle tilpasninger for å gjennomføre studiet, noe blant annet data om gjennomføring av utdanning i henhold til avtalt utdanningsplan viser. Tall for kandidatproduksjon viser også at antall studenter som fullfører en gradsutdanning er økende, noe som viser at studenter i stor grad fullfører studiene med planlagt forsinkelse.

For heltids masterstudier viser beregninger i DBH at fullføringsandelen på normert tid er svært lav; 2,9 %. Vi har gransket de individdata som ligger bak disse tallene, og kan peke på følgende momenter for de to studiene som utgjør grunnlaget for tallmaterialet:

Masterstudium i anvendt informatikk hadde et relativt lite opptak i 2011, pga. lav søkning og påfølgende frafall i opptaksprosessen pga. konkurransen med andre læresteder og med yrkeslivet. En stor andel av opptaket var knyttet til internasjonale selvfinansierte studenter. Høgskolens åpne internasjonale opptak, som pågikk i årene 2009-2011, var ikke vellykket. Vi opplevde i hovedsak å få på papiret kvalifiserte søkere fra Sørøst-Asia, som viste seg ikke å ha gode nok faglige forutsetninger, språkkunnskaper eller motivasjon for studiene. Etter prøveperioden på tre år, la høgskolen ned dette åpne internasjonale opptaket etter 2011-opptaket. Vi har fortsatt opptak av studenter fra partnerinstitusjoner gjennom kvoteordningen, og det er til vurdering om dette skal utvides til åpne opptak for selvfinansierte studenter primært fra partnerinstitusjonene. Av 11 registrerte opptatte studenter i 2011 er én student registrert fullført på normert tid, mens en annen student fullførte etter å ha skrevet masteroppgaven på sommeren, hvor sensur ikke var klar innen datagrunnlagsfristen 31. august.

Av opptakskullet året etter, i 2012, er til sammenligning 15 av i alt 26 opptatte og møtte studenter faglig godt i rute etter 3. semester på masterstudiet for fullføring på normert tid våren 2014.

Masterstudium i fremmedspråk i skolen hadde et registrert opptak på 24 studenter i 2011. Av disse var ingen registrert fullført etter våren 2013. Dette må til en viss grad tilskrives datafristen på 31. august, da seks studenter på 2011-kullet etter godkjenning fra høgskolen brukte sommerferien til ferdigstilling av masteroppgaven, med levering i august og sensur i september. Følgelig vurderer vi det reelle fullføringstallet innenfor normert studietid til seks av 24 = 25 %.

Dette samlingsbaserte masterstudiet viser seg i stor grad å rekruttere yrkesaktive lærere som primært ønsker å ta studiet på deltid. Etter de erfaringer med rekrutteringsgrunnlaget og studentmassen som vi har høstet siden oppstarten i 2009, vil høgskolen nå arbeide med å få opp et deltidstilbud fra 2015.

Høgskolen i Østfold er en profesjonsrettet høgskole, og svært mange av våre masterstudenter er yrkesaktive og ønsker å ta masterstudier ved siden av jobb. Vår satsing på og vårt tilbud om masterstudier reflekterer dette i stor grad. En styringsparameter som kun inneholder heltidsstudier, er bedre egnet til å karakterisere akademiske universitetsstudier for nyutdannede bachelorstudenter enn studier ved høgskoler med hovedsatsing på profesjonsstudier og tilhørende profil mot

yrkesutøvere. Fra vår side ville det være ønskelig at styringsparameteren om gjennomføring på normert tid hensynstar denne delen av vårt samfunnsoppdrag og vår tilpasning til søkermarkedet, slik at også gjennomføring på normert tid på deltidsstudier tas med i beregningen. Dette mener vi er i tråd med at også masterstudier må vurderes inn under det nasjonale målet om livslang læring.

Interne styringsparametere

Det totale studenttallet ved Høgskolen i Østfold fortsetter å øke, og var 5368 i 2013. Etter noen år med sterk vekst, er nå søkertallene stabilisert på et godt nivå. Opptaks- og ventelistetallene viser gjennomgående en jevn balanse mellom antall studieplasser høgskolen tilbyr og antall kvalifiserte søkere. På enkelte utdanninger er det stor konkurranse om studieplassene, men de fleste studier kan tilby plass til alle kvalifiserte søkere. Antall førstevalgssøkere pr studieplass økte fra 1,3 i 2012 til 1,4 i 2013. Høgskolen i Østfold har en stabil og lojal søkermasse primært fra Østfold og Oslofjordregionen. I den årlige rapporten *Trender i søkjarutviklinga*, kartlegger høgskolen utviklingen i søkermassen i et komparativt lys. Data fra denne rapporten viser at 74 % av førstevalgssøkerne til studier ved Høgskolen i Østfold gjennom samordna opptak i 2013 var fra Østfold. Søkerlekkasjen til andre studiesteder er dermed liten. Av de 20 mest søkte førstevalgsstudiene av søkere med bosted i Østfold, var det kun seks studier som ikke var studier ved Høgskolen i Østfold. Dette var utelukkende studietilbud ved andre læresteder som høgskolen selv ikke tilbyr.

Høgskolen opplever en stor andel av frafall i opptaksprosessen. Det er flere årsaker til dette. Søkere kan være ikke-kvalifisert for opptak, søkere kan frivillig prioritere andre ting, slik som jobb, folkehøgskole, studier ved andre læresteder eller i utlandet, eller uttak av friår. Det kan også være tvingende frafall pga. sykdom, graviditet eller førstegangstjeneste, eller det kan skyldes manglende oppfølging av en søknad. Det er enkelt å registrere seg som søker til høyere utdanning, og det er reelt at en stor andel av søkere av årsakene over ikke kommer med når opptakene kjøres. Dette er et nasjonalt fenomen, i følge tall fra Samordna opptak. Høgskolen har begrensede muligheter til å påvirke søkere i en opptaksprosess, men vi jobber med tiltak både på informasjonssiden, gjennom å tilskrive alle førstevalgssøkere, og i 2013 ble det nye tiltaket Studieforbereende uke gjennomført, hvor alle førstevalgssøkere fikk tilbud om et forberedende kurs i studieteknikk for høyere utdanning over en uke. Kurset ble meget godt mottatt blant de ca. 60 søkerne som fulgte det. Se også avsnitt 2.1.2.2 Kilder til vurdering og utvikling av kvalitetssystemet og utdanningskvaliteten i 2013, under omtalen av PULS (Program for Undervisning, Læring og Studiekvalitet). Frafallet blant søkere er redusert fra 2012 til 2013 gjennom økt studietilbøyelighet blant førstevalgssøkere. Tall i DBH viser at mens andelen førstevalgssøkere som var registrert som møtt til studier etter opptaket lå på 32 % i 2012, var den økt til 38 % i 2013. For studier i samordna opptak gikk møttandelen blant førstevalgssøkere opp fra 36 % i 2012 til 40 % i 2013.

Høgskolen i Østfold har hatt god vekst i antall studenter som tar etter- og videreutdanning og årsstudier. Det er spesielt innenfor betalings- og oppdragsvirksomheten til høgskolens Senter for kompetanseutvikling (SKUT) at veksten er god, og vårt samfunnsoppdrag knyttet til livslang læring styrkes gjennom denne aktiviteten.

Det er registrert 1 734 studenter i gjennomsnitt på videreutdanninger og årsstudier i 2013. Dette er en vekst på 10 % fra året før, og denne studentgruppen utgjør nå ca. en tredjedel av totalt antall studenter ved høgskolen. Målet var en økning på 5 %. I etterutdanninger er registrert 1 712 studenter gjennom SKUT, en økning på 20 % fra året før.

Det har også vært en økning på 11 % i antallet studenter i fleksibel/desentral utdanning innenfor porteføljen av bevilgningsfinansierte studier. Dette er igjen over resultatmålet. Høgskolen opplever svært god rekruttering fra hele landet til disse studiene, spesielt fra lærere som tar fjernundervisningsbaserte årsstudier i fremmedspråk som videreutdanning, se også avsnitt 2.3.6 Fleksibel utdanning.

Innenfor høyere grads studier var det i oktober registrert 556 studenter, som er en økning på 10 % fra året før. Målet var her 500 studenter. Det ventes en ytterligere økning i studenttallet i 2014, pga. nye masterstudier i spesialpedagogikk og barnehagepedagogikk og småbarnsvitenskap, samt nytt opptak til master i psykososialt arbeid.

Når det gjelder gjennomstrømning i studiene, er resultatutviklingen svakere. Tall for 2013 viser at selv om fullføring på normert tid fortsatt viser en positiv utvikling, har andelen av studiepoeng pr. student og gjennomføringsgraden i forhold til avtalt studieplan gått ned til nivået fra 2011. Følgelig er også strykprosenten økt. Høgskolen har dermed ikke nådd noen av de satte resultatmålene på dette området.

Heller ikke på karakterfordelingen er målsetningen om en høyere andel besvarelser med A og B på eksamen nådd. Dette ligger i 2013 på 36 %, likt med 2012. Karakterfordelingen følger i øvrig den matematiske normalfordelingskurven rimelig bra.

Høgskolen i Østfold tilstreber å finne en god balanse mellom inntaksstørrelser, inntakskvalitet og gjennomstrømning. Dette er en kontinuerlig og erfaringsbasert prosess. Gjennom et eget inntakskvalitetsprosjekt, hvor vi ser nærmere på sammenhengen mellom ulike aspekter av inntakskvaliteten for opptatte studenter i bachelorstudier og resultater oppnådd i studiene, vil vi høste verdifull supplerende bakgrunnskunnskap til de årlige studentevalueringer som gjennomføres.

Det er en kontinuerlig utfordring å finne en god balanse mellom ønsket om å tilby opptak til høyere utdanning til flest mulig søkere og samtidig sikre en god gjennomføring for alle som blir tatt opp.

2.1.2.2 Kilder til vurdering og utvikling av kvalitetssystemet og utdanningskvaliteten i 2013

Kvalitetssystemet beskriver hvordan Høgskolen i Østfold sikrer kvalitetsarbeidet på alle nivå. Dette omfatter formålet med kvalitetssystemet, struktur og organisering, ansvar, medvirkning, krav til dokumentasjon, regler for revisjon og bruk av nøkkeltall og indikatorer. Systemet legger vekt på at en identifiserer god praksis og gjør den kjent i organisasjonen. Det legges også vekt på å tydeliggjøre hvordan ulike parter i høgskolesystemet medvirker til å forbedre kvaliteten.

De overordnede målene for kvalitetssystemet ved HiØ er:

- Kvalitetssystemet ved Høgskolen i Østfold skal sikre kontinuerlig utvikling av utdanningsvirksomheten, fange opp alle tilfeller der høgskolens egne kvalitetskrav ikke tilfredsstilles og sørge for at forbedringstiltak settes i verk.
- Kvalitetskrav og -kriterier skal være i samsvar med faglige standarder innen høgskolens ulike fag, med studentenes behov og samfunnsmessig relevans. Kvalitetskrav og -kriterier må også samsvare med de krav studentene møter i sine fremtidige profesjons- og yrkesfelt.

- Kvalitetsarbeidet organiseres etter prinsippet om at utvikling og avvikshåndtering løses på lavest mulig nivå i organisasjonen. Samtidig skal det sikres at relevant informasjon rapporteres opp til ansvarlig nivå, og at kvalitetssystemet gir de ansvarlige den styringsinformasjon som er nødvendig for å fatte informerte beslutninger.

For å nå disse målene er høgskolen avhengig av å ha gode tilbakemeldingskanaler som kan gi oss en indikator på kvaliteten i utførelsen av de oppgavene vi er satt til å forvalte, men også knyttet til kvalitetssystemets nytte og relevans for organisasjonen, i den daglige utførelsen av oppgaver og for den strategiske videreutviklingen av virksomheten. I avsnittene under beskrives de prosesser og aktører som har vært sentrale i innhenting av informasjon om og videreutvikling av kvalitetssystemet gjennom fokus på ytterligere kvalitetsheving av utdanningstilbudet.

Intern oppfølging av NOKUTs evaluering av kvalitetssystemet

Høgskolen har i etterkant av NOKUTs godkjenning av kvalitetssystemet til HiØ 12. juni 2012 jobbet med å følge opp anbefalingene fra sakkyndig komité. To arbeidsgrupper ble nedsatt høsten 2012 og startet sitt arbeid våren 2013. En av disse arbeidsgruppene fikk i mandat å følge opp de anbefalingene sakkyndig komité kom med, knyttet til bruk av evalueringer i kvalitetssystemet:

➤ Evalueringsregimet

NOKUT påpekte følgende: *Komiteen har merket seg at data fra studentevalueringer utgjør en stor andel av høgskolens kvalitetsvurderinger og beslutningsgrunnlag, og savner et større innslag av eksterne vurderinger av relevans og faglig nivå.*

NOKUT anbefalte oss på bakgrunn av dette å:

- vurdere dagens omfang av studentevalueringer: mer fokus på dokumentasjon og oppfølging
- innføre periodiske programevalueringer
- innføre mer systematisk bruk av sensorrapporter
- innføre kandidat- og avtagerundersøkelser

I tillegg til NOKUTs anbefalinger til HiØ kom det høsten 2012 signaler til sektoren, via et notat fra NOKUT til Kunnskapsdepartementet, om endringer i tilsynsmodellen for høyere utdanning (*Forslag om nasjonal strategi for utdanningskvalitet og ny modell for tilsyn med høyere utdanning*, desember 2012). HiØ har i 2013 jobbet for å etterkomme NOKUTs konkrete forslag til videreutvikling av kvalitetssystemet ved HiØ, og samtidig forberedt oss på å imøtekomme de varslede endringene i tilsynsmodellen knyttet til akkreditering og kvalitetssikringen av utdanningene som NOKUT har lansert, gjennom følgende tiltak:

1. Evalueringshåndboka har blitt revidert med det formål å gjøre hensikten med den enkelte evaluering og sammenhengen mellom de ulike evalueringene tydeligere for ansatte og studenter. Ulike evalueringsmetoder skal nå løftes fram og gjøres enkelt tilgjengelig som en verktøykasse på nett. Det skal lages bedre rutiner og løftes fram gode eksempler knyttet til oppfølging av evalueringene. Dette arbeidet ble igangsatt av PULS (Program for Undervisning, Læring og Studiekvalitet) høsten 2013 og slutføres i løpet av våren 2014. Se også avsnitt 2.1.2.4 Studentevalueringer.

2. Struktur for gjennomføring av eksterne programevalueringer har blitt utarbeidet og skal implementeres og gjennomføres etter en gitt syklus som fastsettes av ledelsen. Den enkelte avdeling får ansvar for at det i henhold til syklusen opprettes et eksternt evalueringspanel bestående av to eksterne medlemmer (vitenskapelig ansatte fra andre høyskoler eller universitet og/eller representanter fra aktuelt arbeids- eller næringsliv), en studenttillitsvalgt og to vitenskapelig ansatte fra HiØ som ikke er tilknyttet det aktuelle programmet. Evalueringspanelet skal gjøre vurderinger av programmets faglige kvalitet og relevans ved å gjennomgå nødvendig dokumentasjon og gjennomføre møter og intervjuer med ulike relevante aktører. Avdelingen kan i samråd med evalueringspanelet spisse temaet for den enkelte evaluering ut fra studieprogrammets egenart og spesifikke utfordringer/styrker.

Rapporten fra det eksterne evalueringspanelet skal følges opp med en egevaluering som skal iverksettes av programledelsen ved studieleder. Egevalueringen skal gjennomføres av en intern komité som skal kommentere de enkelte evalueringsområdene i rapporten samt komme med forslag til tiltak, inkludert eventuelle forslag til endringer i studieplan og emnebeskrivelser. Dekan har ansvar for at de nødvendige tiltak blir iverksatt. Rapport fra eksternt evalueringspanel og intern evalueringskomité skal oversendes avdelingens ledelse samt eventuelt et lokalt tilsynsorgan for kvalitet i utdanningen – dersom dette blir opprettet, se punkt 4 nedenfor.

3. Retningslinjer for mer systematisk bruk av sensorrapporter har blitt utarbeidet: I henhold til UH-loven § 3-9 *Eksamen og sensur*, og Forskrift om eksamen og studierett ved HiØ, § 20 *Kvalitetskontroll av vurderingsordninger* skal det gjennomføres ekstern evaluering av *vurderingsordningen* innen alle studier og studieprogrammer minimum hvert 4. år. Disse føringene er nå supplert med mer konkrete retningslinjer for gjennomføring som skal gjelde for alle avdelinger. Tilsynssensorordningen skal organiseres på følgende måte:

- Avdelingen ved dekan har ansvar for at alle studier som tilbys ved avdelingen er under tilsyn av en tilsynssensor.
- Tilsynssensor skal være en vitenskapelig ansatt fra en ekstern utdanningsinstitusjon med kompetanse fra det aktuelle fagfeltet eller tilsvarende fagfelt, og interesse for studieprogrammets samfunnsmessige relevans.
- Tilsynssensor skal føre tilsyn med vurderingsformer, vurderingsprosesser og standarden på vurderingsresultatene.
- Avdelingen har ansvar for at tilsynssensor får bred tilgang til aktuelle studentprestasjoner og skal kunne delta som observatør i vurderingsprosessen.
- Tilsynssensor kan ved behov gi råd om videreutvikling av vurderingsopplegget og rapporter fra tilsynssensor skal inngå i dokumentasjonen som legges fram for evalueringspanelet i den periodiske programevalueringen (se punkt 2 over).

Sammensetning og mandat for et lokalt tilsynsorgan er skissert: På bakgrunn av forslag til ny tilsynsmodell der institusjonene i større grad enn tidligere får ansvar for kontroll av kvaliteten på utdanningene og nytten og bruken av kvalitetssikringssystemet har høyskolen i 2013 utredet mulighet for opprettelse et lokalt organ for kvalitet i utdanningen ved HiØ (LOKUT). Mulige ansvarsområder for et slikt organ er:

- Kvalitetssikring av mastersøknader/etablering av egne mastere (hvis/når den tid kommer)
- Styringsgruppe for periodiske programevalueringer
- Bistå avdelingene i det kvalitetsutviklende arbeidet for eksempel knyttet til kvalitetsutviklingstiltak i etterkant av periodiske programevalueringer
- Vurdere bruk og nytte av kvalitetssystemet på bakgrunn av data som framkommer i høyskolens kvalitetsrapporter, samt bistå faglig og administrativ ledelsen i oppfølging av forhold som blir dokumentert gjennom andre kanaler som *internrevisjon* og avvikssystemet *Sei ifrå*

➤ **Utvalgsstrukturen**

Den andre arbeidsgruppen som ble opprettet i etterkant av NOKUT-evalueringen har i tråd med anbefalingene fra NOKUT kommet med forslag til tiltak som skal *presisere utvalgsmandatene, gjøre informasjonen mellom utvalgene mer utfyllende slik at disse fungerer mer optimalt, samt å sørge for at studentrepresentantene får opplæring i utvalgsarbeid*. De konkrete forslagene som ble oversendt ledelsen i desember 2013 var blant annet å samkjøre layout på nettsidene; lage felles rutiner for saksbehandling, deriblant distribusjon av referater til andre utvalg, tilrettelegging for fellesmøter og samarbeid om fagdager; felles mal for utvalgsmandatene; felles mal for funksjonsbeskrivelse for utvalgsmedlemmer og et felles opplæringsseminar for studentrepresentantene. Rapporten utgjør et grunnlag for å diskutere hvilke utvalg høgskolen trenger, hvordan sikre informasjonsflyt mellom utvalg og ledelse, og hvordan ledelsen best kan utnytte utvalgene som rådgivende organ i det kontinuerlige kvalitetsarbeidet.

➤ **Begrepsbruk**

Et tredje område NOKUT anbefalte høgskolen å følge opp, var begrepene vi bruker som parametere i kvalitetssystemet. I dag benyttes det tidligere Norgesnettrådets begreper inntakskvalitet, program- og undervisningskvalitet, resultat-kvalitet og ramme- og styringskvalitet. På bakgrunn av evalueringen som ble gjennomført, oppfordret NOKUT høgskolen til å foreta en intern diskusjon rundt hva vi legger i disse begrepene og hvilke indikatorer institusjonen trenger for å vurdere studienes faglige kvalitet og relevans. Dette er viktige spørsmål som vil bli fulgt opp av ledelsen via Utvalg for utdanningskvalitet i 2014 på bakgrunn av de vurderinger og konklusjoner som er blitt gjort i prosessene med gjennomgang av evalueringsregimet og utvalgsstrukturen som beskrevet over.

I tillegg til disse prosessene har følgende enheter og systemer bidratt til videreutvikling av utdanningskvaliteten og læringsmiljøet i det kontinuerlige kvalitetsarbeidet i 2013:

PULS

PULS (Program for undervisning, læring og studiekvalitet) er en faglig-administrativ avdelingsovergripende enhet som tilbyr ulike studier og workshops og leder sentrale prosesser for å videreutvikle kvalitetssystemet og heve kvaliteten på utdanningstilbudet ved HiØ. PULS tilbyr *Basisstudiet i høyskolepedagogikk*, et 15 studiepoenggivende kurs til høyskolens undervisnings- og forskningsansatte som gir dem den basiskvalifisering og formelle utdanning som kreves for fast ansettelse i undervisningsstillinger. Studiet styrker deltakernes pedagogiske og didaktiske kompetanse. Studiet er et deltidsstudium som går over to semestre og består av fem samlinger. 22

kandidater fullførte studiet våren 2013, og 18 påbegynte studiet høsten 2013. Studiet er også åpent for eksterne deltakere, og de siste årene har kurset hatt deltakere blant annet fra Forsvarets Høgskole, Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Atlantis Medisinske Høgskole.

PULS har også tatt initiativ til å styrke ansattes digitale kompetanse gjennom tilbud om workshops i Adobe Connect for administrativt ansatte og undervisnings- og forskningspersonalet, og ved utviklingen av høgskolepedagogiske moduler á fem vekttall med vekt på bruk av digitale verktøy og medier. Modul 1 ble gjennomført i vårsemesteret 2013, modul 2 ble gjennomført i høstsemesteret samme år og modul 3 ferdigstilles våren 2014 og planlegges gjennomført første gang høsten 2014. Dermed vil HiØ i løpet av 2014 tilby et 15 studiepoengs basisstudium i bruk av digitale verktøy og medier i undervisning og læringsmiljøer, i tillegg til *Basisstudiet i praktisk høgskolepedagogikk* beskrevet over. PULS er i økende grad en sentral faglig ressurs med tanke på å heve kompetansen for *alle* fagansatte i institusjonen, inkludert administrativt personale. Teknisk/administrativt ansatte med ansvar for kurs og opplæring har deltatt på basiskurset, og studieadministrativt ansatte tilbys veiledning og kurs fra PULS da de i økende grad opplever å ha ansvar som ligger tett opp mot pedagogiske oppgaver f.eks knyttet til veiledningsrollen.

Andre viktige avdelingsovergripende tiltak som PULS er ansvarlig for, er gjennomføringen av studiekvalitetsundersøkelsen EVA2 som er en årlig studentevaluering på programnivå. Undersøkelsen ble gjennomført i februar-april 2013, og analysen av resultatene ble gjort kjent i organisasjonen via rapporten *EVA2 – Studentevaluering av undervisning og læringsmiljø ved Høgskolen i Østfold 2013*, som PULS publiserte i mai 2013. Høsten samme år ble det planlagt at EVA2 fra og med 2014 skal gjennomføres elektronisk, og PULS har jobbet med å legge til rette for dette, se for øvrig avsnitt 2.1.2.4 Studentevalueringer. PULS har også vært en viktig bidragsyter i arbeidet med å følge opp NOKUT-evalueringen knyttet til gjennomgangen av evalueringsregimet ved HiØ, med ansvar blant annet for å revidere Evalueringshåndboka som beskrevet over.

PULS har i 2013 vært en sentral aktør i flere prosesser som har vært igangsatt av ledelsen for å legge grunnen for en overordnet strategi for fleksibel utdanning og digitalisering av læringsmiljøet ved HiØ. Blant annet var PULS sentral i arbeidsgruppen som våren 2013 gjennomførte en begrepsavklaring og kartlegging av fleksible studier ved HiØ. Arbeidsgruppen tok utgangspunkt i NOKUT-rapporten *Kvalitetsutfordringer i fleksibel profesjonsutdanning* som ble publisert juni 2012 og leverte sin rapport til ledelsen i juni 2013, se også avsnitt 2.3.6 Fleksibel utdanning. PULS har i 2013 også ledet arbeidet med utredningen av NGL (Ny generasjons læring) ved HiØ. Målet med dette arbeidet er å utvikle HiØ som en attraktiv digital høyskole, og arbeidet har inkludert en studietur til Högskolan i Dalarna i november 2013. PULS arrangerer også fagdager sammen med høyskolens sentrale utvalg.

Høsten 2012 sendte Utvalg for utdanningskvalitet (UKU) en henvendelse til PULS der utvalget ba enheten om å skissere en struktur for tiltak rettet mot flerkulturelle studenter. Det ble satt ned en bredt sammensatt prosjektgruppe (Mangfoldsprosjektet) som har jobbet med å identifisere behov og iverksette tiltak for institusjonen. PULS leder dette arbeidet, men jobber tett opp mot studieadministrasjon, fagmiljøene, studentparlamentet og Studentsamskipnaden for å forankre tiltakene i reelle behov i institusjonen. Arbeidet i Mangfoldsprosjektet skal bidra til at studenter som trenger det, får tilbud som skal gjøre dem bedre i stand til å gjennomføre studiene. Målgruppen er både studenter med norsk som 2.språk og studenter med andre språklige utfordringer. Ett foreløpig resultat av prosjektgruppens arbeid er etablering av en studieforberedende uke som ble arrangert

for første gang i juni 2013. Prosjektgruppen arbeider også med å etablere andre tiltak, blant annet knyttet til mentorordninger i språkforståelse og akademisk skriving, samt etablering og drift av læringsgrupper.

Studieforberedende uke som ble gjennomført i uke 26, hver dag fra kl 9-13, var et gratis tilbud til alle søkere som hadde HiØ som 1.prioritet ved samordna opptak. Målet var å gi søkere til bachelorstudiene en mulighet til å få bedre oversikt over hva det innebærer å være student, hvilke arbeidsformer som brukes og hvordan studiene er organisert. I tillegg ønsket man å gi deltakerne trening i samhandling og akademisk skriving. Da søknadsfristen gikk ut 15. mai var det 98 påmeldte. Alle fikk tilbud om plass. Ved oppstart møtte det 57 deltakere, 43 kvinner og 17 menn. Det var 12 med norsk som andrespråk. Med unntak av Akademi for scenekunst var søkere til alle avdelingene representert med deltakere. Det var imidlertid søkere til helse og sosialfag som utgjorde størstedelen av deltakerne. Evalueringen av kurset viste at 83 % vurderte gruppearbeidet som inngikk i kursopplegget, som svært nyttig. 98 % svarte at de vil anbefale kurset til andre. Deltagerne som fikk opptak til studiet de hadde søkt på, vil bli tilbudt en samtale i løpet av første studieår, og slik vil PULS kunne følge opp på hvilken måte det studieforberedende kurset lykkes i å forberede deltakerne på studenttilværelsen.

Forskning på høgskolepedagogiske og utdanningsrelaterte problemstillinger er ytterligere ett hovedområde for PULS. Et eksempel er det strategiske høgskoleprosjektet *Kvalitetsreformens vurderingsordninger i høgskolen* (2007-2012), finansiert av Norges forskningsråd. Det er knyttet en stipendiat til dette prosjektet. Vedkommende vil slutføre sitt doktorgradsprosjekt i 2014.

Fra og med høsten 2014 vil PULS bestå av 3 faste heltidsstillinger, samt en dosent i bistilling.

Internrevisjon

Det har i 2013 blitt gjennomført tre revisjoner i regi av internrevisjonsteamet, hvorav én var knyttet opp mot en administrativ enhet, én innbefattet to fagavdelinger, og én omhandlet én enkelt fagavdeling. Alle revisjonene involverte intervjuer med administrativt ansatte, undervisnings- og forskningspersonale og studenter, samt faglig ledelse. Revisjonene har som tidligere hatt som målsetning å peke på områder der det er et potensial for videreutvikling av kvalitetssystemet, enten i form av endring av rutiner, endring av praksis knyttet til en rutine, eller etablering av nye rutiner. Revisjonene er med på å heve fokuset på kvalitet i organisasjonen og gir også ledelsen viktig kunnskap om sentrale prosesser og utfordringer som avdelingene og andre enheter står overfor.

Sei ifrå

Sei ifrå er høgskolens nettbaserte avviks- og tilbakemeldingssystem som ble opprettet i 2011 for å gjøre det lettere for studenter og ansatte, men også råd, utvalg og andre enheter, å gi tilbakemelding på kritikkverdige forhold ved høgskolen, og å ha et felles system for å håndtere slike henvendelser. Læringsmiljøutvalget blir orientert om alle saker som omhandler læringsmiljøet. I 2013 ble det meldt inn 38 saker via *Sei ifrå*. 19 av sakene omhandlet læringsmiljøet i bred forstand (både det psykososiale, organisatoriske, digitale og fysiske), og de resterende 19 omhandlet studiekvalitet (eks. kvalitet på undervisning, mangel på tilbakemeldinger og informasjon, forsinket sensur, arbeidsbyrde). Kun fem av de 38 innsenderne valgte å melde inn sine saker anonymt. Alle saker der innmelder framstår med navn får et svar fra den ansvarlige enheten, men saken blir anonymisert før den behandles videre hvis ikke innmelder eksplisitt ønsker at navnet skal følge saken. All kommunikasjon mellom innmelder og ansvarlig enhet skjer via kvalitetsrådgiver. Det stilles også

strengt krav til konfidensialitet i de sakene der innmelder navngir en eller flere personer i saken som meldes inn.

Fire av de 38 sakene i 2013 var meldt inn av ansatte, en var innmeldt av en klasse, og de resterende 33 var meldt inn av studenter. Det er avdelingene eller den enhet som eier saken som definerer om det dreier seg om et avvik, en generell tilbakemelding, en varslingssak eller en formell klagesak og behandler den deretter. Det er også avdelingene som er ansvarlig for å utarbeide et svar og iverksette tiltak på bakgrunn av meldingen. Alle meldinger sees i lys av andre kilder til informasjon vi har om studiene og læringsmiljøet før tiltak iverksettes. *Sei ifrå* har i 2013 vært en viktig kilde til informasjon om læringsmiljøet og studiekvaliteten og ført til iverksetting av tiltak som har bidratt til videreutvikling av kvalitetssystemet ved høgskolen.

2.1.2.3 Læringsmiljøet og universell tilrettelegging

UH-lovens § 4.3 fastsetter at styrene ved institusjonene har det overordnede ansvaret for at studentenes fysiske og psykiske læringsmiljø er fullt forsvarlig, ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. Læringsmiljøutvalget (LMU) skal på vegne av styret bidra til at bestemmelsene knyttet til læringsmiljøet gjennomføres. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Dette fordrer gode kanaler for kommunikasjon og samarbeid mellom LMU og styret, men også at LMU sikrer seg gode og pålitelige kilder til informasjon om læringsmiljøet ute i institusjonen.

Det overordnede perspektivet for arbeidet med læringsmiljøet ved HiØ er universell utforming. Regjeringen har som mål at Norge skal være universelt utformet i 2025. Arbeidet med å gjøre utdanning mest mulig inkluderende og tilgjengelig for alle har i de senere årene ført til et økt fokus på å inkludere så mange som mulig i de ordinære løsningene og å redusere behovet for spesialløsninger som kan virke stigmatiserende. Begrepet som tidligere ble brukt hovedsakelig knyttet til det fysiske miljøet, blir på bakgrunn av dette stadig oftere brukt om studentenes omgivelser i en mer utvidet betydning, forstått som det fysiske, psykososiale, digitale, organisatoriske og pedagogiske læringsmiljøet.

Det psykososiale læringsmiljøet

HiØ har hatt et særskilt fokus på mangfold i 2013. Med begrepet mangfold menes diversiteten i studentgruppen knyttet til kjønn, kultur, alder, språk, livssyn og funksjonsevne. Gjennomsnittsalderen blant studenter ved HiØ er 25 år, noe som indikerer en spredning i alder og dermed livssituasjon, fra studenter som kommer rett fra videregående skole til studenter som har jobbet i noen år og har andre forpliktelser ved siden av studiene som familie, jobb, økonomiske forpliktelser osv. Undersøkelsen av studentenes bakgrunn som ble gjennomført i forbindelse med semesterregistrering i 2011 og 2012, indikerer at ca 12 % av studentene ved HiØ var født utenfor Norden, og ytterligere 3 % hadde foreldre som var født utenfor Norden. Dette kan gi en indikasjon på andelen studenter som ikke har norsk som førstespråk.

Språk, og mer spesifikt, akademisk språk, kan imidlertid også være en utfordring for studenter som har norsk som morsmål; noen har vært mange år i arbeidslivet og er ukjent med språket og arbeidsmetodene som er gjeldende innenfor høyere utdanning, andre har diagnoser eller andre utfordringer som kan medføre problemer knyttet til språk eller tilegnelse av teoretisk kunnskap. Det

er en generell trend at behovet for tilrettelegging knyttet til gjennomføring av studiene og/eller eksamen er økende. Høsten 2013 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som i løpet av 2014 skal se på mulighetene for å redusere antall tilretteleggingssaker ved å gjøre læringsmiljøet mer universelt utformet.

Diversitet kan være utfordrende ved at mangfoldet i studentpopulasjonen bidrar til at noen av studentene våre opplever at de ikke lykkes i den sosiale eller faglige samhandlingen med andre studenter, f.eks knyttet til deltakelse i fadderukene eller andre sosiale aktiviteter eller i gruppearbeid som er en del av undervisningsopplegget. Dette kan igjen virke inn på gjennomføringsevne og frafallsstatistikk.

Mangfoldet kan på den andre siden være en styrke som virker positivt inn på det psykososiale og pedagogiske læringsmiljøet ved at studentene får mulighet til å være del av et spennende og utfordrende studentfelleskap, som også forbereder dem på den diversiteten de skal møte i arbeidslivet. Dette kommer ikke nødvendigvis av seg selv, og er dermed noe institusjonen må ha et kontinuerlig og systematisk fokus på over tid. Høgskolen har sammen med Studentsamskipnaden i løpet av 2013 jobbet for å legge til rette for et inkluderende og universelt tilgjengelig læringsmiljø blant annet ved å etablere sosiale arenaer og møteplasser der studenter kan omgås på tvers av forskjeller:

- ansettelse av en læringsmiljøkonsulent
- åpning av studentkro ved studiested Halden
- avsatt midler til styrking av det faglige innholdet i fadderukene
- gjennomføring av studieforberedende uke
- gjennomføring av én intern og én nasjonal fagdag med fokus på mangfold
- påbegynnelse av byggeprosjekt for nye studentboliger på Remmen

Det digitale læringsmiljøet

Difi-målingen *Kvalitet på nett* som gjennomføres årlig av Direktorat for forvaltning og IKT, viste i 2013 at nettsidene til HiØ har blitt bedre, knyttet til kategorien *tilgjengelighet*.¹ Det er allikevel fortsatt rom for forbedringer, og det jobbes med dette i et prosjekt for utbedring av nettsidene som ble igangsatt i 2013 og som sluttføres i 2014. *Forskrift for universell utforming av IKT-løsninger* som trådte i kraft 1. juli 2013 legger rammene for dette arbeidet.

Høgskolen igangsatte i 2013 også en arbeidsgruppe som gjennomførte en kartlegging og en begrepsavklaring av fleksibel utdanning, som bakgrunn for utarbeidelse av en strategi med konkrete tiltak knyttet til ønsket om å ligge i front på dette området. Flexibel utdanning ble i rapporten fra arbeidsgruppen definert som *nettbasert, samlingsbasert og desentralisert* utdanning med utgangspunkt i NOKUT-rapporten *Kvalitetsutfordringer i fleksibel profesjonsutdanning (juni 2012)*. Arbeidsgruppen pekte også på behovet for økt fleksibilitet i de ordinære campusbaserte studiene, blant annet ved økt digitalisering. Dette er essensielt for å gjøre utdanningene mer universelt tilgjengelige og dermed møte studenter i ulike livssituasjoner. Det er imidlertid ikke alle fleksible løsninger som er universelle, og dette er et viktig moment som høgskolen må ha med seg inn i det videre arbeidet i 2014, se også avsnitt 2.3.6 Flexibel utdanning.

¹ <http://kvalitet.difi.no/resultat/?aar=2013&verksemdtype&stjerner&fylke&sortering=4>

Det fysiske læringsmiljøet

Det har de siste årene skjedd mye knyttet til den bygningsmessige driften, med bygningsmessige tilrettelegginger ved studiested Halden nesten hvert år siden 2006. Dette skyldes dels økning i antall studenter og ansatte, men også endring i type studier og studieopplegg som fordrer nye typer lokaler. Universell utforming er viktig i alle byggesaker og i den kontinuerlige utbedringen av bygningsmassen. Ved studiested Halden er det Statsbygg som eier bygget og er ansvarlig for den universelle utformingen. Dette har ført til mange gode tiltak, som bedre skilting og montering av ledelinjer på gulv for svaksynte fra hovedinngang til heiser, kantine, HCWC og bibliotek. Studentkroa ble ferdigstilt i 2013, og her ble det tatt hensyn til framkommelighet for rullestolbrukere, lydisolering og flerbruk.

I Fredrikstad der høghskolen ikke har Statsbygg som samarbeidspartner, gjenstår det noe knyttet til oppgradering og universell utforming. Det har i 2013 blitt gjennomført tiltak som fjerning av terskler og magnet på dører. I 2014 er det avsatt betydelige midler som skal sikre en videreføring der bl.a. toaletter, korridorer og møterom vil bli prioritert.

Andre konkrete tiltak Bygningsmessig drift har gjennomført/jobbet med i 2013 som studentene har vært engasjerte i, er:

- Vannautomater (begge studiesteder)
- Kildesortering (begge studiesteder)
- Nattåpne soner for studentene (begge studiesteder)
- Bedre skilting og merking av WC (Halden)
- Større bokskap og låsbare skap i treningsrom (Halden)
- Bevaring av gratis parkeringsmuligheter for studenter (Fredrikstad)
- Utbedring av studentarbeidsplasser i S-bygget og gangbrua (Fredrikstad)

Se også omtale av Tilstandsrapport for utstyr og bygninger i avsnitt 2.4.4.2.

Kartlegging av Grønt-HiØ

Kartleggingen av høghskolens klimagassutslipp, gjennomført i 2013, viser at den største utfordringen for HiØ er transport i forbindelse med ansattes og studenters reise til og fra studiestedene, se avsnitt 2.4.1.3 Miljøkartlegging. Høghskolen har på bakgrunn av dette hatt dialog med Østfold kollektivtrafikk om bedre tilrettelegging for bruk av kollektivtransport til studiestedene. Dette har resultert i følgende tiltak med virkning fra januar 2014:

- Egen informasjonsbrosjyre fra Østfold kollektivtrafikk med oversikt over busstilbudet fra og til HiØ for studenter og ansatte
- Opprettelse av en direktebuss fra Fredrikstad til Halden.

Det er også inngått en avtale mellom HiØ og NCE Smart Energy Markets om finansiering av felles transport mellom togstasjonen og studiestedet i Halden på gitte tidspunkt.

Læringsmiljøkonsulenten har for øvrig samarbeidet med studenter ved Avdeling for informasjonsteknologi om utvikling av et bachelorprosjekt der målet er å utvikle en samkjøringsapp til smarttelefon, som studenter og ansatte kan benytte seg av.

Det organisatoriske læringsmiljøet

Det organisatoriske læringsmiljøet handler om de grep institusjonen tar for å sikre og utvikle rammene for god studiekvalitet, oppfølging av studentene, medvirkning og tilbakemeldinger. Høgskolen anser det som viktig at man har kanaler som er åpne og tilgjengelige, og arenaer for godt samarbeid og god kommunikasjon med studentene. Tiltak som har blitt gjennomført i 2013 og som har vært viktig for videreutviklingen av det organisatoriske læringsmiljøet er:

- **Studieforberedende uke:** Høgskolen ved PULS arrangerte studieforberedende uke for søkere som hadde HiØ som 1.prioritet ved samordna opptak. Målet var å gi søkere til bachelorstudiene en mulighet til å få bedre oversikt over hva det innebærer å være student, hvilke arbeidsformer som brukes og hvordan studiene er organisert, se omtale av PULS i avsnitt 2.1.2.2 Kilder til vurdering og utvikling av kvalitetssystemet og utdanningskvaliteten i 2013.
- **Ansettelse av en læringsmiljøkonsulent:** Ansettelse av en læringsmiljøkonsulent har vært et av tiltakene for å sikre bedre rammer for at studentene skal lykkes i studiene. Det å legge til rette for et stimulerende og inkluderende organisatorisk, psykososialt, fysisk og digitalt læringsmiljø krever at ulike aktører som påvirker studentenes studiehverdag fra hvert sitt ståsted bringes tettere sammen.
- **Sei ifrå:** Kvalitetsrådgiver har orientert Læringsmiljøutvalget (LMU) om alle saker som har kommet inn via tilbakemeldings- og avvikssystemet *Sei ifrå* som omhandlet læringsmiljøet. I 2013 har LMU blitt orientert om 19 av totalt 38 saker. Dette illustrerer at *Sei ifrå* fortsatt er en viktig kanal for å melde fra om avvik knyttet til læringsmiljøet, se også avsnitt 2.1.2.2 Kilder til vurdering og utvikling av kvalitetssystemet og utdanningskvaliteten i 2013.
- **Utvalgsstrukturen:** På bakgrunn av NOKUTs evaluering av kvalitetssystemet ved HiØ har det blitt jobbet fram et forslag til tiltak som blant annet innebærer etablering av et felles opplæringsseminar for studentrepresentanter til alle sentrale utvalg, som bør tilbys hvert år, se også avsnitt 2.1.2.2 Kilder til vurdering og utvikling av kvalitetssystemet og utdanningskvaliteten i 2013.
- **Studentevalueringer:** NOKUT peker i sin rapport etter evaluering av kvalitetssystemet på at HiØ har et godt utbygget studentevalueringssystem som gir nyttig informasjon om studentenes tilfredshet med utdanningskvaliteten. HiØ deltok i tillegg i NOKUTs nye studentundersøkelse *Studiebarometeret* som gav noen overordnende resultater knyttet til læringsmiljøet, blant annet viser det seg at 88 % at studentene våre er tilfreds/svært tilfreds med høgskolens bibliotek og bibliotekstjenester.² Vår egen EVA2-undersøkelse gir også noen indikasjoner på forhold knyttet til det organisatoriske læringsmiljøet som studentenes tilfredshet med tilbakemeldingspraksis, se også omtalen av EVA2 under avsnitt 2.1.2.4 Studentevalueringer.

2.1.2.4 Studentevalueringer

EVA1

EVA1 er HiØs læringsmiljøundersøkelse. Denne er ikke blitt gjennomført i 2013 da Læringsmiljøutvalget (LMU) gjennom høyskolens Aktivitetsplan og budsjett for 2013 hadde søkt om,

² [Studiebarometeret: Rapport for HiØ](#) (se side 4 og 5 for resultater for studie- og læringsmiljø)

og fått midler til å delta i en nasjonal læringsmiljøundersøkelse som Universell har administrert på vegne av sektoren. Universell avgjorde imidlertid i desember 2012 i samråd med Kunnskapsdepartementet at de ikke ville videreføre gjennomføring av denne undersøkelsen på bakgrunn av lanseringen av NOKUTs studentundersøkelse, *Studiebarometeret*. Institusjonene ble informert om dette per e-post 18. desember 2012. Da det var grunn til å anta at dette skyldtes at de to studentundersøkelsene ville være overlappende, avgjorde LMU at utvalget ville bruke resultatene fra Studiebarometeret som informasjonskilde om læringsmiljøet for 2013. Når resultatene ble presentert 1. februar i år, viste det seg imidlertid at Studiebarometeret ikke dekker det behovet utvalget har for kunnskap om og innsikt i det helhetlige læringsmiljøet, og LMU har dermed gitt læringsmiljøkonsulenten ved HiØ i oppdrag å gjennomføre en institusjonsovergrepande læringsmiljøundersøkelse i 2014 i samarbeid med kvalitetsrådgiver.

EVA2

EVA2 eies av Utvalg for utdanningskvalitet (UKU), og inngår som et viktig ledd i HiØs kvalitetssystem. Undersøkelsen bygger på et internasjonalt anerkjent evalueringsinstrument med god validitet og reliabilitet som på norsk kalles *Erfaring med studiet* (EMS). Spørreskjemaet kartlegger studentenes erfaringer med/opplevelser av sentrale pedagogiske/didaktiske kvaliteter ved undervisning og læringsmiljø. Årets rapport viser at svarprosenten fortsetter å være høy; 72 % av studentene i utvalget besvarte undersøkelsen. I tillegg fortsetter den positive trenden knyttet til studentenes generelle fornøydhet med utdanningen.

I år sier hele 72 % av utvalget seg helt eller delvis enige i utsagnet *I det store og hele er jeg fornøyd med kvaliteten på utdanningen (studiet)*. Dette er en signifikant økning fra tidligere år der enigheten har vært relativt stabil; i 2011 var den prosentvise enigheten på 63 %, i 2012 på 65 %, og gjennomsnittet for de fem siste årene er på 64 %. For å forklare økningen i generell tilfredshet er det nødvendig å gjøre et skille mellom master- og bachelorstudenter i analysen. Masterstudentene utgjør en vesentlig større andel av utvalget sammenlignet med tidligere år (17,4 %), og er mer tilfredse med den generelle kvaliteten på utdanningen enn bachelorstudentene. Indikatoren *bred enighet* viser til summen av studenter som ikke er uttalt uenige i utsagnet, dvs. summen av fornøyde og nøytrale studenter. Den har gjennom årene ligget stabilt på 80 %. I 2013 var den på 84 %.

Hensikten med EVA 2 er todelt; for det første kan resultatene brukes som institusjonelle kvalitetsindikatorer som gir et generelt bilde av den didaktiske eller undervisningsmessige kvaliteten knyttet til institusjonsnivå, avdelingsnivå og studieprogramnivå; og for det andre er hensikten med en slik oversikt å bidra til kvalitetsutvikling. Det er to forutsetninger som må innfris for at EVA 2 skal kunne bidra til kvalitetsutvikling av undervisningen:

1. Resultatene må sees i sammenheng med og drøftes i forhold til resultater fra avdelingenes egne studentevalueringer, både på program- og emnenivå, og fra lærerkollegiets evaluering av egen undervisning (EVA3).
2. Kvalitetssløyfen må sluttet ved at avdelingene følger opp resultatene fra EVA2 med en analyse/vurdering av resultatet, utforming av tiltak, gjennomføring av disse og tilbakemelding til studentene om hvorvidt evalueringen fører til konkrete endringer, og hva disse eventuelt innebærer.

På bakgrunn av at UKU har ansvar for å legge til rette for og delta i det systematiske arbeidet med studiekvalitet ved avdelingene, samt å utarbeide, gjennomføre og følge opp den årlige avdelingsovergripende studentevalueringen (EVA2) i samarbeid med PULS, ber UKU hvert år avdelingene om å diskutere resultatene og følge opp disse i relevante fora internt i avdelingen. Utvalget oppfordrer også ledelsen på institusjons- og avdelingsnivå til å ta opp oppfølging av EVA 2 som et fast tema i den interne styringsdialogen. Til slutt bes avdelingene om en konkret tilbakemelding til utvalget på hvordan resultatene som presenteres i årets EVA2 rapport blir fulgt opp, med spesiell fokus på kvalitetsutvikling knyttet til punktene over. Tilbakemeldingene fra avdelingene ble behandlet på UKU-møte 3. desember 2013 (sak 37/13).

Tilbakemeldingene viste at resultatene fra undersøkelsen er gjennomgått og diskutert i relevante fora som avdelingenes personalmøter/-seminar, faggrupper, avdelingsledelse/-styre og lokale studiekvalitetsutvalg. Resultatene har også vært tema for medarbeidersamtaler. Avdelingene rapporterte videre om planlegging og/eller gjennomføring av konkrete tiltak. Eksempler på tiltak er rutiner for tettere oppfølging og mer veiledning knyttet til den enkelte student og strukturelle endringer i programledelse og -design med tilrettelegging for tettere faglig samarbeid, større grad av FoU-basert undervisning og mindre sårbare fagmiljø rundt enkelte studier. Felles for avdelingene er at de ønsker å bruke avdelingens egne evalueringer (EVA3) til å gå dypere inn i de funnene som har blitt gjort i EVA2. Dette er også et sentralt punkt i høgskolens evalueringshåndbok der viktigheten av å se resultatene fra studentevalueringer på ulikt nivå i sammenheng vektlegges som essensielt for at evalueringene reelt sett skal kunne bidra til kvalitetsutvikling av høgskolens utdanninger.

EVA3

EVA3 har i kvalitetssystemet opprinnelig vært betegnelsen på lærerens evaluering av egen undervisning. Begrepet har imidlertid utvidet seg til også å inkludere emneevaluering, gjennomført som midtveis og/eller sluttevaluering ved den enkelte avdeling og på det enkelte program. Det er studieleder som har ansvaret for å påse at denne evalueringen gjennomføres og at resultatene følges opp. Studentene har uttrykt misnøye knyttet til at evaluering på emnenivå ikke skjer systematisk, at studentene ikke blir involvert, og at evalueringen ikke gir sammenlignbare data på tvers av emner fordi metodene er ulike. Samlet medfører dette at det er vanskelig for studentene å holde oppsyn med om evalueringene blir fulgt opp med konkrete tiltak. Manglende dokumentasjon på institusjonsnivå knyttet til gjennomføring av EVA3 gjør at man går glipp av overføringsverdien til de gode eksemplene der studentinvolvering og konkrete tiltak viser seg å gi resultater.

UKU har på bakgrunn av dette bedt høyskolen om å se nærmere på gjennomføringen av EVA3, og denne oppgaven ble lagt til arbeidsgruppen som det er referert til i avsnitt 2.1.2.2 under omtalen av den interne oppfølgingen etter NOKUTs evaluering av kvalitetssystemet. Arbeidsgruppen foreslår i sin rapport at man ser på muligheten for å skille tydeligere mellom *lærerens fortløpende evaluering av egen undervisning* på den ene siden og *emneevaluering* på den andre siden. PULS har jobbet videre med en slik presisering høsten 2013 og foreslår å kalle det laveste nivået, lærerens evaluering av egen undervisning, EVA4, mens EVA3 består som et begrep for emneevaluering. Emneevaluering skal fortsatt være avdelingenes ansvar, og gjennomføres systematisk på alle emner. PULS vil imidlertid lage noen felleselementer i form av en spørsmålsbank med utgangspunktet i EVA2 som blir et tilbud til avdelingene og som kan sikre noe større grad av sammenlignbarhet og aggregerte data på tvers av emner. Ulike evalueringstyper for EVA3 og EVA4 skal lagres lett tilgjengelig i en verktøykasse for evalueringer på nett.

Studiebarometeret

HiØs 2.årsstudenter deltok høsten 2013 på NOKUTs studentundersøkelse *Studiebarometeret*. Svarprosenten for institusjonen som helhet var på 35 %, 2 % over landsgjennomsnittet, og 75 % av studentene ved HiØ sier at de «alt i alt er fornøyde med studiet de går på». Inkluderer vi også de som svarte midt på treet og som altså ikke aktivt uttaler at de er misfornøyde (bred enighet,) er 90 % fornøyde med studiet de går på. Tendensene som NOKUT peker på for norske studenter generelt viser seg å stemme ganske godt overens med resultatet for studentene ved HiØ. Studentene er fornøyde med at studiene er faglig utfordrende og engasjerende, og opplever studievalget som relevant med sikte på aktuelle yrkesområder, i tillegg til at studieprogrammet de går på gir kunnskaper og ferdigheter som er viktige i arbeidslivet. Studentene er på den andre siden mest misfornøyde med tilbakemeldinger på eget arbeid og individuell oppfølging. HiØ hadde noen programmer som skåret veldig høyt og noen som plasserte seg blant de mest misfornøyde. Masterprogrammene våre skåret gjennomsnittlig høyere enn landsgjennomsnittet for det respektive fagområdet. HiØ vil nå bruke våren til å se nærmere på rådataene og sammenligne dem med resultater fra egne studentevalueringer og andre kilder til kunnskap om studentenes tilfredshet med studiene ved HiØ.

Kandidatundersøkelse

Markeds- og kommunikasjonsenheten ved HiØ har i løpet av høsten 2013 jobbet med å finne en struktur for gjennomføring av kandidatundersøkelse for høyskolens tidligere studenter. Dette var også et av de områdene NOKUT ba HiØ om å følge opp etter evalueringen av kvalitetssystemet. Undersøkelsen vil bli gjennomført av et eksternt firma (Universum) våren 2014, og resultatene fra undersøkelsen vil bli brukt inn i kvalitetssystemet som en kilde til kunnskap om studienes relevans, som igjen vil kunne utløse behov for tiltak ved den enkelte avdeling.

2.1.2.5 Læringsutbytte

Høgskolen har med unntak av for Førskolelærerutdanningen, implementert læringsutbyttebeskrivelser etter deskriptorer i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk i samtlige gradsstudier. I perioden fra starten i 2010 fram til 2014 er læringsutbyttebeskrivelsene for studieprogram gjennomgått og bearbeidet i studieplanrevisjonen hvert år ved bl.a. å tilpasse vurderingsform i det enkelte emne og for studiet som helhet. Utvalg for utdanningskvalitet (UKU), som er ansvarlig for implementering og oppfølging av kvalifikasjonsrammeverket, har eieransvar for studentevaluering på programnivå ved institusjonen. Læringsutbyttet revideres i tråd med de tilbakemeldinger høgskolen får gjennom studentevalueringer både på programnivå og emnenivå. Studenter ved flere av høgskolens gradsstudier har praksis eller er i kontakt med arbeidslivet i ulike former. På den måten får høgskolen også tilbakemeldinger på hvordan læringsutbyttet er tilpasset arbeidslivets behov. Høgskolen er i en tidlig fase i dette arbeidet ved at flere av våre studenter ikke ennå er igjennom et helt gradsstudium der læringsutbytte er implementert. Hovedtyngden av gradsstudiene vil våren 2014 uteksaminere studenter i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og høgskolen vil da ha et bredere og bedre grunnlag for en fullstendig gjennomgang av læringsutbytte med tanke på hva studentene har oppnådd, hvorvidt læringsutbyttet er tilpasset arbeidslivets og regionens behov, og om vurderingsformer og litteratur er tilpasset det enkelte studiets læringsutbytte.

Programmenes læringsutbytte vil aldri være statisk, og vil måtte justeres i løpet av årene studentene gjennomfører en bachelor- eller masterutdanning ut fra bl.a. endringer i arbeidslivet,

studentevalueringer o.a. UKU arrangerte høsten 2013 et seminar om kvalitet i studieprogram, og vil ha fokus på utdannings-/programledelse og derigjennom programdesign, som er et viktig aspekt i forhold til at studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbytte. En helhetlig tenkning for det enkelte studieprogram gir bedre kvalitet og sikrer at studentenes læringsutbytte er i tråd med utviklingen i samfunnet og arbeidslivet generelt.

2.1.3 Internasjonalisering

Virksomhetsmål		
8. Høgskolen skal legge til rette for et internasjonalt fag- og studiemiljø..		
Kvantitative styringsparametere	Resultat 2013	Resultatmål 2014
Antall utvekslingsstudenter (totalt/inn/ut)	157/88/69	150/100/50
Ansattmobilitet (totalt/inn/ut)	36/51/87	10/0/10
Antall internasjonale studenter	380	
Antall studietilbud som utlyses mot et internasjonalt marked	3	
Kvalitativ styringsparameter		
- Redegjørelse for gjennomført aktivitet		

2.1.3.1 Studentmobilitet

Høgskolen har hatt en gledelig økning i antall utvekslingsstudenter fra 136 i 2012 til 157 i 2013. Den positive utviklingen skyldes at flere HiØ-studenter, 69 i 2012 mot 43 i 2013, har tatt et semester eller to ved en av høgskolens partnerinstitusjoner i utlandet. Det har vært en økning innen alle fagområder, om enn ikke like stor. Fortsatt er det økonomi, språk og samfunnsfag som har flest utreisende studenter. Om lag halvparten av alle studenter som velger et studieopphold i utlandet er knyttet til disse fagområdene.

Som ved andre norske høyere utdanningsinstitusjoner er USA, Australia og Storbritannia de mest populære reisemålene. Ved HiØ var det i 2013 størst vekst i antall utvekslinger til USA.

En av årsakene til den positive utviklingen kan være at HIØ har innført en prøveordning med et ekstra HiØ-stipend på kr 10 000 til studenter som utveksler tre måneder eller mer til institusjoner HiØ har avtale med, og at det er denne ordningen vi nå ser resultater av. Parallelt har det imidlertid også vært satset på å få til gode utvekslingstilbud for utreisende studenter, blant annet såkalte fagpakker – særlig innen fagområder med lav aktivitet. For første gang har vi i 2013 sendt ut en førskolelærerstudent på Erasmus-opphold i Nederland.

Flest studenter tar teoretiske emner ute, men vi sender også studenter på praksisopphold, blant annet til Afrika. I 2013 har vi hatt vernepleierstudenter i Namibia og sykepleierstudenter i Sør-Afrika. For 10. året på rad har Avdeling for lærerutdanning i samarbeid med Kjølborg skole sendt lærer- og førskolelærerstudenter på opphold av fem ukers varighet til Malawi. Studentene rapporterer at praksisopphold ute er krevende, men lærerike og nyttige.

Selv om vi det siste året har registrert en positiv utvikling, er det fortsatt en betydelig utfordring å få flere til å utveksle, spesielt innenfor ingeniør-, helse- og sosialfag og lærerutdanning.

Det har vært en svak nedgang i antall innreisende studenter; fra 93 i 2012 til 88 i 2013. Antall fremmedspråklige grader og emner har stort sett vært på samme nivå de siste årene, noe som kan være en av forklaringene på at vi ikke øker ytterligere i antall innreisende i forhold til 2012-nivået. Over tid er vi likevel en av de høgskolene som har hatt god balanse mellom antall inn- og utreisende, med en liten overvekt i antall innreisende. Sammenliknet med andre høyskoler ligger vi litt over gjennomsnittet i andel innreisende.

Hovedtyngden av studentene kommer fortsatt innenfor Erasmus-programmet, og landene med flest utvekslingsstudenter ved HiØ var i 2013 Spania, Frankrike og Tyskland. Av disse studentene kommer 68 % innenfor økonomi, språk og samfunnsfag.

Høgskolen har en solid avtaleportefølje som hele tiden blir videreutviklet for å kunne gi studenter og ansatte gode og varierte mobilitets- og samarbeidsmuligheter.

Det arbeides fortsatt godt og systematisk med å forhåndsgodkjenne og innpasse emner tatt ute, og med å veilede studenter innenfor programmer hvor det er lagt godt til rette for utveksling.

For innkomne studenter har vi et velfungerende mottaksapparat som blir koordinert sentralt.

I 2013 fikk høgskolen innvilget nytt Diploma Supplement Label. Vi var én av fem universiteter og høyskoler som fikk DS Label i 2009, og har nå fått fornyet dette.

I tillegg til de såkalte tellende utvekslingene som registreres i Database for høyere utdanning (DBH), har høgskolen også i 2013 hatt mange studenter ute på opphold av en uke til tre måneders varighet, blant annet i tilknytning til nettverk og prosjekter som vi deltar i.

2.1.3.2 Internasjonal mobilitet ansatte

I følge nasjonal statistikk fra Senter for internasjonalisering av utdanning har ansatte ved HiØ vært flinke til å utnytte mulighetene for utveksling innenfor Erasmus-programmet. I 2013 ble det gjennomført 35 utvekslinger innenfor dette programmet, hvorav 13 gjaldt ansattmobilitet. Til sammenligning hadde vi 39 tilsvarende utvekslinger i 2012. Totalt sett, og med andre opphold inkludert, har ansatte likevel hatt like mange faglige opphold ute i 2013 som tidligere.

Sammenliknet med året før mottok vi imidlertid flere gjesteforelesere i 2013. Særlig gjelder dette Akademi for scenekunst som har hatt mange internasjonale kunstnere på gjesteoppdrag. Som del av prosjektet «Infinite Record: Archive, Memory, Performance» har blant annet to kunstnere hatt opphold ved akademiet som «visiting artists in residence». Dette har vært stimulerende for studentene og bidratt til å styrke fagmiljøet. I tilknytning til oppholdet deres har det vært arrangert seminarer for lærere og studenter i samarbeid med MIT Massachusetts Institute of Technology, Muthesius Kunsthochschule og York St. John University, se også avsnitt 2.2.3.2 Prosjektprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid.

For å stimulere til økt internasjonalt samarbeid har det etter søknad blitt fordelt ekstra midler til deltakelse på internasjonale konferanser, møter, workshops etc.

Det ble også høsten 2013 gjennomført en workshop ved høgskolen i akademisk engelsk for undervisnings- og forskningspersonalet. Tilsvarende workshop vil bli gjennomført våren 2014.

2.1.3.3 Internasjonalt utdanningssamarbeid

Flere internasjonale konferanser har vært arrangert ved høgskolen i 2013, blant annet:

- Årskonferanse 2013 i ATEE (The Association for Teacher Education in Europe), ved Avdeling for lærerutdanning. Temaet for konferansen var "Education for the Future".
- Nettverkskonferanse ved Avdeling for helse og sosialfag med delegater fra 27 medlemsinstitusjoner. Nettverket som kalles European Module Network, har utveksling av sykepleierstudenter som hovedfokus. Innenfor dette nettverket var 13 HiØ-studenter i 2013 på opphold av to ukers varighet til henholdsvis Portugal, Spania, Serbia, Romania og Belgia.
- Internasjonal språkkonferanse om prosessbarhetsteori for lærere og forskere som arbeider med språklæring og språkkartlegging. Konferansen ble arrangert i samarbeid mellom TONO (Tospråklige barn i Norden), Fremmedspråksenteret, NAFO (Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring), Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag.
- Konferansene «Language, Language Planning and Nation-building» og «Narratological Perspectives on Children's and Young Adult Literature» ved Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag.

Også i 2013 har høgskolen koordinert et Erasmus intensivprogram, Wisstrans, med tyskstudenter og -lærere fra Hellas, Tyskland, Finland, Island og Slovenia. Intensivprogrammet har vært gjennomført flere ganger. En videreutvikling av programmet vil bli gjennomført i 2014.

Samtidig har Avdeling for helse- og sosialfag deltatt med studenter og lærere i et Erasmus intensivprogram som koordineres av en partnerinstitusjon i Belgia. Også dette tiltaket vil bli gjennomført i 2014. Navnet på programmet er *Best practice in End-of-Life-Care. A challenge for Young European Nurses to implement best practice in End-of-Life-Care in Terminally Ill Oncology Patients*.

Akademiet har i tilknytning til det EU-finansierte scenografiprojektet «Shared Space: Music Weather Politics», 2013-2016, gjennomført en workshop med 16 studenter rekruttert fra Europa og Israel og åtte studenter fra Akademiet. Prosjektet omfatter kunstnerisk utviklingsarbeid, formidlings- og utdanningsaktiviteter av typen workshoper, utstillinger, forestillinger og samproduksjoner, se nærmere omtale i avsnitt 2.2.3.3 Annen aktivitet i 2013.

Avdeling for ingeniørfag har gjennom lærer- og ansattutvekslinger videreført sitt samarbeid med St Petersburg Electrotechnical University og Universitetet i Agder. Prosjektet er støttet av Samarbeidsprogrammet med Russland.

To ansatte ved Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag driver et filmprosjekt for å fremme interkulturell kompetanse – metoden heter *Reel Life. Teaching intercultural concepts through feature film*. Gjennom Erasmus-programmet har de i 2013 videreutviklet metoden sammen med studenter i Hellas og Østerrike, og i tillegg har de etablert et utdanningssamarbeid med fakultet for lærerutdanning ved Nelson Mandela Metropolitan University (NMMU), Sør-Afrika. I oktober 2013 underviste de i to uker ved NMMU, og prosjektet skal i 2014 tas videre til USA gjennom den sørafrikanske samarbeidspartneren.

Høgskolen har i 2013 deltatt aktivt i følgende Nordplus-nettverk:

- Noba-Healthpro med sykepleierutdanninger fra Danmark, Finland, Latvia, Litauen og Sverige
- Nortea med kunstfaginstitusjoner fra Danmark, Estland, Finland, Island, Litauen, Sverige og Norge.

2.2 Forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid

Sektormål 2:

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Nasjonale styringsparametere

2.1 Resultatoppnåelse på forskning i forhold til egenart

2.2 Samspill mellom forskning og utdanning

Omtalen under dette sektormålet er delt inn i fem temaer: *Høgskolens egenart, Forskning og utvikling – resultater og tiltak i 2013, Kunstnerisk utviklingsarbeid, Innovasjon, entreprenørskap og kommersialisering og Samspill mellom forskning og utdanning.*

Vitenskapelig publisering kommenteres ikke i eget avsnitt ettersom frist for rapportering til CRISTin er 2. april 2014, og det pågår fortsatt et arbeid med kvalitetssikring av data. På nåværende tidspunkt har vi dermed kun foreløpige resultater i form av antall publikasjoner. Disse viser at vi må forvente en liten nedgang i poeng da særlig som følge av færre publikasjoner på nivå 2. Den totale nedgangen i antallet publikasjoner er imidlertid så vidt liten at den nok kan tilskrives naturlige svingninger i publiseringen. Av avdelingene er det denne gang Avdeling for helse- og sosialfag som utpeker seg i positiv retning med mer enn fordobling av antall poster i forhold til 2012.

2.2.1 Høgskolens egenart

Høgskolen har tydeliggjort sin fokusering på profesjonsforskning og understreket det regionale perspektivet. Høgskolens lokalisering like ved grensen til Sverige gir en naturlig mulighet for samarbeid med institusjoner på den andre siden av riksgrensen. På bakgrunn av en intensjonsavtale mellom Högskolan Väst i Trollhättan og HiØ, inngått i 2012, undertegnet de to institusjonene i 2013 en forpliktende samarbeidsavtale, se avsnitt 2.4.2 Samarbeid. Samtidig har vi videreført vårt samarbeid med Karlstads Universitet der en rekke av høgskolen ansatte og stipendiater er registrert som doktorgradsstudenter. Høgskolen videreførte også sitt samarbeid med Göteborgs universitet og Linné-universitetet når det gjelder masterutdanning i fremmedspråk i skolen.

Innenfor **informasjonsteknologi** er det regionale perspektivet viktig. Dette er konkretisert gjennom det omfattende samarbeidet Avdeling for informasjonsteknologi har med høykompetansebedriftene og forskningsmiljøene i fylket inkludert Norwegian Center of Expertise (NCE) Smart Energy Markets. Dette står sentralt i arbeidet for å kunne utvikle FoU og forskningsbasert utdanning med høy kvalitet og relevans for regionen.

Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag har et av landets største fagmiljøer innen engelsk og fremmedspråkene tysk, fransk og spansk. Mye av forskningen ved avdelingen har sitt tyngdepunkt nettopp her. Sammen med Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen representerer dette et bredt og vitenskapelig aktivt fagmiljø med betydelig nasjonalt potensial.

Begge de to store profesjonsavdelingene, **lærerutdanning** og **helse- og sosialfag**, har et praksisnært fokus. Avdeling for helse- og sosialfag utviklet i 2013 sitt samarbeid med Østfold fylkeskommune

videre og har som en del av dette samarbeidet, opprettet en ekspertgruppe for folkehelse som skal gi forskningsbaserte råd og innspill til fylkeskommunens folkehelsearbeid. Høgskolen samarbeider også med fylkeskommunen om et folkehelseprosjekt i Latvia med et komparativt perspektiv der fylkeskommunen finansierer to stipendiater ved Vidzeme universitetet som høgskolen veileder.

Innenfor **ingeniørfag** er det tre satsingsområder for FoU: energiteknologi, materialteknologi, og innovasjon. Avdelingen har tett samarbeid med regionalt nærings- og arbeidsliv og en bred fagportefølje som er utviklet for primært å dekke regionens behov for forskningsbasert kunnskap. I 2013 har man lyktes med å bygge opp mer robuste fagmiljøer gjennom nyrekruttering, intern kompetanseoppbygging og en mer programoverskridende organisering.

Akademi for scenekunst har et internasjonalt anerkjent fagmiljø og markerer seg så vel nasjonalt som internasjonalt. Ved siden av flere større prosjekter med internasjonalt fokus innen kunstnerisk utvikling er det startet opp et internt samarbeid med andre avdelinger i høgskolen blant annet gjennom å initiere samarbeidsprosjekter mellom kunstutdanningen og ingeniør- og helsefagutdanningene. Dette er en unik mulighet for høgskolen som vil kunne bidra til å profilere høgskolen gjennom helt nye undervisningskonsepter.

2.2.2 Forskning og utvikling – resultater og tiltak i 2013

Virksomhetsmål

9. Høgskolen skal legge til rette for at kvalitet og omfang av FoU/KU kan økes, primært i samarbeid med regionale aktører.
10. Høgskolen skal legge til rette for økt internasjonalt samarbeid om FoU/KU med utvalgte samarbeidspartnere.
11. Faglige satsingsområder skal primært være forankret på flere avdelinger og i eksterne nettverk.

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2013	Resultatmål 2014
Antall publiseringspoeng		+ 10 %
Forholdet mellom nivå 1 og 2 - %	3	
Antall publiseringspoeng pr UF-stilling		0,45
Antall doktorgradsdisputaser	4	8

Kvalitative styringsparametere

- Beskrivelse av samarbeid med regionale aktører
- Prosjekter med internasjonal deltakelse
- Publikasjoner/aktiviteter i internasjonale fora
- Områder med flere avdelinger involvert
- Områder med eksterne nettverk involvert

Kommentarene under er også relevante i forhold til virksomhetsmål 8.

³ Resultatene vil først foreligge etter rapporteringen til CRISTin 1. april 2014.

2.2.2.1 Sentralt initierte tiltak

Høgskolen i Østfold har hatt en god utvikling når det gjelder vitenskapelig publisering. Spesielt gjelder dette de tradisjonelle profesjonsmiljøene. Når det gjelder uttelling i form av eksterne forskningsmidler er imidlertid resultatene langt fra oppmuntrende, og her ligger et betydelig uforløst potensial som det tas konkrete grep for å gjøre noe med. Høgskolen har en viktig rolle som regional pådriver for FoU, og initierte i 2013 et samarbeid med NCE Smart Energy Markets og Østfoldforskning om en forskningsadministrativ enhet (ØFAS) som skal betjene alle de tre institusjonene og støtte forskerne i innhenting av eksterne midler fra regionale forskningsfond, NFR og EU. Prosjektleder for enheten er ansatt, og prosjektet finansieres i et samarbeid mellom høgskolen, Østfold fylkeskommune, NCE Smart Energy Markets og Østfoldforskning.

Med bakgrunn i styrevedtak fra desember 2012 ble FoU-virksomheten ved høgskolen reorganisert i løpet av 2013. Formålet var å tydeliggjøre forskningslederfunksjonen og å få på plass en struktur som ville kunne støtte de forskningsaktive og aktivisere de mindre aktive. På institusjonsnivå ble FoU-ledelsen tydeliggjort ved at det i mai ble ansatt en prorektor i 100 % stilling som fikk i oppgave å lede FoU-virksomheten ved høgskolen. I 2013 ble det også ansatt nye ledere i fire av fem dekanstillinger (den femte ble tilsatt i februar i 2014). Samtlige nye dekaner har doktorgrad, et krav høgskolestyret stilte for å tydeliggjøre behovet for økt forskningsaktivitet ved høgskolen. Gjennom ny dekaninstruks er dekanenes ansvar for avdelingenes FoU-virksomhet blitt tydeliggjort.

I løpet av høsten 2013 fikk de fleste av høgskolens avdelinger på plass et FoU-utvalg ledet av en FoU-leder som både sitter i avdelingens ledergruppe og i høgskolens sentrale FoU-utvalg. Alle FoU-utvalgene har likelydende mandater, og FoU-lederne ved de forskjellige avdelingene har likelydende instruks. Blant de oppgavene FoU-utvalgene har, er tildeling av FoU-midler til konferansedeltakelse og behandling av søknader om fri fra undervisning og administrasjon for å kunne drive FoU-virksomhet i overensstemmelse med retningslinjer som gjelder for hele høgskolen. Dette har synliggjort det mulighetsrommet som eksisterer for den enkelte ansatte til å få tid og midler til å drive sin FoU-virksomhet. Det har ikke tidligere vært åpnet for muligheten for at ansatte kan søke om forskningssemester eller forskningsår, men den muligheten foreligger nå og er gjort kjent for de ansatte gjennom de nye retningslinjene.

Som en del av reorganiseringen av FoU-virksomheten ble det også innført retningslinjer for FoU-grupper som klargjør hva en FoU-gruppe ved Høgskolen i Østfold skal være, hva dens formål er, hvordan den skal administreres og hvilke kriterier som skal gjelde for at noe skal kunne kalles en FoU-gruppe. FoU-leder og FoU-utvalget har også som en av sine oppgaver å initiere og følge opp FoU-grupper i hver enkelt avdeling. FoU-gruppene blir gitt såkornmidler, men det forventes av gruppene at de i løpet av en periode på to til tre år vil skaffe eksterne midler til videre drift. FoU-grupper finnes nå i de fleste av høgskolens avdelinger og også på tvers av avdelingene. Noen av dem er svært aktive.

Høsten 2013 ble det også bestemt at hver avdeling skal sette forventede måltall for publisering av artikler, monografier etc. for neste kalenderår og at høgskolen vil publisere siteringsindeks hvor det fremgår hvor mange siteringer den enkelte FoU ansatte får i løpet av et kalenderår.

Siden alle disse tiltakene er nye, er det for tidlig å si hvilke virkninger de vil ha, men det er allerede nå klart at denne reorganiseringen har satt FoU-virksomheten i fokus blant de ansatte og har skapt betydelig aktivitet. Et typisk eksempel er antallet søknader som ble levert til vurdering for innsending

til SHP-prosjekter. I 2013 forelå det bare én slik søknad da fristen for innlevering gikk ut på begynnelsen av året. Ved slutten av 2013 forelå det seks søknader til vurdering hos høgskoleledelsen for innsending til SHP, og høgskolen var i stand til å sende tre meget gode søknader. Flere av høgskolens ansatte har også fått henvendelser om å delta som partnere i søknader om EU-midler, men hva som blir resultatet av dette vil vi ikke vite før vi sender inn vår neste rapport.

Høgskolens ordning med publiseringsstipend har også bidratt til økt aktivitet, noe vi blant annet ser i form av søknader om stipend. I 2012 mottok det sentrale FoU-utvalget 15 søknader; i 2013 var antall søknader økt til 37. Det tildeles i 2014 10 stipender á kr 50 000.

2.2.2.2 FoU ved avdelingene

Forskningen ved **Avdeling for informasjonsteknologi** dekker et relativt bredt område og spenner fra rent teknologiske og algoritmiske problemstillinger til sikkerhetskritisk programvare, interaksjon mellom mennesker og maskiner, formidling og medier. Avdelingen har de siste årene hatt vitenskapelige publiseringer innen fagfelt som spenner fra konfliktforskning (sammen med Fredsforskningsinstituttet) til mobile anvendelser for brukere med spesielle behov (sammen med Universitetet i Oslo) og programvare for sikkerhetskritiske systemer (i samarbeid med Institutt for Energiteknikk). Avdelingen samarbeider med RHYME-prosjektet der Arkitekt- og designhøgskolen i Oslo er prosjekteier og Universitetet i Oslo (UiO) og Norges musikkhøgskole er partnere. En stilling ved høgskolen forbundet med dette prosjektet er delvis finansiert gjennom midler fra prosjektet (finansiert under NFRs VERDIKT-program).

Avdelingen mangler imidlertid fortsatt samling rundt noen utvalgte fagområder. Det er imidlertid grunn til å anta at den tidligere omtalte reorganiseringen av FoU-virksomheten ved høgskolen vil kunne gi resultater når det gjelder å fokusere forskningen ved avdelingen. Avdelingen har dessuten nylig tilsatt en professor med betydelig vitenskapelig produksjon, solid erfaring med å søke eksterne forskningsmidler og et betydelig internasjonalt nettverk.

Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag har aktive forskningsmiljøer innen språk- og litteraturvitenskap, økonomi og samfunnsfag. I 2013 ferdigstilte avdelingen en antologi i fremmedspråkdidaktikk. Redaktør og flere bidragsytere kom fra denne avdelingen og andre avdelinger ved HiØ, men det var også bidragsytere fra Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen, NTNU, UiO, Universitetet i Bergen og Høgskolen i Buskerud og Vestfold. Det er en økende aktivitet innen dette fagområdet, og en stipendiat ved avdelingen har akkurat levert inn sin doktorgradsavhandling innen området spansk fagdidaktikk.

Avdelingen deltar også som partner i flere samarbeidsprosjekter med svenske institusjoner. To av avdelingens ansatte deltar i Interreg-prosjektet «Gränslös näringslivsutveckling» som er et høgskolesamarbeid for å bygge kompetanse i industrien innenfor fagområder hvor det er størst behov. Prosjektet har resultert i flere forskningsbidrag og publikasjoner både fra svenske og norske forskere samt flere studentarbeider. Avdelingen har også et samarbeid med Institut för Arbetsvetenskap ved Karlstads Universitet om prosjektet «Kulturbrytningar i arbetsorganisationer – en studie med utgångspunkt i Lysgaards teori om arbetarkollektivet» (finansiert av Forskningsrådet för Arbetsliv och Socialvetenskap), der en av avdelingens professorer er delvis frikjøpt av prosjektet fra sin stilling for å delta. Det forventes at resultatene vil bli publisert i bokform ved prosjektets avslutning.

Arbeidslivsforskning er for øvrig det sterkeste fagområdet på avdelingens samfunnsvitenskapelige side, noe som også manifesterer seg i at en av avdelingens professorer er medredaktør av *Nordic Journal of Working Life Studies*, et samarbeidsprosjekt mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige der tidsskriftet organiseres og driftes av to redaktører fra hvert av disse landene. Det er også et samarbeid med forskere fra LEST/CNRS (Laboratoire d'Economie et de Sociologie du Travail/Centre national de la recherche scientifique), Aix-en-Provence, hvor en av avdelingens ansatte oppholdt seg i året 2012-2013. Vedkommende er samforfatter med forskere fra LEST på en artikkel om organisering og arbeidsvilkår i 'call centers'. En av avdelingens ansatte fungerer også som veileder for Museumsnettverk for arbeiderkultur og arbeidslivshistorie.

Avdelingen har organisert mye av sin FoU-virksomhet rundt tre FoU-grupper, Organisasjon og arbeidsliv, Litteratur og narrativitet og Tekst-i-kontekst. Gruppene er velfungerende og produktive, noe som fremgår av de aktiviteter som er rapportert ovenfor. I regi av disse gruppene er det satt i verk en rekke FoU-prosjekter i 2013. Forskergruppen Litteratur og narrativitet arrangerer i juni 2014 en stor internasjonal konferanse, «States of Decadence», med kjente internasjonale navn innen fagfeltet som plenumsforelesere og 73 bidragsyttere fra fire kontinenter.

Avdelingen har så langt ikke greid å tiltrekke seg eksterne midler av noen størrelse. Imidlertid fikk avdelingen i 2013 tilslag på en søknad om EEA-midler for et samarbeid med universiteter i Polen (Jagiellonian University, University of Warsaw) på prosjektet «Innovative Gender as a New Source of Progress». Prosjektet går fra 2013 til 2016 og har en total finansieringsramme på € 700 000. Avdelingens søknad om SHP-midler, «The Contested Terrain of Organizational Design», var en av de tre søknadene som høgskolen valgte å sende inn til NFR som respons på utlysningen i 2013. Søknaden er en revidert versjon av en tidligere søknad som fikk høyeste score av NFRs ekspertpanel på alle scoringsparametere, dog uten å bli innvilget.

Fagområdet skatterett har også i 2013 markert seg med en rekke nivåplasserte publikasjoner.

Prosjektet «Reel Life» (bruk av film i undervisningen i interkulturell kommunikasjon) er blitt videreført med ytterligere presentasjoner av materiale fra prosjektet på konferanser og videre utvikling av det internasjonale nettverket av forskere som er blitt interessert i prosjektet.

Avdeling for lærerutdanning sikter på å drive forskning med høy grad av relevans for skole og lærerutdanning. I kraft av sin profesjonsorientering skiller den seg fra den mer teoretiske forskningen man driver ved universitetene. Eksempler på prosjekter ved avdelingen i 2013 er:

JustEd (2013-2018) som er et internasjonalt nettverksprosjekt bygget på en konsortieavtale med 14 universiteter og høyskoler i Europa, Norden og Norge, der HiØ er partner og er inne med flere deltakere. JustEd bygger videre på et tidligere prosjekt ved HiØ, som undersøkte en videregående skole med tanke på problemstillinger rundt «drop outs».

Avdelingen samarbeider med tilsvarende miljøer ved Høgskolen i Oslo og Akershus om en SHP-søknad og med Høgskolen i Bergen, Høgskolen i Oslo og Akershus og Høgskolen i Telemark og Diakonhjemmets høgskole om prosjektet «Praksis i Sør».

Avdelingen samarbeider med Avdeling for informasjonsteknologi og firmaet Dragon Box om FoU på «Bruk av spill som læringsplattform for algebra undervisning».

Sammen med Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen og Fredrikstad kommune, arbeider avdelingen videre med SPOKUS-prosjektet (Språkfokus i Fredrikstad), en longitudinell studie som følger opp 17-19 tospråklige/flerspråklige barn fra siste år i barnehage og ut grunnskolen.

Avdeling for helse- og sosialfag har en stadig økende forskningsvirksomhet som favner hele bredden av avdelingens fagmiljø. Av de mange prosjektene som er gjennomført i 2013, trekker avdelingen fram blant annet prosjektet «Betingelser for samhandling og innovasjon: Organisering av grenser, kunnskap og læring i regionale og industrielle nettverk i Østfold» som har vært et samarbeid mellom personer fra Handelshøyskolen BI, Østfoldforskning, Høgskolen i Østfold og Universitetet i Oslo (IFI). Totalt fire artikler er publisert eller innsendt for vurdering i vitenskapelige tidsskrifter. Ytterligere fire-fem artikler vil bli ferdigstilt og sendt til internasjonale tidsskrifter i løpet av 2014.

Avdelingen er også involvert i «Nasjonalt temanettverk for mennesker med psykiske lidelser som har behov for omfattende tjenester». Temanettverket er initiert og finansiert av NAPHA (Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid). Målsettingen med nettverket er å få frem eksempler på god praksis i forhold til målgruppen. Temanettverket ledes av Høgskolen i Østfold, Avdeling for helse- og sosialfag, og samlet ekstern finansiering var kr 1,5 mill. Prosjektet har så langt resultert i 11 oppdragsrapporter og to fagfellevurderte artikler.

Avdelingen har fem FoU-grupper, Forum for helsetjenesteforskning, The Brazil Research Group (som fokuserer på komparative studier mellom Norge og Brazil i samarbeid med Universidade Federal do Espírito Santo (UFES) og Universidade Católica Pontifícia do Rio de Janeiro (PUC-Rio)), Tverrprofesjonelt/tverrfaglig samarbeid og samarbeidslæring, Forskergruppen for sosialfag og Psykososialt arbeid i helse- og sosialfaglig praksis som alle har høy aktivitet. Et resultat av denne aktiviteten var at avdelingen i 2013 forfattet en søknad om SHP-midler («Eksogen standardisering og endogen innovasjon» – Prosessbaserte virksomhetsmodeller i helsesektoren) som ble vurdert til å være av tilstrekkelig kvalitet til å kunne sendes inn som en av høgskolens tre søknader.

Avdeling for ingeniørfag har tre faglige satsningsområder: energiteknologi, materialteknologi, og innovasjon og er også aktive innen andre forskningsfelt. Forskerne ved avdelingen har et bredt nasjonalt og internasjonalt forskningsnettverk, og utøver mye av forskningen i samarbeid med andre institusjoner. Avdelingen hadde i 2013 en lang rekke publikasjoner i nivå-tidsskrifter, der de aller fleste var skrevet sammen med forskere fra inn- og utland, og avdelingen har gjennom disse publikasjonene markert seg internasjonalt. Dette har medført at forskere ved avdelingen har mottatt en invitasjon fra et belgisk universitet til å være partnere i en EU-søknad om nanomedisin der HiØs andel av en eventuell tildeling ville være € 490 960. Eventuelle midler vil gå til å dekke ansettelsen av én forsker i tre år og driftskostnader og lønn for en av avdelingens professorer i seks måneder (fordelt over tre år). Avdelingen utarbeidet også en søknad om SHP-midler, "Micro-Encapsulated Phase Change Materials in Concrete" som ble plukket ut som den tredje søknaden som høgskolen valgte å sende inn denne gangen.

Prosjekt «Lydløse materialer» gikk i 2013 inn i sin annen fase og det arbeides nå med å anvende materialer til hurtiggående fartøyer. Prosjektet har mottatt kr 1,9 mill. fra Oslofjordfondet for perioden 2013 – 2015. Prosjektet utføres i samarbeid med FiReCo AS og Brødrene Aa AS, se også avsnitt 2.2.4 Innovasjon, entreprenørskap og kommersialisering.

Forskningsprosjektet knyttet til Hessdalenfenomenet drives fortsatt. Prosjektet er knyttet til avdelingens satsningsområde Energiteknologi og drives i samarbeid med høgskolens Avdeling for informasjonsteknologi og med Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives (Frankrike), Groupe, d'Etudes et d'Informations sur les Phénomènes Aérospatiaux Non Identifiés; CNES (Frankrike), og Medicina Radio Telescope Observatory (Italia). Resultater fra dette prosjektet ble presentert på European Geosciences Union, General Assembly 2013.

Avdelingens forskningsprosjekt rundt flomforebyggende tiltak i avløpssystem ble presentert på Nordiwa 2013-konferansen. Dette prosjektet er i samarbeid med Norges miljø- og biovitenskapelige universitet.

Avdelingen har i løpet av 2013 opprettet fire forskergrupper: Smart Energi, Biomedisinsk teknologi, Atmosfærefysikk og Bygg og miljø.

2.2.3 Kunstnerisk utviklingsarbeid

Høgskolens Akademi for scenekunst spiller en viktig rolle i utviklingen av norsk scenekunst både gjennom sine BA-utdanninger i skuespill og scenografi og ikke minst gjennom et omfattende kunstnerisk utviklingsarbeid.

2.2.3.1 Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid

Fra 1. oktober 2013 er det ansatt en stipendiat innenfor stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Hans prosjekt har tittelen «Capto Musicae - Researching sonic and musical theatre in a contemporary artistic context». Prosjektet utforsker nye muligheter for tverrfaglig musikkteater.

Akademiet har arbeidet aktivt med å få fram ytterligere søkere til stipendprogrammet og gjennomførte i oktober et søkerseminar for potensielle søkere. Arbeidet med å rekruttere gode søkere har gitt resultater, og akademiet mottok 19 søkere til stipendprogrammet. På basis av disse søknadene valgte man ut fem kandidater til intervju – alle innenfor scenografi-feltet. Av disse sendes én videre til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Kunstnerisk leder for scenografi ved akademiet er for øvrig veileder for en stipendiat ved Kunsthøgskolen i Oslo, mens kunstnerisk leder for skuespill er veileder for akademiets stipendiat.

2.2.3.2 Prosjektprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid

Akademiet fikk i 2011 finansiering fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid til prosjektet «Infinite Record: Archive, Memory, Performance». Prosjektet er tre-årig og avsluttes i begynnelsen av 2015. Prosjektleder er kunstnerisk leder for skuespill. I prosjektet samarbeider Akademiet med tre utenlandske institusjoner:

- MIT Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, USA
- Muthesius Kunshochschule, Kiel, Tyskland
- York St.John University, UK

Som del av prosjektet har to kunstnere besøkt akademiet i 2013 som «visiting artists in residence»: den kinesiske koreografen Wen Hui og den amerikanske media-kunstneren og komponisten Arnold Dreyblatt. Denne delen av prosjektet avsluttes i 2014 med den danske regissøren og danseren Louise Højer.

Kunstnernes opphold ved akademiet varte i en måned, februar og august/september. Det å ha en kontinuerlig kontakt med en kunstner som jobber med sitt prosjekt – parallelt med den øvrige virksomheten ved akademiet – bidro sterkt til fagmiljøet, og var en stimulans for studentene. I et lite fagmiljø har dette en svært god effekt, og gjennom disse erfaringene fikk akademiet bekreftelse på at ordningen med artist-in-residens styrker fagmiljøet og gjør det mer robust.

I tillegg til artist-in-residens-oppholdene arrangeres det seminarer i forbindelse med kunstnernes opphold ved akademiet. Disse seminarene avholdes i samarbeid med partnerne i prosjektet. Det første seminaret med Wen Hui hadde tittelen «Archive and the body» og ble arrangert ved høghskolens lokaler i Fredrikstad. Det andre seminaret ble gjennomført av St. John York University i York. Tittelen på seminaret var «Resonance», og tok utgangspunkt i Arnold Dreyblatts arbeid under oppholdet ved akademiet.

I mai markerte Program for kunstnerisk utviklingsarbeid sitt 10 års jubileum. Akademiet var sterkt involvert i dette arrangementet og hadde ansvar for regi og utforming på markeringen som foregikk i Dramatikkens Hus. I tillegg fikk kunstnerisk leder for skuespill mulighet til å presentere akademiets prosjekt «Infinite Record: Archive, Memory, Performance».

2.2.3.3 Annen aktivitet i 2013

Akademiet har fagpersoner som i kraft av sin ekspertise er så vel nasjonalt som internasjonalt anerkjent innenfor sine fagområder. Professor Serge von Arx ble nominert til Hedda-prisen i 2013 for scenografien til En handelsreisendes død ved Trøndelag teater. I desember 2013 ble han forespurt om å delta i utviklingen av et omfattende kultursentrum i Gwangschu i Sør-Korea. Her handler det om å utvikle et 4 000 m² stort utstillingskompleks og bidra inn mot gjennomføringen av den første utstillingen i 2015. Dette vil kunne gi en unik mulighet til å utvikle masterprosjekter i akademiets nye masterutdanning i scenografi som starter i januar 2015.

Akademiet er en av 12 institusjoner (hvorav fem utdanningsinstitusjoner) i Europa som deltar i det EU-finansierte scenografiprojektet «Shared Space: Music, Weather, Politics». Prosjektet ble startet i 2013 og skal vare til 2016. Den økonomiske rammen for prosjektet er på over € 2,5 mill. Av dette tilfaller € 133 000 Akademiet. En av prosjektets ambisjoner er å forene profesjonelle, studenter og publikum i søken etter ideer, inspirasjon og diskusjon. Prosjektet har så vel forskningsmessige som formidlings- og utdanningselementer og skal stimulere til tverrfaglig aktivitet og samspill mellom kunstdisipliner. I 2013 arrangerte akademiet en workshop på Homlungen fyr utenfor Hvaler med 16 studenter fra de deltagende institusjonene.

Den første fasen i prosjektet kulminerer i «The Prague Quadrennial» i juni 2015 der Akademiet er en av fire institusjoner som er utpekt til å utvikle innholdet i arrangementet. Quadrennialen samler arkitekter og scenografer fra hele verden og arrangeres hvert 4.år. Kunstnerisk leder for scenografi er også kurator for den norske arkitekturdelen.

2.2.4 Innovasjon, entreprenørskap og kommersialisering

Avdeling for ingeniørfag har i 2013 arbeidet videre med prosjektet «Stimulering og tilvirkning av fononiske/soniske materialer basert på anelastiske/viskoelastiske materialer». Prosjektet er finansiert av Oslofjordfondet, og det har så langt resultert i en godkjent patentsøknad. Ytterligere en søknad ble sendt patentstyret i 2013.

Sammen med Fredrikstad kommune etablerte høgskolen i 2012 selskapet NyVekst med lokalisering til høgskolens studiested i Fredrikstad. I 2013 ble det også etablert en avdeling i høgskolens lokaler i den nye forskningsparken på Remmen i Halden. Selskapet skal tilby tjenester til hele Østfold, og har til nå hatt fire hovedvirksomheter:

- Studentene skal ha et sted de kan videreutvikle sine innovasjonsprosjekter
- Forskerne skal ha et sted de kan kommersialisere sine ideer
- Næringslivet skal ha et sted de kan videreutvikle ideer som spinner ut av virksomheten samt et miljø hvor mindre selskaper kan vokse
- Gründere skal ha et sted de kan videreutvikle sine ideer.

Virksomheten har en helhetlig tilnærming til innovasjon – med fokus på både produktinnovasjon og tjenesteinnovasjon. NyVekst er et tilbud for å skape entreprenørskap gjennom veiledning, inspirasjon og kontorplass primært for våre studenter.

NyVekst ser at Drivhuset i Sverige har utviklet en prosess som er godt utprøvd ved høgskoler/ universiteter i Sverige. Det er totalt 14 Drivhus i Sverige i dag. NyVekst har nå søkt om å bli en del av Drivhuset Sverige. Et medlemskap i Drivhuset Sverige vil sikre og synliggjøre at NyVekst og HiØ representerer et grensefylke med sterke relasjoner til Sverige og bygge opp kontakten mot svenske utdanningsorganisasjoner. Ved et eventuelt medlemskap i Drivhuset Sverige vil NyVekst endre selskapsnavn til Drivhuset Østfold og bli det første Drivhuset i Norge.

I 2013 er det i samarbeid med NyVekst etablert en bedrift: Smartshock som har som formål å utvikle butikkinventar og annet utstyr som medfølger.

Sammen med Ungt Entreprenørskap (UE) nedsatte høgskolen i 2013 en egen arbeidsgruppe med siktemål å vurdere og foreslå mål og tiltak for en styrking av entreprenørskap ved høgskolen. Forprosjektet ble presentert for høgskolens ledergruppe i oktober. En viktig del av arbeidet har vært erfaringsutveksling mellom avdelingene og med samarbeidspartnerne i UE og Østfold fylkeskommune. Det ble også arrangert en egen gründercamp for ledere med tema hvordan bygge entreprenørskap inn i alle studier. Dette er også et tema som er tatt med videre inn i arbeidet med strategisk plan, og det legges opp til å utvikle et avdelingsovergripende entreprenørskapsprosjekt der man samler erfaringene fra de ulike avdelingene i høgskolen og avklarer hvordan arbeidet med entreprenørskap skal forankres i organisasjonen. Det skal også arbeides med å etablere tverrfaglige nettverk og forskningsprosjekter med sikte på søknad om midler fra blant annet Norgesuniversitetet.

Høgskolen er i samarbeid med NCE Smart Energy Markets og medlemsbedrifter i NCEs næringsklynge involvert i selskapet Smart Innovation Østfold AS (tidligere Inkubator Halden). Også SIVA (Selskapet for industrivekst) er representert i styret. I 2013 er det arbeidet med en revitalisering av selskapet under ny logo. Selskapet skal stimulere til innovasjon og næringsutvikling. Foreløpig har hovedvekten vært på prosjektsamarbeid.

Et tilsvarende selskap lokalisert i Sarpsborg, Borg Innovasjon, der høghskolen er en av eierne, ble begjært konkurs i 2013, se avsnitt 2.5.11 Eierskap i aksjeselskaper.

Høghskolen er en av deltakerne i Østfold Kompetanseoffensiv 2015. Programmet skal gjennom ulike prosjekter og aktiviteter som inneholder kompetanseutvikling som virkemiddel, bidra til at Østfold bli ledende i Norge på nyskaping og innovasjon innen 2015. Deltakere i programstyret i tillegg til høghskolen er Østfold fylkeskommune, Fylkesmannen i Østfold, NHO og LO Østfold, Østfold Bondelag, Innovasjon Norge og regionrådene i Nedre Glomma, Moss, Indre Østfold og Halden-regionen. Programmet omfatter VRI Østfold, INSPIRIA science center, Verdidrevet serviceinnovasjon, Real FAGssatsing i regionen og Female Future, og prosjekter og aktiviteter skal passe inn under tre ulike prosesser/innsatsområder:

- Regional FoU-kompetanse
- Opplæring i hele utdanningskjeden
- Nettverk og klynger

I 2013 har programmet blant annet tildelt midler til en forstudie gjennomført i et samarbeid mellom høghskolen, Halden IT-forum og Halden videregående skole knyttet til etablering av en topp-IT-linje i Halden.

Real FAGssatsing i regionen er etablert for å øke interessen for real FAG i hele utdanningskjeden, og er et samarbeid mellom høghskolen, Østfold fylkeskommune, Fylkesmannen i Østfold, grunnskolen og videregående skole i Østfold, Utdanningsforbundet i Østfold, INSPIRIA science center, Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet og næringslivet. I 2013 ble det etablert et samarbeid med Fyrbodalenregionen i Sverige inkludert Høghskolan Väst om prosjektet Scandinavian Science Cluster. Prosjektet er tildelt Interregmidler til en forstudie som skal undersøke mulighetene for utvidet grenseregionalt samarbeid om kompetansetilgang og utdanningsplanlegging innen real FAG, teknologi og naturvitenskap. Arbeidet er koplet til utarbeidelsen av Regional kompetanseplan for Østfold, se avsnitt 2.3.4 Regional kompetanseplan for Østfold.

Når det gjelder høghskolens IPR-policy, er det gjennomført en omfattende arbeidsprosess med sikte på å etablere en rettighetspolitikk for håndtering av immaterielle rettigheter og andre rettigheter knyttet til resultatene av høghskoleansattes arbeid ved Høghskolen i Østfold.

2.2.5 Samspill mellom forskning og utdanning

Virksomhetsmål

12. Høghskolen skal ha et tett samspill mellom FoU/KU og utdanning for å bedre utdanningskvaliteten og legge til rette for forskningsprosjekter i utdanningene.

Kvalitative styringsparametere

- Studentprosjekter knyttet til ansattes FoU/KU
- Studentprosjekter knyttet til FoU/KU hos eksterne samarbeidspartnere

2.2.5.1 FoU-basert utdanning og studentaktiv forskning

På institusjonsnivå følges arbeidet med å sikre god FoU-basert utdanning opp ved at FoU-administrasjonen og koordineringen av FoU-arbeidet på avdelingene nå styrkes, og gjennom det kontinuerlige kvalitetsarbeidet som finner sted i de ulike råd og utvalg, sentralt og lokalt. Utvalget for utdanningskvalitet har for eksempel FoU-basert utdanning som en prioritert oppgave i sin handlingsplan for 2014-2015 med konkrete mål om å bistå avdelingene i å implementere tiltak som kan sørge for en tettere kopling mellom forskning og utdanning ved HiØ.

Det drives allerede mye god forskningsbasert undervisning i høgskolens mange utdanninger. Noen gode prosjekter og undervisningsmetoder ble trukket fram på en fagdag med tema FoU-basert utdanning arrangert av Utvalg for forskning og utvikling (FoU-utvalget) og Utvalg for utdanningskvalitet (UKU) høsten 2012. Flere av utdanningene som der presenterte sine erfaringer med FoU-basert utdanning har hatt aktiviteter og gode resultater også i 2013:

Avdeling for helse- og sosialfag presenterte på fagdagen undervisningsopplegget *Studentaktiv Atferdsanalytisk FoU (SAFoU)* som er en labbgruppe der det deltar studenter, praksisveiledere, deltakere fra andre høgskoler og lærere. I 2013 var det med 15 studenter fra HiØ. Bacheloroppgaven må skrives som artikkel med tanke på mulig vitenskapelig publisering og med tilhørende krav til kritisk tenkning. I 2013 ble det med utgangspunkt i SAFoU publisert fire vitenskapelige artikler på nivå 1 der studenter fra HiØ var medforfattere, og studentene presenterte sammen med lærere tre poster på en stor nasjonal konferanse.

Avdeling for lærerutdanning bidro på fagdagen med en presentasjon av erfaringer med FoU i utdanningen på masterstudium i mangfold og inkludering der progresjonen i undervisningsopplegget og formulering av læringsutbyttet er rettet inn mot å sikre studentene innføring i, men også praktisk opplæring og erfaring med FoU-arbeid. Dette illustrerer at FoU er et essensielt element i det kontinuerlig og ordinære undervisningsopplegget for studentene.

Studenter ved **Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag** involveres i forskningsprosjektet «Gränslös Näringsutveckling», se avsnitt 2.2.2.2 FoU ved avdelingene. Prosjektet er et samarbeid med Högskolan Väst, og målet er å øke den økonomiske veksten i grenseområdet. I prosjektet bygger forskere, lærere og studenter nettverk og forsker på forretningskultur blant små og mellomstore bedrifter i området for å heve kompetansenivået hos disse. Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag har også nært samarbeid med flere eksterne institusjoner i prosjektet «Reel Life» som er et undervisningsprosjekt der film blir benyttet i undervisning for å fremme interkulturell læring.

De fleste av masterprosjektene ved avdelingen (ca. 15 i studieåret 2013/2014) er knyttet til respektive veileders egen faglige innretning.

Den studentaktive forskningen ved **Avdeling for informasjonsteknologi** består i hovedsak av to typer aktiviteter: 1) Ansatte med ansvar for emner, spesielt ved masterprogrammet, benytter sin egen og andres forskning som en vesentlig del av undervisningen. Enkelte studentprosjekter i masteremnene er også forskningsrettet, og gir studentene god forberedelse til egen masteroppgave. 2) Det er en tradisjon ved avdelingen at gode masteroppgaver blir forsøkt publisert på nivå 1 etter at masteroppgaven er ferdigstilt. Det vanlige er da at veileder er medforfatter på artikkelen, og avdelingen legger til rette for konferansereise i forbindelse med presentasjon av artikkelen. For øvrig

har avdelingen et trainee-program med samarbeid om studentprosjekter med en rekke regionale bedrifter. Enkelte av masterprosjektene som er i gang, er også i samarbeid med eksterne aktører, blant annet med Dignio (helseteknologi) og MoreCom (databaseteknologi og telekommunikasjon). Det vil være naturlig å rette flere av studentprosjektene inn mot avdelingens omforente faglige satsingsområder når disse kommer på plass våren 2014.

En stadig økende andel av bachelor- og masteroppgavene ved **Avdeling for lærerutdanning** gjennomføres eller designes i tett samarbeid med LUs praksisinstitusjoner, inkludert INSPIRIA science centre. Studentene står i det alt vesentlige for skrivingen og er som regel eneforfattere. Det jobbes systematisk med å øke kontaktflaten og involveringen av ulike aktører (studenter, barnehagepedagoger, lærere i skolen og UF-tilsatte ved LU) i avdelingens FoU-baserte kunnskapsutvikling.

Ved **Avdeling for helse- og sosialfag** tilrettelegges det for FoU-samarbeid mellom studentene, ansatte og eksterne samarbeidspartnere i tilknytning til bacheloroppgavene. I 2013 resulterte dette i ni samarbeidsprosjekter med stor studentdeltakelse. Et av prosjektene tok sikte på å gjøre studentene til medforfattere av en artikkel, og dette resulterte i artikkelen «Identifisering av forløpere til problematferd: En systematisk replikasjonsstudie», *Norsk Tidsskrift for Atferdsanalyse* 40:1 (2013) ss. 31-38.

Avdeling for ingeniørfag knytter mange av studentenes bachelorprosjekter opp mot eksterne aktører og/eller de ansattes egen forskning. I 2013 var 38 bachelorprosjekter knyttet til eksterne aktører og syv bachelorprosjekter knyttet til de ansattes forskning. I tillegg til dette har avdelingen også hatt mindre prosjekter knyttet opp mot eksterne aktører og mot de ansattes egen forskning i forbindelse med andre emner.

Slik undervisningen er lagt opp ved **Akademi for scenekunst** er det et tett samspill mellom undervisning og underviserens kunstneriske utviklingsarbeid. I 2013 har blant annet fire scenografistudenter deltatt i operafestival ved Folkoperaen i Stockholm der de har vært med på å utvikle eksperimentelle oppsetninger.

Akademiets prosjekt «Infinite Record: Archive, Memory, Performance», se avsnitt 2.2.3.2 Prosjektprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, gir unike muligheter for studentene til å delta direkte i kunstnerisk utviklingsarbeid. Gjennom prosjektet arrangeres det workshops med de aktuelle kunstnerne der studentene får ta del i deres utviklingsarbeid i konkret samspill. På denne måten økes studentenes forståelse av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Kunstnerisk leder for scenografi gjennomførte våren 2013 et kunstnerisk utviklingsprosjekt for Berlinerensemble der også studentene var invitert til å overvære prøver på forestillingen «Peter Pan».

I forbindelse med en workshop på scenografilinjen høsten 2013 samarbeidet akademiet med International Flavors and Fragrances Inc (IFF). Hensikten var å undersøke hvordan lukt kan brukes i scenografi. Dette er et helt nytt felt innenfor scenografi-faget, og det var svært interessant å samarbeide med en av verdens ledende parfymeprodusenter. IFF så på samarbeidet med en kunstutdanning som et interessant utviklingsarbeid.

2.2.5.2 Utdanningskvalitetsprisen

Som ledd i oppfølgingen av fagdagen i november 2012, se avsnitt 2.2.5.1 FoU-basert utdanning og studentaktiv forskning, bestemte Utvalg for utdanningskvalitet seg for å legge spesielt vekt på at tiltakene som ble nominert til den årlige utdanningskvalitetsprisen i 2013, skulle ha bidratt til å styrke utdanningskvaliteten gjennom å fremme samspillet mellom forskning, utvikling og utdanning (FoU-basert utdanning). På bakgrunn av at to av de nominerte tiltakene ble vurdert som svært gode og vanskelige å rangere, besluttet juryen at Utdanningskvalitetsprisen skulle gå til to nominerte prosjekter, som begge fikk tildelt en premie på kr 50 000 hver. Prisen ble delt ut på åpningsdagen der alle nye studenter og mange av høyskolens ansatte er til stede for å skape idéspredning og inspirasjon. Prisvinnerne skal også presentere sine prosjekter på et åpent arrangement for høyskolens ansatte og studenter i løpet av det kommende studieåret. Juryens begrunnelse for tildeling av prisen til de to tiltakene var som følger:

➤ **Studentaktiv forskning i Masterstudium i anvendt informatikk ved Avdeling for informasjonsteknologi**

Prosjektet, som kan spores tilbake til 2001/2002, handler om et systematisk arbeid med vekt på å styrke studentaktiv forskning i undervisningen. Masterstudentene i *Anvendt informatikk* har i stor grad blitt behandlet som faglige kolleger og har blitt utfordret til både å utvikle programvare og publisere artikler. Siden 2006 står masterstudenter fra IT som medforfattere på hele 23 vitenskapelige artikler publisert på nivå 1, og mer enn 40 foredrag fra masterstudenter er presentert på internasjonale vitenskapelige konferanser og workshops. Mer enn 15 artikler er publisert i fag- og bransjetidsskrifter, av studenter alene eller som medforfattere.

Satsningen har også bidratt til en kulturendring i Avdeling for informasjonsteknologi, hvor økte ressurser har blitt brukt til utstyr, reiser og konferanser knyttet til studentaktiv forskning. Studentene har fått forskererfaring gjennom sin mastergrad, deltatt i ansattes forskningsprosjekter og bidratt i vitenskapelig publisering som medforfattere. De får også trening i faglig og vitenskapelig skriving på engelsk. I sin vurdering la juryen vekt på at prosjektet treffer alle kriterier for utdanningskvalitetsprisen 2013; det er nyskapende og det viser aktivt samarbeid mellom studenter og undervisnings- og forskningspersonale. Videre dokumenteres positive resultater samt styrking av utdanningskvaliteten gjennom samspill mellom forskning, utvikling og utdanning. Denne forskningsbaserte utdanningen fremstår som et eksempel til etterfølgelse for andre fagmiljøer, og viser samtidig at masterstudiet er i stadig utvikling pga den tette koplingen mellom ansattes forskningskvalifikasjoner og utdanningens innhold.

➤ **Avansert simulering som undervisningsmetode ved Avdeling for helse- og sosialfag**

Prosjektet er et samarbeid mellom fagmiljøer ved sykepleie- og vernepleierutdanningene, og handler om å utvikle avansert simulering som undervisningsmetode i profesjonsutdanninger på bachelornivå. Avansert simulering gir variasjon i læringsaktiviteter og læringsarenaer og er en metode som lar studenter 'prøve og feile' i et trygt miljø uten risiko for pasientskade. Tradisjonelt har avansert simulering vært knyttet til bruk i akutte medisinske situasjoner, f.eks. ved hjelp av livreddende førstehjelpsøvelser og simuleringsdukken «Nursing Anne».

Fagmiljøet har tatt skrittet videre og benytter simuleringsteknologi på kroniske og *ikke-akutte situasjoner*, noe som krever tverrfaglig samarbeid og som stimulerer utvikling av ny kompetanse innenfor helse- og sosialfagene. Fagmiljøet har aktivt jobbet for å kunne benytte eksisterende teknologi på utradisjonelle områder. Fagmiljøet har også samarbeidet med ekstern virksomhet og i tillegg gått bredt ut for å spre kompetansen og dele erfaringer.

I sin vurdering la juryen vekt på at prosjektet har lyktes med å bruke simulering i praktisk arbeid og at det er et godt samarbeid mellom studenter og ansatte. Prosjektet har overføringsverdi blant annet ved at Sykehuset Østfold skal bygge et simuleringssenter på Kalnes samt at den nye forskningsparken på Remmen skal inneholde et simulerings- og scenariosenter for smarte energisystemer. Både lærere, studenter og aktuelt arbeidsliv har vært delaktige i alle faser av utviklingen. Prosjektet er nyskapende og med muligheter for framtida hvor vi ser en fremvekst av simuleringssentre innenfor flere fagområder. Prosjektet skiller seg ut med mye tverrfaglighet, gode evalueringer og resultater.

2.2.5.3 Laurbærbladet

Under åpningen av studieåret 2013/2014 ble årets Laurbærblad tildelt studenter ved Avdeling for informasjonsteknologi. Prisen går til et studentprosjekt på BA-nivå basert på kvalitet, nytteverdi for fagfeltet og/eller samfunnet og kreativitet. Studentprosjektet hadde tittelen «Web based Information Surface for a Petroleum Installation» og ble utført i samarbeid med Institutt for Energiteknologi.

Juryen mente prosjektet utmerket seg ved å ha stor nytteverdi for sikkerhet, bevissthet rundt vedlikeholdsarbeid offshore og muligheter for økonomisk gevinst for operatørene.

Resultatet er en interaktiv informasjonsflate, et verktøy som åpner for nye måter å dele informasjon på som gir både onshore- og offshorepersonale mulighet til å planlegge, koordinere og følge opp operasjoner samtidig. Den ferdige prototypen er blitt evaluert av ekspertbrukere til å kunne bli et viktig verktøy i IO-prosesser.

- Vi vil fremheve avhandlingens vitenskapelige forskningsverdi og grundige metodiske fremgangsmåte, og det er positivt at avhandlingen er skrevet på engelsk. I tillegg har det vært et fruktbart og kreativt samarbeidsprosjekt mellom høyskole og næringsliv, sier juryen i sin uttalelse.

Bacheloroppgaven er meget systematisk og godt illustrert og med en rekke vedlegg som dokumenterer prosessen. Sentrale deler av løsningen består av helt nye og originale komponenter som studentene har kommet fram til sammen med oppdragsgiver og som vil bli videreført som del av et doktorgradsprosjekt.

2.3 Formidling og samfunnskontakt

Sektormål 3:

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Nasjonale styringsparametere

3.1 Andel inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet utenom EU og NFR

3.2 Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

3.3 Fleksibel utdanning

Temaer under dette kapitlet er *Aktiviteten i 2013, Utadrettede arrangementer, Dialogmøter i forbindelse med revidering av strategisk plan, Regional kompetanseplan for Østfold, Eksternt finansiert etter- og videreutdanning og Fleksibel utdanning.*

Nasjonal styringsparameter 3.1 er omtalt i avsnitt 2.4.4.4 Omfang av finansiering utover bevilgning. For nasjonal styringsparameter 3.2 vises det til avsnitt 2.1.1.2 Samhandling med arbeidslivet og praksisfeltet og omtale av aktivitet nedenfor, og nasjonal styringsparameter 3.3 er omtalt i avsnitt 2.3.6 Fleksibel utdanning.

Virksomhetsmål

13. Høgskolen skal være regionens førstevalg som leverandør av forskningsbasert kunnskap.

14. Høgskolen skal øke sin synlighet som kunnskapsformidler og samfunnsaktør i regionen.

15. Høgskolen skal styrke og formalisere samarbeidet med regionale aktører.

<i>Kvantitative styringsparametere</i>	<i>Resultat 2013</i>		<i>Resultatmål 2014</i>
Omfang av betalt etter- og videreutdanning			
- videreutdanning (vår/høst)	838/542		1 500
- etterutdanning	1 712		1 000
Resultater publisering/formidling (intern modell) ⁴	Antall	Poeng	+ 10 %
Antall medieoppslag	1 096		
<i>Kvalitativ styringsparameter</i>			
- Analyse av søkerlekkasje			
- Utadrettede arrangementer			
- Engasjement i formelle samarbeidsfora			
- Bidrags- og oppdragsprosjekter med regional tilknytning			

2.3.1 Aktiviteten i 2013

Høgskolen ønsker å være et naturlig sted for regionen å henvende seg for kompetanse. Derfor jobbes det kontinuerlig med tilgjengelighet og bevisstgjøring ovenfor regionen, blant annet ovenfor media, om hva høgskolen har å tilby.

⁴ Resultatene her beregnes etter en intern modell og er ikke klare før etter den offisielle rapporteringen til CRISTin.

Høgskolen i Østfold har opprettet et eget Utvalg for formidling og samfunnskontakt (FoS-utvalget) som skal bidra til å utvikle kvaliteten og omfanget av høgskolens arbeid med formidling og samfunnskontakt. Det jobbes i særlig grad med å legge til rette for økt formidling av forskningsresultater og mer koordinert samhandling med regionen. I 2013 var utvalgets hovedfokus å øke formidlingen av forskningsresultater til allmenheten.

Et tiltak for å gjøre høgskolens eksperter mer tilgjengelig for media og potensielle samarbeidspartnere, er en egen ekspertliste/kompetansekatalog, der eksterne kan søke seg frem til kompetanse ved høgskolen. Det ble i 2013 arbeidet med å få katalogen mest mulig oppdatert.

FoS-utvalget legger i sin handlingsplan vekt på aktiviteter som legger til rette for formidle, gjøre forskere bedre i stand til å formidle og motivere forskere til å drive allmennrettet formidling.

FoS-utvalget oppfordrer og legger til rette for å ta i bruk andre arenaer enn høgskolen for formidling, for å nå et bredere publikum med forskningen. Eksempler på arenaer som FoS-utvalget har stimulert til å ta i bruk er INSPIRIA science center og det nye Litteraturhuset i Fredrikstad.

Gjennom en egen samarbeidsavtale med Litteraturhuset har Høgskolen i Østfold en egen programpost kalt Abels hage. I løpet av våren og høsten 2013 hadde høgskolen åtte kvelder med formidling av ulike forskningstemaer på denne programposten. Arrangementene var gratis og tiltrakk et bredt publikum opp mot 120 personer på det meste. Tiltaket er et ledd i å gjøre forskningen mer tilgjengelig for folk utenfor høgskolen.

Dialogen med Litteraturhusets leder har også ført til at flere av høgskolens eksperter blir brukt til andre arrangementer/temakvelder som Litteraturhuset står ansvarlig for, slik som et arrangement om Midtøsten og en USA-temadag der høgskolen i begge tilfeller stilte med vitenskapelig ansatte i panelene.

Utvalget arbeider også med å synliggjøre FoU-arbeidet ved institusjonen under Forskningsdagene.

Hensikten med Forskningsdagene er å vekke nysgjerrighet, interesse og forståelse for forskning, formidle hva forskningen betyr for oss i våre daglige liv, vekke interesse i mediene for forskning og forskningsresultater og bidra til rekruttering av unge til forskning.

Under Forskningsdagene i 2013 arrangerte høgskolen åpen dag på ett av studiestedene for om lag 100 skoleelever på niende klassetrinn ved Gudeberg ungdomsskole der elevene blant annet besøkte ulike forskningsstasjoner. Høgskolen har også et samarbeid med INSPIRIA science center under Forskningsdagene, og de hadde i 2013 en programpost på høgskolens skolebesøk.

Forskningsdagene inneholdt videre en dag med flere åpne forelesninger ved studiested Fredrikstad, der forskning fra HiØ ble presentert for ansatte, studenter og inviterte. Tilsvarende ble det arrangert et frokostforedrag ved studiested Halden. På programmet stod også gjesteforeleser Shabana Rehman, som var annonsert i avisen og som trakk en del publikum utenfra.

For andre år på rad arrangerte HiØ «Forskerduell» under Forskningsdagene 2013 i samarbeid med INSPIRIA science center. Hensikten med Forskerduellen er å formidle forskning på en spennende og annerledes måte. Det skal være en morsom opplevelse og kanskje ta hull på noen myter om

forskning. Seks forskere fra ulike forskningsinstitusjoner, inkludert HiØ, var sammen om å arrangere forskerduell som ble avholdt på Litteraturhuset i Fredrikstad for elever i videregående skole.

Nytt under Forskningsdagene i 2013 var foredrag om Norsk iseksport på Litteraturhuset i Fredrikstad. Tema under Forskningsdagene i 2013 var hav og vann.

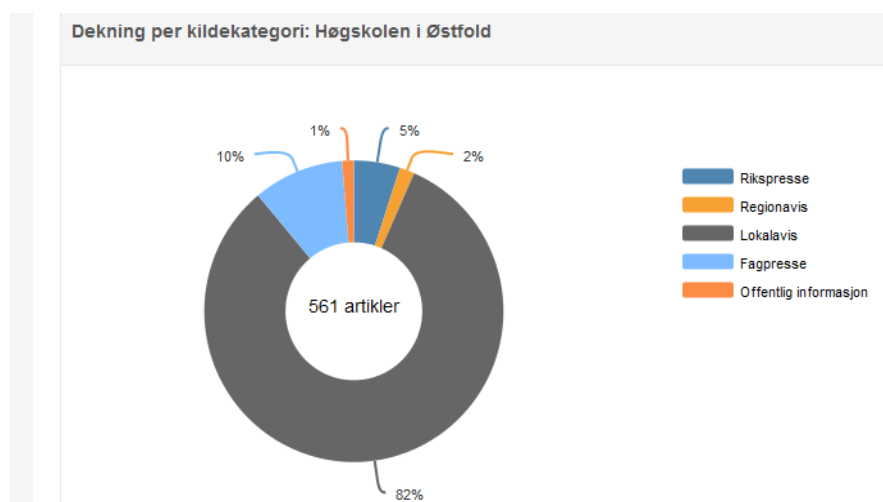
I 2013 ble det for andre gang delt ut en formidlingspris ved Høgskolen i Østfold. Prisen skal stimulere forskere og kunstnere til å formidle sin viten utover eget fagmiljø. Prisen er på 10.000 kroner og deles ut årlig. Årets vinner var høgskolelektor Erling Petter Strand ved Avdeling for informasjonsteknologi som i en årrekke har frontet høgskolens Hessdalen-prosjekt, et prosjekt som vekker internasjonal interesse og ble omtalt som en norsk attraksjon i NRKs programserie fra 2012. I mai 2013 ble det for øvrig åpnet et eget Hessdalen-rom ved INSPIRIA science center.

Forskningsdagene ved høgskolen gav totalt sett god dekning i regionens medier; 11 oppslag i lokalavisene og ett i Aftenposten, skolebesøket gav avisoppslag, formidlingsprisen gav radio-innslag og foredraget om Is-eksporten gav forhåndsomtale i avisa. Forskerduellen gav TV, radio og flere avisoppslag i tillegg til en omtale i en egen temaavis som gikk i VG til hele landet.

For å dyktiggjøre forskere til formidling ble det i 2013 satt i gang en egen kurspakke i populærvitenskapelig forskningsformidling for fagansatte ved Høgskolen i Østfold. Denne kurspakken omfattet kurs i formidling gjennom sosiale medier, med særskilt fokus på mikrobloggtjenesten Twitter, medietreningskurs og kronikkskrivekurs. Kronikkskrivekurset var et tilbud i forbindelse med Forskningsdagene og resulterte i en rekke kronikker i Fredrikstad Blad og Halden Arbeiderblad.

HiØ benytter fra og med 2013 medieovervåkingsbyrået Retriever for å føre statistikk over tilstedeværelse av høgskolen i både trykte og elektroniske medier samt etermedier. For studieåret 2013 viser statistikk at høgskolen hadde 1 096 oppslag i media inkludert artikler i webutgaver, trykte medier og etermedier. Fagblader er også inkludert i denne statistikken. I 2012 viste statistikk gjort i Atekst, at høgskolen hadde 773 artikler i media, men på dette tidspunkt var ikke papirutgaver med i statistikken.

Bildet under viser tydelig at HiØ i 2013 hadde størst mediedekning i lokalavisene. Tallet inkluderer da ikke webbaserte artikler i mediene.

Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for informasjonsteknologi, arrangerer årlig en egen utstilling kalt EXPO, der studentprosjekter i samarbeid med næringslivet presenteres. Studentene lager pressemeldinger og får en god del oppmerksomhet omkring sine prosjekter, ofte fordi de synliggjør utvikling i lokalsamfunnet.

2.3.2 Utadrettede arrangementer

HiØ var for andre gang vertskap for en egen utdanningsmesse i fylket. Messen trakk omlag 4 000 elever fra videregående skoler og andre interesserte til høgskolens lokaler. Messen genererte i tillegg flere medieoppslag i lokalmedia og i NRK Østfold TV og radio.

Over 50 skolebarn besøkte Høgskolen i Østfold i høstferien 2013 for å lære seg datakoding gjennom arrangementet «Lær Kidsa Koding»

Etablering og et første møte i Girl Geek Dinners Østfold, gikk av stabelen ved HiØ tirsdag 26. november med over 30 påmeldte. Dette er et internasjonalt nettverk for kvinner med interesse for teknologi.

Fremtidskonferansen ble arrangert ved HiØ 17. april. Konferansen arrangeres årlig og er Norges møteplass for Energi og IT-bransjen. Denne gang ble konferansen lagt sammen med NHO Østfolds årskonferanse og ga en viktig mulighet til nettverksbygging. Under konferansen delte man ut pris for beste studentprosjekt til Aleksandra Roos for masteroppgaven «Potensial for forbrukerfleksibilitet i bygninger – en casestudie av Høgskolen i Østfold». Årets Innovatør ble Nexans og årets ærespris gikk til professor Arne Skjeltorp, seniorrådgiver ved IFE på Kjeller.

Avdeling for helse- og sosialfag var i april arrangør for den 21. European Nursing Module Network Management Conference, se også omtale i avsnitt 2.1.3.3 Internasjonalt utdanningssamarbeid. På konferansen var det delegater fra 14 land som representerte 27 av 29 medlemsinstitusjoner.

Forskerforbundet ved HiØ arrangerte i mai et åpent seminar med mottoet «Høgskolen i Østfold – et hjernekraftverk i regionen». Seminaret tok opp høgskolens rolle i relasjon til og oppfyllelse av samfunnsoppdraget, og samlet i alt rundt 100 deltakere fra næringslivet, offentlig sektor, lokalpolitikken, ansatte og andre interesserte til diskusjoner.

I august var høgskolen vertskap for den internasjonale konferansen Association for Teachers Education in Europe (ATEE). Konferansen samlet vel 200 deltakere fra 37 land og inneholdt 180 innmeldte vitenskapelige presentasjoner, se avsnitt 2.1.3.3 Internasjonalt utdanningssamarbeid.

I september sto Avdeling for lærerutdanning som arrangør for nasjonal nettverkskonferanse for matematikklærerutdannere. Konferansen samlet 60 deltakere. Hensikten med konferansen var å samle fagpersoner, gi etterutdanning og diskutere aktuelle temaer gjennom forelesninger, parallellsesjoner, program møter og forskergrupper med presentasjon av egne forskningsprosjekter.

Akademi for scenekunst har hatt seks produksjoner og 15 forestillinger i egne lokaler i 2013 med et samlet publikumsantall på 962. I tillegg ble avgangsforestillingen også vist i Oslo på Black Box Teater

– tre forestillinger med 240 publikummere. Akademiet har også åpne tirsdagsforelesninger der det i 2013 har vært 438 deltakere.

I august var akademiet for annen gang invitert til årets Ruhr-triennale – en tverrfaglig eksperimentell kunstfestival som samler kunstnere og kunstutdanninger fra hele Europa.

Gjennom høgskolens etter- og videreutdanningstilbud (organisert i Senter for kompetanseutvikling) har HiØ et høyt omfang av utadrettet virksomhet. Blant samarbeidspartnerne er 25 kommuner, Østfold fylkeskommune, Fylkesmannen i Østfold, Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet. HiØ tilbyr kurs, konferanser og skreddersøm for ulike oppdragsstudier. Et eksempel er studietilbudet i akuttgeriatri som starter opp i Indre Østfold i september, se avsnitt 2.3.5 Eksternt finansiert utdanning.

Høgskolen er også sterkt involvert i Østfoldkonferansen som arrangeres årlig av Østfold fylkeskommune. Tema for konferansen i 2013 var Kompetanse for framtidens arbeidsliv.

2.3.3 Dialogmøter i forbindelse med revidering av strategisk plan

I forbindelse med arbeidet med ny strategisk plan for høgskolen som ble påbegynt våren 2013, se avsnitt 2.4.1 Strategisk utvikling, ble det i mai gjennomført dialogmøter med representanter for regionens samfunns- og arbeidsliv. Møtene ble delt inn i temaer:

- Forskning og utvikling
- Østfoldsamfunnet
- Kommunesektoren
- Arbeidsliv
- Helse
- Utdanning
- Høgskolen og media

Til hvert tema var det invitert aktuelle samarbeidspartnere/interessenter. Blant deltakerne var representanter for Østfold fylkeskommune og Fylkesmannen i Østfold, Sykehuset Østfold, NCE Smart Energy Markets, Østfoldforskning, Innovasjon Norge, NHO, NAV, en rekke fagorganisasjoner, representanter fra de fleste videregående skoler i fylket, en rekke kommuner samt lokalaviser.

Deltakerne fikk følgende spørsmål i forkant:

- Hva anser du/dere er viktige kriterier for at Høgskolen i Østfold skal framstå som attraktiv fra eget ståsted, for regionen Østfold og i et nasjonalt og eventuelt internasjonalt perspektiv
- Hvilke faglige satsingsområder er viktige regionalt, nasjonalt eventuelt internasjonalt

Møtene ga svært interessant input til den videre utviklingen av høgskolen og bidro klart til å styrke dialogen med arbeidslivet. Begge parter ga uttrykk for at modellen med å legge til rette for en dialog på tvers var nyttig både for høgskolen og de eksterne deltakerne.

2.3.4 Regional kompetanseplan for Østfold

Østfold fylkeskommune startet i 2013 arbeidet med å utarbeide en regional kompetanseplan. Planen har fire temaområder:

- Barnehage
- Overganger
- Kvalitet og tilbudsstruktur
- Kunnskapsbaserte Østfold – regional utvikling

Høgskolen vil være representert både i den overordnede samordningsgruppen og de arbeidsgrupper som er oppnevnt under hvert tema. Hovedtyngden av arbeidet vil skje i 2014.

Høgskolen har som mål å bli mer synlig også i nasjonale fagorganer. I den forbindelse er det gjennomført en kartlegging av så vel institusjonelle som avdelingsvise og individuelle engasjementer. Med utgangspunkt i denne kartleggingen vil det bli tatt stilling til hvilke organer som skal prioriteres.

2.3.5 Eksternt finansiert utdanning

Høgskolen har en omfattende eksternt finansiert etter- og videreutdanning kanalisert via Senter for kompetanseutvikling (SKUT). Noe av aktiviteten er lagt til studiesentrene i Moss og Indre Østfold som ble opprettet i 2012 for å nå flest mulig av fylkets innbyggere. I Moss gjennomføres det tre studier i studieåret 2013/2014: i matematikk for matematikklærere (15 stp), spesialpedagogikk 1 (30 stp) og personaladministrasjon (15 stp). I Indre Østfold gjennomføres det ett studium: i akuttgeriatri (30 stp). De fleste kursene har vært fulltegnet. Videre aktivitet ved de to sentrene i Moss og Indre Østfold vil bli vurdert på basis av en underveisevaluering.

Det meste av SKUTs aktivitet er rettet mot og utledet av regionens behov for kompetanse, men SKUT har også hatt omfattende oppdrag for Utdanningsdirektoratet.

I 2013 ble det registrert en økning i antall deltakere i betalt videreutdanning. Registrerte studenter i vårsemesteret økte fra 609 til 838, mens antall studenter i høstsemesteret økte fra 459 til 542. Høgskolen opplever at stadig mer av finansieringen av videreutdanninger blir lagt til nasjonale arenaer, mens kommunene får stadig mindre til disposisjon. Dette er en av årsakene til at omfanget av etterutdanning har gått ned de siste årene. Det er derfor gledelig å registrere en økning fra 2012 til 2013 da det ble registrert 1 712 deltakere fordelt på 25 kurs. Dette er en økning på 24 % fra 2012.

HiØ ble i 2013 kontaktet av UNITAR (United Nations Institute for Training and Research), gjennom Rogaland Kurs- og Kompetansesenter (RKK) om å gjennomføre et 3-årig bachelorprogram innen maskin med tilleggsfag innen petroleumsteknologi for 60 studenter fra Nigeria. Etter en grundig intern vurdering og samtaler med KD, UD og lokale myndigheter i Fredrikstad valgte vi i november å sende et tilbud til UNITAR basert på deres forespørsel. Tilbudet dekker alle kostnader HiØ har med etablering og gjennomføring av programmet. I tillegg omfatter tilbudet også andre elementer som bl.a sosiale aktiviteter som vi ser er helt nødvendig for at et slikt skal program skal bli vellykket. HiØ har ikke påtatt seg noen forpliktelser angående innkvartering; det blir håndtert direkte av RKK med

lokale underleverandører i Fredrikstad. For å kunne starte opp på programmet i august 2014 må studentene ha bestått forkurs-programmet hos RKK.

Programmet blir administrert som et prosjekt i SKUT og Avdeling for ingeniørfag er faglig ansvarlig for gjennomføringen. Endelig avklaring av prosjektet ventes å skje i løpet av mars 2014.

2.3.6 Fleksibel utdanning

Omfang av fleksibel utdanning er en intern styringsparameter under virksomhetsmål 4, se avsnitt 2.1.2 Undervisning og læringsmiljø. Tabellen nedenfor viser utviklingen 2010 – 2013 hentet fra DBH.

Tabell 2. Utvikling i fleksibel undervisning

	2010		2011		2012		2013	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Undervisn. ved institusjon	4 695	96,7	4 845	96,2	4 989	94,7	5 318	94,4
Desentral undervisning	63	1,3	79	1,6	125	2,4	127	2,2
Fjernundervisning	99	2,0	110	2,2	155	2,9	189	3,4
SUM	4 857	100,0	5 034	100,0	5 269	100,0	5 634	100,0

Tallene viser en gradvis økning i andelen studenter i fjernundervisning og desentrale tilbud.

Som del av arbeidet med oppfølging av strategi- og organisasjonsprosessen i 2012, ble det i 2013 nedsatt en arbeidsgruppe som dels skulle finne fram til en hensiktsmessig begrepsavklaring av begrepet «fleksible studier» og dels gjennomføre en kartlegging av hvilke typer fleksible studier høyskolen tilbyr i dag. Gruppen kommenterte også hvilke aspekter som må ivaretas for å lykkes med å utforme og implementere en helhetlig strategi for fleksibel utdanning.

NOKUT definerer fleksible studier som *samlebegrep for nettbaserte, IKT-støttede, desentraliserte og samlingsbaserte utdanninger og kombinasjoner av disse* i rapporten *Kvalitetsutfordringer i fleksibel profesjonsutdanning* (juni 2012). På bakgrunn av at alle studier til en viss grad er IKT-støttede, og at dette begrepet dermed er i ferd med å utvannes, noe NOKUT også peker på i sin rapport, vil HiØ definere «fleksible studier» som *nettbaserte, desentraliserte og samlingsbaserte utdanninger*. En strategi for fleksible studier må imidlertid også omhandle «fleksibilitet i det ordinære studiestedbundne utdanningstilbudet» med målsetting om at gjennomføringen skal være mindre avhengig av studentenes livssituasjon.

HiØs kartlegging av fleksible studier viste at det er vanskelig å lage en enkel oversikt over hvilke studier som kan klassifiseres som fleksible. HiØ tilbyr fleksible studier på alle nivåer, innen en rekke fagområder, og i studier av ulikt omfang; studier på 10-30 studiepoeng, årsstudier, bachelorstudier og masterstudier. Majoriteten av studier som faller inn under det fleksible studietilbudet er samlingsbaserte. Dette skyldes at HiØ har mange studier som tilbys som deltidsstudier, og de aller fleste av disse er organisert rundt samlinger. Flere av de store bachelor- og masterprogrammene våre tilbys som samlingsbaserte deltidsstudier, og det samme gjelder en rekke årsstudier. HiØ tilbyr også et økende antall nettstudier. Her er årsstudier og påbyggingsstudier i språk i flertall.

NOKUT peker på en rekke utfordringer og suksessfaktorer knyttet til gjennomføring av fleksible studier som stemmer godt overens med de konklusjonene som ble gjort etter kartleggingen som ble gjennomført i 2013. Det er i budsjettet for 2014 satt av midler til et større prosjekt for å utarbeide og implementere en strategi for fleksibel utdanning og digitalisering av læringsmiljøet ved HiØ. Noen av de områdene HiØ vil jobbe videre med parallelt med/som del av etableringen av en helhetlig strategi for økt fleksibilitet i utdanningstilbudet er:

- Opprydding i søkekriterier og begreper som brukes i søk for fleksible studier
- God og riktig informasjon i studiekatalog og studieplaner om organisering av fleksible studier
- Tilby en standardpakke med nyttige verktøy for nettstøttet undervisning for å sikre nødvendig kompetanse og support.
- Samle nødvendig kompetanse som har ansvar for opplæring og pedagogisk støtte til undervisningspersonalet, er oppdatert på utviklingen innen teknologiske media og utviklingen innen undervisnings- og evalueringsformer
- Opprette faglige nettverk for erfaringsutveksling og videre utvikling
- Ha gode rutiner for kvalitetskontroll av fleksible studier
- Gjøre en vurdering av kostnadene knyttet til etablering og drift av fleksible studier

2.4 Organisasjon og ressurser

Sektormål 4:

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Nasjonale styringsparametere:

- 4.1 Andel kvinner i dosent- og professorstillinger
- 4.2 Andel midlertidig ansatte
- 4.3 Langsiktig økonomisk planlegging
- 4.4 Robuste fagmiljøer

I dette kapitlet omtales følgende temaer: *Strategisk utvikling, Samarbeid, Kompetanse og personal og Organisering og ressursforvaltning.*

Nasjonal styringsparameter 4.1 er omtalt under avsnitt 2.4.3 Kompetanse og personal og i vedlegg 5. Parameter 4.2 kommenteres i avsnitt 2.4.3.4 Midlertidighet, mens parameter 4.3 er omtalt under avsnitt 2.4.4.3 Langsiktig økonomisk planlegging og parameter 4.4 kommenteres under avsnitt 2.4.3.6 Robusthet.

2.4.1 Strategisk utvikling

Virksomhetsmål

- 16. Høgskolens virksomhet skal bygge på tydelige institusjonelle strategier som bidrar til å klargjøre høgskolens samfunnsrolle.

Kvalitative styringsparametere

- Strategisk plan

2.4.1.1 Strategi- og organisasjonsprosessen 2012-2013

Etter at høgskolen i 2012 trakk seg ut av fusjonsprosessen med høgskolene i Buskerud og Vestfold, påbegynte man i 2012 en omfattende strategi- og organisasjonsprosess med fokus på høgskolens største utfordringer. Prosessen resulterte i en rekke utredninger med forslag til tiltak, og i arbeidet med Aktivitetsplanen for 2013 ble det lagt vekt på å følge opp mange av de anbefalinger som framkom. Ytterligere oppfølging er gjort i Aktivitetsplanen for 2014.

Samtidig utgjør resultatene av prosessen et svært vesentlig grunnlag for revideringen av strategisk plan som ble påbegynt vinteren 2013, se nærmere omtale nedenfor.

2.4.1.2 Revidering av strategisk plan for Høgskolen i Østfold

Høgskolens beslutning om å fortsette som selvstendig institusjon krever en klar strategi for videre utvikling. Det ble derfor i 2013 startet en omfattende prosess med sikte på å utarbeide en ny strategisk plan for høgskolen. Styret valgte å bruke god tid på arbeidet for å sikre både intern og

ekstern medvirkning og legge et best mulig grunnlag for bred forankring i organisasjonen. Planen blir derfor lagt fram for styret i juni 2014 og skal gjelde perioden 2015 – 2018.

Planprosessen er delt inn i tre faser:

- Fase 1. Utarbeidelse av plangrunnlag (april – september 2013)
- Fase 2. Utarbeidelse av og innspill til første planutkast (oktober 2013 – mars 2014)
- Fase 3. Utarbeidelse av høringsutkast og gjennomføring av intern og ekstern høring (april – juni 2014)

Styret har oppnevnt en egen styringsgruppe som har fått i oppdrag å utarbeide forslag til plan. Gruppen består av styreleder og en ekstern styrerepresentant, studentleder, en representant fra de ansattes organisasjoner, høgskoledirektør og prorektor. Gruppen får bistand fra en egen administrativ koordineringsgruppe.

Nærmere om fase 1

Høgskolestyret valgte som arbeidsvisjon «Å bygge Norges mest attraktive høyskole». I fase 1 ble det lagt vekt på å utdype/konkretisere begrepet «attraktiv». Her ble både interne og eksterne trukket inn. Internt ble det gjennomført allmøter/personalmøter og åpnet for innspill fra enheter, ansatte og studenter. Eksternt ble det gjennomført dialogmøter med et bredt spekter av hovedsakelig regionale samarbeidspartnere/interessenter; fra KS og vertskommunene til fylkeskommunen, Fylkesmannen og representanter for næringsliv, fagorganisasjoner og ulike deler av offentlig sektor.

Innspillene inngikk som del av et omfattende skriftlig plangrunnlag. Plangrunnlaget omfattet også utredningsarbeid utledet av den strategi- og organisasjonsprosess som ble gjennomført i 2012, se blant annet omtale av utredningene om studieportefølje og masterstrategi i avsnitt 2.1.1.1 Studieporteføljens relevans og utvikling. I tillegg sammenstilte man analyser av samfunnet rundt oss (det nasjonale utdannings- og forskningslandskapet; Østfolds demografi, arbeids- og næringsliv, fylkesplaner og større prosjekter; og regionbegrepet knyttet opp mot Oslofjordalliansen og samarbeidspartnere i Sverige), og vurderinger/analyser av vår egen interne profil og potensiale for videreutvikling.

Plangrunnlaget ble presentert for organisasjonen og behandlet i et eget styreseminar i september.

Nærmere om fase 2

Styret valgte som innledning til fase 2 å videreføre visjonen «Å bygge Norges mest attraktive høyskole» supplert med en konkretisering basert på innspillene fra fase 1. Deretter ble det oppnevnt fire bredt sammensatte arbeidsgrupper som fikk i oppgave å utarbeide forslag til virksomhetsmål og strategier for hvert av de fire hovedområdene av planen:

- Utdanning
- FoU og kunstnerisk utviklingsarbeid
- Formidling og samfunnskontakt
- Ledelse, organisasjon og forvaltning

Gruppene besto av representanter fra studentene, tillitsvalgtapparatet, undervisnings- og forskningspersonalet og administrasjonen og fremmet sine forslag i slutten av desember 2013.

På bakgrunn av plangrunnlaget, styreseminarer gjennomført høsten 2013 samt arbeidsgruppenes innspill, har styringsgruppen utarbeidet et første planutkast. Utkastet vil bli gjenstand for bred diskusjon internt før det endelige høringsutkastet blir utarbeidet.

2.4.1.3 Miljøkartlegging

Se også omtale av Grønt HiØ i avsnitt 2.1.2.3 Læringsmiljøet og universell tilrettelegging.

Som del av arbeidet med oppfølgingen av strategi- og organisasjonsprosessen i 2013, ble det igangsatt arbeid med en miljøkartlegging. Oppdraget ble gjennomført av Østfoldforskning. Fokus for undersøkelse var høgskolens påvirkning på det ytre miljøet, og det ble valgt en tilnærming innenfor rammene av prosjektet Grønn stat/klimanøytral stat. Undersøkelsen omfattet i tillegg til høgskolen også Studentsamskipnadens virksomhet i høgskolens bygg.

Rapporten konkluderte med følgende:

- Høgskolen bør se på mulighetene for årlig innrapportering av transportrelaterte data
- Høgskolen bør ha fortsatt fokus på effektivisering av energibruk og fase ut fyringsolje.
- Høgskolen bør vurdere mulighetene for mer detaljerte oversikter over innkjøp (fysiske størrelser)
- Høgskolen bør føre statistikk over faktisk avfallstønning generert av høgskolen og sendt til avfallsbehandling.

Det går klart fram av rapporten at det primært er transport av studenter og ansatte til og fra høgskolens studiesteder og bruk av energi som gir store klimautslipp.

Området energi er det konstant fokus på i samarbeid med Statsbygg i Halden og Fredrikstad Eiendomsinvest AS i Fredrikstad. Høgskolen har derfor valgt å prioritere tiltak som kan ha effekt når det gjelder transport.

2.4.2 Samarbeid

Virksomhetsmål

17. Høgskolen skal søke faglige og administrative gevinster gjennom samarbeid med andre institusjoner.

Kvalitative styringsparametere

- Redegjørelse for gjennomførte tiltak

Høgskolen er fortsatt opptatt av å videreutvikle Oslofjordalliansen (OFA). Samarbeidet i 2013 har imidlertid vært preget av at tre av de fire institusjonene har vært opptatt med forberedelser til fusjoner. Det er utarbeidet en egen rapport for aktiviteten i OFA som følger i vedlegg 1. I tillegg til det som er rapportert der, er det etablert en egen enhet - OFA-EVU – som ivaretar samarbeidet om etter- og videreutdanning i Oslofjordalliansen. HiØ har hatt ledelsen av dette samarbeidet fra starten. For studieåret 2012/2013 er det gjennomført videreutdanninger i engelsk og matematikk for

lærere. Disse studiene er videreført for studieåret 2013/2014. I tillegg gjennomføres studiet «Teknikk og industriell produksjon» og «Undomsskolesatsingen» der samtlige ansatte i alle Norges ungdomsskoler skal skoles over en fem-års-periode innenfor områdene klasseledelse, lesing/skriving/regning som grunnleggende ferdigheter og organisasjonsutvikling.

Etter høgskolens nei til fusjon har det vært viktig for styret å tenke strategisk i den videre utviklingen av institusjonelt samarbeid. I denne forbindelse har man funnet det naturlig – både av kommunikasjonsmessige og faglige hensyn – å tenke langs en nord-syd-akse i tillegg til øst-vest, og som grensehøgskole er det naturlig også å se utover riksgrensen.

Høgskolen innledet i 2012 et faglig samarbeid med Högskolan Väst i Trollhättan i Sverige. For å legge grunnlag for et konkret samarbeid ble det opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra de to institusjonene med mandat å legge fram forslag til områder for faglig samarbeid. Gruppen la fram sin rapport i juni 2013. Rapporten pekte da ut velferdsutvikling og folkehelse som de sentrale samarbeidsområdene, noe som også er godt i samsvar med Fylkesplanen for Østfold. I desember 2013 ble det inngått en formell samarbeidsavtale mellom de to institusjonene. Det overordnede målet for samarbeidet er å bidra til velferdsutvikling med fokus på sosial, økologisk og økonomisk holdbar utvikling. Gjennom samarbeidet vil høgskolene:

- Utvide og utdype sitt grenseregionale samarbeid
- Utvikle sin rolle som aktør i regional og grenseregional utvikling
- Utvikle sine regionale og generelle bidrag til kunnskaps- og kompetanseutviklingen med utgangspunkt i det grenseregionale og regionale som arena, eksempel og empirisk felt

Det er oppnevnt kontaktpersoner ved hver avdeling og prorektor har det institusjonelle ansvaret for samarbeidet. Finansiering av samarbeidet skjer innenfor de ordinære budsjetttrammene, men samtidig legges det vekt på å samarbeide om å skaffe eksterne midler blant annet til forskningsprosjekter. Samarbeidet skal gjelde innenfor kjernevirksomheten og for eksempel omfatte:

- Felles søknader om forsknings- og utviklingsmidler, herunder via Interreg
- Gjennomføring av felles FoU-prosjekter
- Felles seminarer
- Lærer- og studentutveksling
- Samarbeid om studier

Høgskolen har i en årrekke vært deltaker i Uniska-samarbeidet (Universitetsalliansen Indre Skandinavia). Etter initiativ fra Karlstads Universitet opphørte imidlertid dette samarbeidet i 2013.

Før sommeren 2013 hadde høgskolens ledelse et møte med den nye ledelsen ved Høgskolen i Oslo og Akershus. Hensikten var å sonde mulighetene for faglig samarbeid. Det er blant annet ønske om å revitalisere samarbeidet innenfor teknologi, noe som er igangsatt. De to institusjonene er enige om å fortsette samtalene med sikte på en konkretisering.

Akademi for scenekunst fikk i 2013 akkreditert sin masterutdanning i scenografi. Masteroppgaver vil bli utført i nært samarbeid med eksterne institusjoner som Trøndelag Teater og Norsk Teknisk Museum. Det pågår også et samarbeid med Norges Musikkhøgskole og Kunsthøgskolen i Oslo (KHIO) om utvikling av en tverrfaglig masterutdanning i Performance. Her samarbeides det med avdeling for komposisjon ved NMH og Statens Balletthøgskole og Kunstakademiet ved KHIO. For øvrig har

akademiet i en årrekke samarbeidet med regi-utdanningen på KHIO, og i 2013 har en scenografistudent ved akademiet gjennomført en scenografi sammen med en registudent fra KHIO.

Avdeling for helse- og sosialfag deltar i Sosialfagsprosjektet, et SAK-prosjekt der UHR og Nasjonalt råd for helse- og sosialfagutdanning (NRHS) har det nasjonale koordinerings- og gjennomføringsansvaret. Prosjektet angår utdanningene til barnevernspedagog, sosialt arbeid og vernepleie og deres samarbeidspartnere i helse- og velferdstjenestene. Dette involverer de 16 UH-institusjonene som har ett eller flere av de til sammen 35 bachelorprogrammene. Prosjektet har som ambisjon å bidra til en bred og oppdatert kunnskapsplattform for videre arbeid med samspillet mellom utdanningene og tjenestenes behov for sosialfaglig kompetanse. Ved utgangen av 2013 er prosjektet halvveis i sin prosjektperiode. Avdelingen er representert i prosjektgruppen sammen med høgskolene i Oslo/Akershus, Volda og Sør-Trøndelag samt Universitetet i Stavanger og Universitetet i Nordland og en studentrepresentant fra Norsk Studentorganisasjon.

2.4.3 Kompetanse og personal

Virksomhetsmål 18. Høgskolen skal bidra til økt kvalitet i utdanning og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom målrettet kompetanseutvikling.		
Kvantitative styringsparametere	Resultat 2013	Resultatmål 2014
Andel førstestillinger	52,6 %	50,0 %
Forholdet 1.lektorer/1.amanuenser (årsverk)	52,2/58,2	
Antall publikasjonspoeng ⁵		+ 5 %
Andel kvinner i 1.stillinger, inkludert professor/dosent	44,1 %	45 %

Tabell 3. Resultatene i nasjonale styringsparametere 4.1 og 4.2

Styringsparameter	2008	2012	2013	Snitt inst.type	Snitt statlig sektor
Andel kvinnelige professorer (%)	23,53	42,72	37,81	27,95	25,05
Andel kvinnelige dosenter (%)	-	25,00	25,00	30,95	35,79
Andel midlertidig ansatte i støttestillinger til undervisning, forskning og formidling (%)	10,74	5,46	4,08	8,89	11,44
Andel midlertidig ansatte i saksbehandler- og utrederstillinger (%)	15,56	21,32	16,69	13,38	14,04
Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger (%)	17,05	11,04	8,30	14,48	17,60

2.4.3.2 Ny faglig ledelse ved høgskolen

I 2013 ble det gjennomført et omfattende skifte av faglige ledere ved Høgskolen i Østfold. I løpet av året har hele dekangruppen på fem blitt skiftet ut (siste med tiltredelse februar 2014) og fire nye

⁵ Resultat vil ikke foreligge før etter rapportering til CRISTin 2. april 2014.

studieledere har kommet inn. I tillegg er det inngått avtaler om nye åremålsperioder for fem sittende studieledere.

Høgskolen har i løpet av høsten 2013 gjennomført en to-dagers ledersamling for rektorat, dekaner, studieledere og direktører. Samlingen hadde som bakgrunn at de fleste dekaner og studieledere i løpet av året hadde startet opp i nye åremål. Tema for samlingen var ledelse i en kompetanseinstitusjon og ledelse av studieprogrammer.

Tilbakemeldingene etter samlingen har vært positive, og opplegget med ledersamlinger videreføres i 2014.

2.4.3.3 Synliggjøring av ansattes kompetanse

Høgskolen i Østfold har det siste året hatt fokus på å synliggjøre de ansattes kompetanse både i forhold til studenter og eksterne aktører. Som et ledd i bedre synliggjøring har alle undervisnings- og forskningsansatte fått i oppdrag å registrere kompetanse og relevant forskningsaktivitet på sin nettprofil. Dette er et arbeid som krever jevnlig oppfølging fra ledere og administrasjonen slik at høgskolens kompetanseprofil til enhver tid er oppdatert.

En sammenstilling av medarbeidernes kompetanse vises i høgskolens kompetansedatabase. Denne databasen benyttes aktivt for å synliggjøre høgskolens spisskompetanse innenfor ulike kunnskapsområder.

2.4.3.4 Midlertidighet

Høgskolen jobber aktivt for å redusere bruken av midlertidige stillinger på alle nivå. I forbindelse med rekrutteringsprosesser drøftes problemstillinger vedrørende bruk av midlertidige stillinger med ansvarlige ledere. Omfang og bruk av midlertidige stillinger tas også opp i de årlige interne styringsdialogene med avdelingene. Fast ansatte som deltar i prosjekter eller er i kompetanseløp, bidrar allikevel til at en del ansettelser foretas midlertidig. Høgskolen har i tillegg en omfattende eksternt finansiert etter- og videreutdanningsvirksomhet der hensynet til markedet krever fleksibilitet.

Høgskolen har de siste årene hatt en jevn reduksjon av antall midlertidige ansatte. De siste tre årene har institusjonen redusert midlertidigheten med 4,6 prosentpoeng. Størst reduksjon sees ved Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for ingeniørfag som begge har redusert bruk av midlertidige ressurser med hele 10 prosentpoeng i løpet av perioden.

Midlertidighet i administrasjonen er det siste året redusert til et mer akseptabelt nivå på 12,4 %. Seks av 21 årsverk er knyttet opp mot navngitte vikariater, og sju av stillingene er knyttet opp mot prosjektstillinger ved Fremmedspråksenteret.

Det er en forholdsvis jevn fordeling av kvinner og menn i midlertidige stillinger, se vedlegg 5.

Tabell 4. Midlertidige stillinger 2008 - 2013

Avdeling	2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.
Adm. (tekn./adm.)	110	12,4	118	15,8	147	18,6	161,1	27,2	164,3	24,9	170	21,1
Akademi for scenekunst	6,7	3,7	8,4	5,4	8,6	5,6	7,3	4,3	8,5	5,5	10,3	7,3
Avdeling for helse- og sosialfag	103	13,8	98,8	11,3	81,6	16,2	83,5	11,5	89,4	15,9	86,4	13,3
Avdeling for informasjonsteknologi	28,1	7,7	26,6	5,4	24,6	4,9	24,3	5,2	26,3	6,2	26,2	6,2
Avdeling for ingeniørfag	44,4	11,8	51	14,9	51,4	11,1	45,8	6,1	45,3	4,9	42,8	4,5
Avdeling for lærerutdanning	90,3	22,8	86,5	21,5	88,4	27,6	90,5	21,2	90,9	15,4	88,4	11,2
Fremmedspråksenter	6,2	3,7	9,9	4,6	7,7	3,2	9,0	2,5	12,4	7,4	11,3	6,3
Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag	47,4	10,4	50	7,4	46,5	7,9	47,6	7,5	54,1	7,5	53,0	9,5
Sum	436	86,3	449	86,3	456	95,1	469	85,5	491	87,6	488	79,4

2.4.3.5 Kompetanseutvikling

Høgskolen har i de siste år jobbet aktivt for å heve de ansattes kompetansenivå. Dette har vært viktig både i forhold til akkrediteringskravene for de eksisterende studiene, og for å kunne legge til rette for utvikling av studieporteføljen i retning av flere masterstudier og en best mulig utdanningskvalitet. Egen kompetanseutvikling er også viktig for å demme opp for rekrutteringsutfordringer innen visse fagområder og av toppkompetanse.

Den bevisste satsingen på kompetanseutvikling har ført til en meget positiv utvikling når det gjelder antall førstekompetente. Andelen er økt fra 50 % i 2012 til 52,6 % i 2013, noe som innebærer at vi nå er blant de statlige høyskoler med høyest andel førstekompetente. Det er særlig innen førstelektorsjiktet at økningen har skjedd. Antall årsverk er i denne kategorien økt fra 48 til 52,2, mens antall førsteamanuensisårsverk har holdt seg stabilt på 58.

Andel kvinner i førstestillinger har holdt seg stabilt med en andel på 44 %. Målet for 2013 var 45 %. Blant professorene er 37,8 % kvinner. Dette er noe lavere enn i 2012.

Høgskolen har nådd et akseptabelt nivå når det gjelder andel medarbeidere med førstekompetanse på generell basis, men må allikevel ha fokus på enkelte fagmiljøer og videre utvikling av toppkompetanse. Dette gjelder spesielt fagmiljø som er knyttet opp mot mastergradsstudier.

I 2013 var totalt 97 av høgskolens undervisnings- og forskerpersonale registrert i ulike kompetanseløp. 69 av disse medarbeiderne tar sikte på å kvalifisere seg til førstekompetanse i løpet av de nærmeste årene. 28 av medarbeidere er i kvalifiseringsløp for å oppnå toppkompetanse.

Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for helse- og sosialfag har flest medarbeidere i kompetanseløp.

Tabell 5. Kompetanseløp og opprykk 2013

Type kompetanseløp:	I kompetanseløp			Opprykk		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Doktorgradsprogram:	17	21	38	3	1	4
• Rekrutteringsstipendiater	9	10	19	1	0	1
• Andre doktorgradsløp	8	11	19	2	1	3
Andre kvalifiseringsløp:	25	34	59	5	3	8
• Professor	5	10	15	0	1	1
• Dosent	4	9	13	1	1	2
• Førstelektor	16	15	31	4	1	5
Totalt	42	55	97	8	4	12

Av de fire doktorgradsdisputasene i 2013 er tre gjennomført ved norske institusjoner. Den fjerde er gjennomført ved Universitetet i Karlstad.

2.4.3.6 Robusthet

Kompetansesammensetning

Høgskolens samlede kompetansesammensetning ligger på et akseptabelt nivå. Ved utgangen av 2013 hadde 9 % av høgskolens medarbeidere i undervisnings- og forskningsstillinger toppkompetanse. Ytterligere 43 % hadde annen førstekompetanse der andelen førsteamanuenser og førstelektorer var forholdsvis likt fordelt.

Alderssammensetning

Høgskolen står ovenfor store rekrutteringsutfordringer for å demme opp for naturlig avgang. I løpet av kommende år vil 30 % av medarbeidere i undervisnings- og forskerstillinger kunne gå av med hel eller delvis pensjon (blir 62 år eller eldre i 2014).

Størst er utfordringen ved Avdeling for lærerutdanning. I løpet av de neste 7 årene vil omkring 40 prosent av dagens ansatte ved Avdeling for lærerutdanning ha fylt 70 år, og 50 % av dagens professorer forventes å gå av med pensjon i løpet av 2014/2015.

Rekrutteringsgrunnlag

Høgskolen har generelle utfordringer når det gjelder rekruttering av medarbeidere med toppkompetanse. Innenfor enkelte fagmiljøer er det også utfordrende å rekruttere medarbeidere med førstekompetanse. Avdelingene påpeker særlige rekrutteringsutfordringer innen følgende fagområder:

- Avdeling for lærerutdanning påpeker utfordringer innen kroppsøving, kunst- og håndverk, matematikk, norsk og spesialpedagogikk. Lærerutdanningen ser særlige utfordringer med å rekruttere faglærere til barnehagelærerutdanningen med didaktisk kompetanse innen realfag.
- Ved Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag opplever man rekrutteringsutfordringer innen regnskap og revisjon. Dette er et fagområde hele sektoren har utfordringer med å rekruttere til.
- Avdeling for ingeniørfag rapporterer rekrutteringsutfordringer innen elektrofag samt innen realfagene.

- Avdeling for helse- og sosialfag opplever generelle utfordringer med rekruttering av kompetanse på førstestillingsnivå.

2.4.3.8 Inkluderende arbeidsliv

Høgskolen i Østfold har inngått samarbeidsavtale om inkluderende arbeidsliv med NAV Østfold. I forlengelse av samarbeidsavtalen er det i samarbeid med vernetjeneste og tillitsvalgte utarbeidet mål og tiltak for IA-arbeidet ved høgskolen. Handlingsplanene tar utgangspunkt i intensjonsavtalens tre delmål; 1. sykefravær, 2. å rekruttere/beholde arbeidstakere med redusert funksjonsevne og 3. øke den gjennomsnittlige avgangsalderen.

Høgskolen har bestrebet seg på å holde nærværet på 95 % eller bedre for perioden 2011 – 2013. Dette ser det ut som vi lykkes med. Høgskolen har for 2013 en sykefraværspersent som ligger på 3,9. Dette er en nedgang fra de to siste år.

Tabell 6. Sykefravær 2008 -2013

Sykefraværspersent	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Egenmeldt og legemeldt fravær	3,5 %	4,6 %	3,9 %	4,6 %	4,7 %	3,9 %

Når det gjelder intensjonsavtalens delmål 2, har vi ikke innfridd egne mål. Vi tilrettelegger godt for allerede ansatte med redusert funksjonsevne, men har i løpet av perioden ikke hatt personer med funksjonsnedsettelse i praksisplass. Dette skyldes at vi ikke har blitt forespurt om dette fra NAV. Høgskolen har en lokal avtale om seks ekstra fridager for våre seniorer utover det som er avtalt sentralt. I løpet av 2013 har høgskolens ansettelsesråd og – utvalg innvilget flere søknader fra ansatte som ønsker å stå i sin stilling utover fylte 70 år. Seniorperspektivet er tema i medarbeidersamtalen med den ansatte fra fylte 55 år.

Tabell 7. Fordeling sykefravær og fravær grunnet omsorg for barn, 2013

Stillingskategori	Foreldrepermisjon		Fravær sykt barn		Sykefravær - egenmeldt		Sykefravær – legemeldt	
	Antall		Antall		Fraværspersent		Fraværspersent	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Totalt i virksomheten	1181	130	148	48	0,66	0,39	4,34	1,96
Administrative stillinger	941	66	104	39	0,94	0,81	3,55	2,57
Undervisn.- og forskn.	239	44	20	4	0,37	0,20	4,34	1,60
Drifts- og vedl.holdsstill.	0	20	23	5	1,07	0,72	7,58	2,74

Barns eller barnepassers sykdom står for 0,18 % av medarbeideres totale fravær. Kvinner står for ¾ av fraværet grunnet sykt barn og 90 % av permisjonsuttaket som relateres til omsorg for barn (foreldrepermisjon, omsorgspermisjon, permisjon ved fødsel og adopsjon). Se flere detaljer i vedlegg 5.

2.4.3.9 Læringer

Høgskolen i Østfold har i dag fem lærlinger tilknyttet virksomheten. IT-drift og Avdeling for informasjonsteknologi har tre lærlingsavtaler knyttet opp mot IKT-servicefag. Ved studiested Halden og studiested Fredrikstad har høgskolen avtale om to lærlinger innen kontor- og administrasjonsfaget.

Høgskolen i Østfold har ikke klart å innfri målsettingen om en lærlingplass på renhold i 2013. Dette skyldes at det ikke fantes lærlinger som viste interesse for lærlingeplass ved høgskolen.

Renholdsleder er svært interessert i at høgskolens renholdsavdeling skal være praksisplass for lærlinger, og ser at det kan gjøres mer attraktivt ved å tilby lærlingeplass for to som kan følge hverandre i lærlingeløpet.

2.4.3.10 Medarbeidersamtaler

I 2013 rapporterte våre administrative ledere inn antall gjennomførte medarbeidersamtaler. Det ble i løpet av året gjennomført 124 medarbeidersamtaler mellom teknisk-/administrativt ansatte og ledere. Dersom alle hadde vært gjennomført, skulle antallet vært 176. Det gir en gjennomføringsprosent på 70,5. Det har vært en nedgang i rapporterte medarbeidersamtaler fra 2012 til 2013 med 8,8 %.

Det har i løpet av 2013 vært bytte av to administrative ledere (Administrasjonssjef ved studiested Fredrikstad, og HR-direktør). Disse har ikke fått gjennomført formaliserte medarbeidersamtaler med alle sine medarbeidere, men har hatt «oppstart-samtaler» med de aller fleste. I tillegg har SKUT vært gjennom en omorganisering, som har medført mange samtaler mellom leder og medarbeiderne, men ikke som formaliserte medarbeidersamtaler.

Det var et mål for 2013 at også lederne ved utdannings- og forskningsavdelingene skulle rapportere inn gjennomførte medarbeidersamtaler. Da det i løpet av året har vært utskifting av nesten alle lederne, har en slik rapportering ikke vært prioritert gjennomført. HiØ ønsker også framover å ha fokus på bruken av medarbeidersamtaler som et virkemiddel for oppfølging og styring.

2.4.3.11 Likestilling

Høgskolen har benyttet UHRs veiledning for rapportering av likestillingstilstanden ved Høgskolen i Østfold for 2013. På bakgrunn av KDs tilbakemelding i 2013 har høgskolestyret besluttet å etterrapportere høgskolens likestillingstilstand også for 2012. Det henvises til fullstendig oversikt over likestillingstilstanden for 2013 og 2012 i vedlegg 5.

Høgskolen i Østfold har et likestillings- og diskrimineringsutvalg (LDU) som skal sikre at likestillings- og mangfoldsperspektivet blir ivarettatt ved institusjonen. Våren 2013 ble hele utvalget skiftet ut, noe som har medført forsinkelser i planlagte aktiviteter som etablering av ny handlingsplan innen området. LDU har nå besluttet å videreføre nåværende handlingsplan også for 2014, og etablere en ny handlingsplan som skal ferdigstilles i løpet av 2014. Planen skal støtte opp under høgskolens nye strategiske plan som vil tre i kraft fra høsten 2014.

LDU har i løpet av året tildelt stimuleringsmidler til to prosjekter etter søknad, Filmsalonger og Girl Geek Dinner. Dette er begge gode prosjekter som bidrar til å fremme gode holdninger på likestillingsområdet.

Ved Avdeling for helse- og sosialfag ble det høsten 2013 etablert et eget mentorprogram for kvinnelige ansatte ved avdelingen. Åtte kvinnelige ansatte med ambisjoner om dosent- eller professorkompetanse har nå fått tildelt en mentor. Programmet skal evalueres etter ett år, men allerede nå er det enighet om at denne ordningen er både nyttig og verdifull.

Personal- og lønnsstatistikk

Høgskolen har en overvekt av kvinner i de fleste stillingsgrupper. Kvinneandelen er fremdeles lav innen fagområdene ingeniørfag, informasjonsteknologi og økonomi, språk og samfunnsfag. Størst er kvinneandelen innen helse- og sosialfag og i administrasjonen.

Høgskolen har tilnærmet kjønnsbalanse innen undervisnings- og forskerstillinger, med en høy kvinneandel i professor/dosentstillinger sammenlignet med øvrige i sektoren. Nær halvparten av medarbeidere med førstekompetanse er kvinner.

Grunnet stor utskiftning av faglig ledelse i 2013 har høgskolen beveget seg fra en mannsdominert ledelse, til å få en overvekt av kvinner i faglige lederstillinger. Fra februar 2014 har høgskolen en faglig ledelse bestående av to menn i rektoratet; av fem dekanstillinger bekles fire av kvinner, og fem av 10 studieledere er kvinner. Direktørgruppen består av tre menn og en kvinne.

Tabell 8. Prosentvis fordeling av kvinner per avdeling 2009 -2013

Avdeling	2009		2010		2011		2012		2013	
	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %
Administrasjonen	118,4	65,4	146,9	65,2	161,1	67,4	164,3	67,6	169,5	68,0
Akademi for scenekunst	8,4	54,8	8,6	55,8	7,3	47,9	8,5	55,3	10,3	48,5
Helse- og sosialfag	98,8	63,9	81,6	66,8	83,5	65,9	89,4	66,0	86,4	66,0
Informasjonsteknologi	26,6	11,3	24,6	8,1	24,3	12,4	26,3	11,4	26,2	19,0
Ingeniørfag	51,0	29,0	51,4	30,7	45,8	35,6	45,3	35,1	42,8	33,8
Lærerutdanning	86,5	44,3	88,4	46,1	90,5	46,9	90,9	47,2	88,4	44,8
økonomi, språk og s.fag	50,0	32,4	46,5	31,0	47,6	31,5	54,1	33,3	53,0	33,2
Fremmedspråksenter	9,6	87,5	7,7	74,0	9,0	72,2	12,4	67,7	11,3	64,6
Sum	449,4	50,3	455,6	51,3	469	53,4	491	53,6	488	53,5

Lønnsmessig ligger kvinner på et lavere nivå enn menn. I gjennomsnitt har kvinner 8 % lavere lønn enn sine mannlige kolleger. Minst er lønnsforskjellen i undervisnings- og forskerstillingen med en differanse på 2 %. Den største skjevheten mellom kvinner og menns lønn ligger i stillingskategorien administrative stillinger. Det må her tas forbehold om avviket kan skyldes forskjeller i ansiennitet. Det henvises til vedlegg 5 for mer detaljert informasjon.

Institusjonen har hatt fokus på å redusere lønsskjevheter som følge av kjønn ved siste års lokale forhandlinger. I 2013 ble det ikke avsatt sentrale midler til lokale forhandlinger, og institusjonen valgte da å ikke gjennomføre 2.3.3-forhandlinger. Oversikten under viser allikevel en svak forbedring når det gjelder likestilling av lønn fra 2012 til 2013.

Tabell 9. Personal og lønnsstatistikk

	År	Kjønnsbalanse			Lønn (gjennomsnittslønn per 01.10)			
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall årsverk	Menn	Kvinner	Kvinnerns andel av menns lønn (%)	Total gjennomsnittslønn
Totalt	2013	46,5	53,5	488,0	45 209	41 901	92,7	43 433
	2012	46,4	53,6	491,0	44 486	40 996	92,2	42 625
Adm. stillinger	2013	46,5	53,5	131,8	47 490	39 527	83,2	41 795
	2012	46,4	53,6	131,8	45 697	38 606	84,5	40 998
UFF stillinger	2013	42,8	47,2	280,4	47 429	46 182	97,4	46 854
	2012	46,4	53,6	283,5	46 769	45 074	96,4	45 979

	År	Kjønnsbalanse			Lønn (gjennomsnittslønn per 01.10)			
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall årsverk	Menn	Kvinner	Kvinnerns andel av menns lønn (%)	Total gjennomsnittslønn
Driftsstillinger	2013	15,5	84,5	25,7	32 356	30 975	95,7	31 738
	2012	16,0	84,0	24,9	31 926	30 502	95,5	31 269

Kjønnsbalanse i rekruttering

For begge stillingskategorier er det overvekt av kvinner både når det gjelder søker og hvem som blir ansatt. Kvinner er klart overrepresentert i stillingskategorien teknisk- administrative stillinger. Antall nyansettelser kan avvike noe fra oversikten under, dette gjelder i de tilfeller der medarbeidere bytter stilling innad i virksomheten, for eksempel ved overgang fra fast til midlertidig stilling.

Tabell 10. Kjønnsbalanse i rekruttering

Stillingskategori	År	Antall søkere			Antall nyansatte		
		Kvinner	Menn		Kvinner	Menn	
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger:	2013				8	6	
	2012				15	11	
Tekniske og administrative stillinger: (inkl. lederstillinger)	2013				18	8	
	2012				16	13	
Totalt	2013	465	280		26	14	
	2012	499	289		31	24	

Bruk av deltidsstillinger

74 av høgskolens medarbeidere er ansatt i deltidsstillinger. Størst er bruken av deltidsstillinger innen stillingsgruppen undervisning- og forskning. En høy andel av deltidsbruken innen undervisnings- og forskningsstillinger skyldes en aldrende medarbeidermasse og bruk av delvis AFP. I denne gruppen er 22 av 39 medarbeidere 62 år eller eldre. Deltidsbruken blant kvinner er høyere enn for menn.

Drifts- og vedlikeholdsstillingene har en høy andel av deltidsbruk. 11 av totalt 23 renholdere inngår i denne kategorien. Ved ansettelse av nye renholdere har institusjonen fokus på å tilby egne ansatte en forhøyet stillingsprosent før man går ut med ekstern utlysning.

Tabell 11. Deltidsstillinger

		Deltidsstillinger (SAP)		
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall deltids-stillinger
Totalt	2013	36 %	64 %	74
	2012	34 %	66 %	76
Adm. stillinger	2013	19 %	81 %	21
	2012	19 %	81 %	21
UFF-stillinger*	2013	49 %	51 %	39
	2012	45 %	55 %	40
Drifts- og vedlikehold	2013	29 %	71 %	14
	2012	27 %	73 %	15

*) professor II stillinger er trukket ut

2.4.4 Organisering og ressursforvaltning

Virksomhetsmål

19. Høgskolen skal ha en strategisk og effektiv økonomistyring som bygger på en langsiktig vurdering av aktiviteten og finansieringen av denne.
20. Høgskolen skal til enhver tid ha en effektiv organisering med klare ansvars- og myndighetsforhold og et godt arbeidsmiljø.

Kvantitative styringsparametere

	Resultat 2013	Resultatmål 2014
Studiepoeng pr student	45,2	48,0
Omfang av finansiering utover bevilgning	7,1 %	7,5 %
Status kompetanse		
Andel gjennomførte medarbeidersamtaler i forhold til antall ansatte		

Kvalitative styringsparametere

- Utvikling i kapitalnivå fri kapital
- Status bygg og utstyr
- Prosedyrer for økonomirapportering, budsjettering og langtidsbudsjettering
- Redegjørelse for gjennomførte tiltak
- Medarbeiderundersøkelse

2.4.4.1 Utvikling i fri kapital

Høgskolen har definert summen av opptjent virksomhetskapital og den andel av BFV-kapitalen som ikke er øremerket av finansieringskilde eller allerede øremerket til spesifikke utviklingstiltak som fri kapital. I praksis vil dette kapitalbegrepet inkludere mesteparten av opptjent virksomhetskapital og den kapital mange høgskoler definerer som strategisk utviklingskapital, uten at det nødvendigvis er en helt direkte overlapping.

Høgskolen er opptatt av å ha et kapitalnivå som på den ene siden gir muligheter til å håndtere svingninger i institusjonens totale finansiering, og som på den annen side gir handlingsrom til å ta muligheter når de måtte dukke opp.

Høgskolen bruker også begrepet fri kapital i styringen av fagavdelingene. Det er definert retningslinjer for hvor mye fri kapital en fagavdeling kan bygge opp. I dette ligger det at fagavdelingene over tid forventes å benytte tildelte midler og øvrige inntekter til å utvikle seg og høgskolen og at de ikke skal legge seg opp betydelig kapital som da kan bli uvirksom.

Ved utgangen av 2013 hadde høgskolen en fri kapital på anslagsvis kr 38,0 mill., noe som utgjorde ca. 6,8 % av høgskolens totale inntekter. Ved utgangen av 2012 var fri kapital anslått til kr 41,5 mill., noe som betyr at nivået på fri kapital har gått noe ned i perioden.

2.4.4.2 Tilstandsrapport bygninger og utstyr

Se også omtale i avsnitt 2.1.2.3 Læringsmiljøet og universell tilrettelegging under omtalen av det fysiske læringsmiljøet. Fra 2013 utarbeides det en egen tilstandsrapport for bygninger og utstyr. Rapporten for 2012 dannet utgangspunkt for investeringer i 2013, men det er fortsatt et betydelig behov for utbedringer og nyinvesteringer.

Bygningsmassen i Halden har gjennomgående god standard etter utbyggingen i 2005/2006. Det foreligger imidlertid behov for endringsprosjekter basert på nye behov og et generelt økt aktivitetsnivå. I tillegg begynner det å vises slitasje på utstyr og inventar etter 8 års drift. De neste fem år er det kalkulert et behov for ulike typer utbedringer i størrelsesorden 10-12 mill.kr. Det dreier seg da om bygningsmessig fortetting, omgjøring og bygningsmessig inventar.

I Fredrikstad er deler av bygningsmassen relativt ny og har høy standard. Imidlertid er store deler også i en slik forfatning at det vil være behov for oppgradering. Også her påvirkes de bygningsmessige behovene av økt aktivitet og endrede behov. Behovet er beregnet her til ca 12-14 mill.kr.

Ved alle utbedringer legges det vekt på å følge prinsippet med universell utforming.

Levetiden for AV- og IT-utstyr er forholdsvis kort, og selv om det ble gjort betydelige investeringer i forbindelse med utbygging både i Halden og Fredrikstad, opplever vi nå et behov for å skifte ut/oppgradere utstyr. Det handler da både om fastmontert/avansert undervisningsutstyr i auditoriene og IT-infrastruktur. Samlet investeringsbehov de neste fem år er beregnet til 15-20 mill.kr.

Tallene det opereres med i dette avsnittet er grove anslag som antyder et utviklingsbehov. Hvilke prosjekter som endelig kan bli gjennomført, vil avhenge av tilgjengelige økonomiske rammer og hvilken prioritet disse områdene kan gis sett opp mot andre faglige satsinger. Investeringer i bygg og IT er for øvrig gitt høy prioritet i budsjettet for 2014.

2.4.4.3 Langsiktig økonomisk planlegging

Jfr. nasjonal styringsparameter 4.3.

Høgskolen vil våren 2014 avslutte prosessen med å utarbeide en ny strategisk plan. Arbeidet med å få på plass en modell for langtidsbudsjettering inngår i denne prosessen. Det er planlagt at høgskolen utformer sitt første langtidsbudsjett i 2014. I arbeidet med utvikling av langtidsbudsjetteringen har høgskolen gjennomført referansebesøk hos NTNU og Høgskolen i Sør-Trøndelag.

Utvikling og vedlikehold av høgskolens infrastruktur krever betydelig fokus og økonomiske ressurser.

Høgskolen har vokst betydelig over tid og opplever et generelt press på å utvikle og tilpasse bygningsmessige lokaler til endrede krav. Det er økonomisk krevende for høgskolen å sikre finansiering av denne utviklingen.

Høgskolens faste installasjoner i undervisningsrommene eldes, og det kreves betydelige økonomiske ressurser for å opprettholde ønsket standard på disse. Også endrede og mer fleksible undervisningsformer vil kreve investeringer i ny teknologi.

Høgskolens faglige satsinger er ressurskrevende både i forhold til utvikling av fagporteføljen og i forhold til utvikling av fagstaben. Gjennom arbeidet med ny strategisk plan vil høgskolen definere viktige utviklingsområder som vil kreve økonomiske ressurser.

En prosess med langtidsbudsjettering vil bidra til enda bedre prosesser når høgskolen skal drive både faglig utvikling og utvikling av infrastrukturen. Samtidig med etableringen av langtidsbudsjetteringsprosessen er fokus på inntektssikring og kostnadskontroll vesentlig for å opprettholde høgskolens økonomiske handlingsrom.

2.4.4.4 Omfang av finansiering utover bevilgning

I 2013 utgjorde høgskolens inntekter utover bevilgningsinntektene totalt kr 39,5 mill. Dette tilsvarer 7,1 % av høgskolens totale inntekter. Dersom man korrejerer fjorårstallene for at Nasjonalt senter for fremmedspråk i utdanningen inngikk i «tilskudd og overføringer», utgjorde inntekter utover bevilgning i 2012 kr 40,2 mill., dvs. 7,5 % av totale inntekter. Inntektene utover bevilgning har således hatt en flat utvikling målt i kroner, men med en fallende andel av totale inntekter.

Fagavdelingenes leveranser av betalt etter- og videreutdanning gjennom SKUT utgjør den største kilden til inntekter utover bevilgning. I 2013 økte bokførte inntekter på dette området med 7,6 % til kr 24,0 mill. På den annen side hadde fagavdelingene et fall i prosjektinntektene.

Høgskolen har gjennomført og skal gjennomføre tiltak som har til hensikt å snu trenden med fallende inntekter utover bevilgning.

I denne sammenheng kommenteres også nasjonal styringsparameter 3.1 som er knyttet til sektormål 3 Formidling og samfunnskontakt. I KD-portalen framkommer følgende resultater:

Tabell 12. Andel av BOA-inntekter i forhold til totale inntekter

	2011	2012	2013
Andel i %	2,74	2,42	3,58
Sum BOA-inntekter (1000 kr)	13 991	12 995	19 884
Sum inntekter	510 487	536 174	555 438

Slik det ser ut for oss, er det lagt til grunn to ulike definisjoner på BOA-inntekter i 2012 og 2013. Med samme definisjon i 2013 som i 2012 utgjør inntektene kr 10 901 000, det vil si en nedgang i forhold til 2012. Legger vi til grunn samme definisjon i 2012 som i 2013 er tallene kr 21 978 000 i 2012 og kr 19 884 000 i 2013. Oppdragsomsetningene er isolert sett økt, drevet av økte leveranser innenfor betalt etter- og videreutdanning, men denne økningen kompenserer ikke for fallet i øvrige bidrags- og oppdragsprosjekter.

2.5 Annen rapportering

2.5.1 Oppfølging basert på tilbakemelding 2012

Oversikten nedenfor viser de temaer som ble tatt opp i tilbakemeldingen fra departementet etter 2012 og hvordan disse er fulgt opp. Det henvises også til aktuelle avsnitt i Rapport og planer (2013-2014) der temaene er nærmere omtalt.

Tema	Oppfølging	Avsnitt
Utvikling av målstrukturen	Virksomhetsmålene er gjennomgått og antall redusert. Målene gjelder kun 2014. Nye mål og styringsparametere utarbeides som del av revideringen av strategisk plan	3.1
Oslofjordalliansen	Aktiviteten i 2013 har vært preget av at tre av institusjonene har hatt fokus på fusjon. Rapporter fra samarbeidsprosjektene viser likevel at de enkelte fagmiljøene har fortsatt sitt samarbeid og opplever god nytte av dette.	2.4.2 Vedlegg 1
Stort frafall fra søkning til opptak	Frafallet fra søkning til opptak i 2013 ble noe redusert i forhold til 2012. Opptakstallet økte til tross for en liten nedgang i søkertallet	2.1.2.1
Studieprogresjon	Det har vært en liten nedgang i studiepoeng pr student fra 2012 til 2013.	2.1.2.1
Oppfølging av NOKUTs evaluering av kvalitets-sikringssystemet	Det er gjennomført en rekke tiltak for å følge opp evalueringen.	2.1.2.2
Aktivitetskravene	Det er en liten bedring i det samlede resultatet, men både innen bioingeniør- og vernepleierutdanningene er resultatet noe svakere enn i 2012.	2.5.2
Øke ambisjonsnivået for vitenskapelig publisering	Foreløpige resultater for 2013 viser en liten nedgang som trolig skyldes naturlige svingninger. Det er et kontinuerlig og økende fokus på publisering, og svingningene er mindre enn tidligere.	2.2
Økt ekstern forskningsfinansiering	Resultatene viser en svak utvikling i 2013 til tross for betydelig økt oppmerksomhet. Erfaringene viser at det tar tid å bygge opp tilstrekkelig søknadsomfang og -kvalitet til at man når opp i konkurransen om de nasjonale midlene.	2.2
Felles Råd for samarbeid med arbeidslivet	Rådet er avviklet og det opprettes egne råd i hver region.	Vedlegg 1
Økning i BOA-inntekter utenom forsknings-finansiering	Høgskolens inntekter fra etter- og videreutdanning utvikler seg positivt. Øvrige prosjekthinntekter er fortsatt fallende.	2.4.4.4
Forskergrupper	Dette er et område som har fått stor oppmerksomhet og der det er en positiv utvikling, både når det gjelder etablering av grupper innen den enkelte avdeling og mer tverrfaglige grupper.	2.2
Langtidsbudsjett	Det er påbegynt et utviklingsarbeid som skal resultere i et langtidsbudsjett som legges fram sammen med revidert strategisk plan i juni 2014.	2.4.4.3
Midlertidige stillinger	Her har det vært en positiv utvikling i 2013.	2.4.3.4
Likestilling	Det er foretatt etterrapportering for 2012 i tillegg til rapporteringen for 2013.	2.4.3.11 Vedlegg 5

2.5.2 Aktivitetskrav

Tabell 13. Aktivitetskrav og resultater i utvalgte studier 2010 - 2013

Studium	2010		2011		2012		2013	
	Krav	Resultat	Krav	Resultat	Krav	Resultat	Krav	Resultat
Sykepleierutdanning	95	122,7	136	123,7	136	132,3	136	133,5
Bioingeniørutdanning	28	15,1	28	22,5	28	17,0	28	15,8
ABIOK-utdanning	17	12,9	17	18,0	17	19,7	17	25,3
Vernepleierutdanning	64	47,1	64	67,3	64	62,8	64	60,3
SUM	204	197,8	245	231,5	245	231,8	245	234,9

Tallene gjelder studieårene 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 og 2012/2013.

Bachelorutdanning sykepleie

Resultatene fra 2013 ligger så vidt under aktivitetskravet. Selv om man også dette året har overbooket betydelig, har frafallet vært stort. Spesielt har frafallet på deltidsstudiet vært stort. Det er ikke gjort noen systematisk kartlegging av årsakene, men mye tyder på at flere deltidsstudenter har problemer med å få tilrettelagt for studier i sin faste jobb. Det er samtidig krevende å kombinere studier og privatliv. Det vil derfor også for studieåret 2014 – 2015 kun tas opp studenter til heltidsstudier. Avdelingen har fortsatt en utfordring i å oppnå en økt gjennomstrømning. Det satses samtidig på formell kompetanseheving blant ansatte, som er tiltak for å sikre økt kvalitet på studiet, som også kan være bidrag til å sikre økt gjennomstrømning og opprettholde studiepoengproduksjonen. Studieplaner og undervisningsplaner skal i studieåret 2014- 2015 revurderes og omarbeides. Fag- og emnekoordinatorer har startet prosessen med dette arbeidet.

Videreutdanning i anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie

Resultatet er avhengig av opptaksfrekvensen, som foregår hver 18 mnd. Det veksles mellom opptak i januar og august. Ved opptaket i januar 2012 og i august 2013 foretok vi en betydelig overbooking i forhold til måltall som vi mener har gitt positive resultater.

Bachelorutdanning vernepleie

Høsten 2012 ble det tatt opp studenter til både vernepleie heltid og deltid, med henholdsvis 55 og 41 studenter, totalt 96 studenter. Det vil si en betydelig «overbooking» sett i forhold til måltallet. Frafallet er stort fra begge kullene med størst frafall i deltidskullet. I emnet Innføring i miljøarbeid var det et stort antall studenter som fikk karakteren ikke bestått. Emnet er lagt om med mer fokus på ferdigheter og for å skape bedre sammenheng mellom temaene.

Bioingeniørutdanning

Det interne opptaksmåltallet er de senere år redusert fra 40 til 25 som følge av lave søker tall, lav inntakskvalitet og høy frafallsprosent. Den største utfordringen for bioingeniørutdanningen er å få et stort nok søkergrunnlag til studiet. Med unntak av 2013 har opptakene de siste årene vært lavere enn måltallet på grunn av lav søkning til studiet. For å utvide søkergrunnlaget ble det for opptaket 2013, gitt anledning til at helsefagarbeidere kunne søke Y-vei opptak til studiet som en prøveordning. Fra høsten 2014 er Y-vei opptaket utvidet med følgende yrkesgrupper: fagbrev laboratoriefag, fagbrev kjemi og prosessfag, yrkesutdanning apotektekniker og yrkesutdanning helsesekretær.

Opptak til lærerutdanningene

Siden innføring av ny grunnskolelærerutdanning har opptaket vist en positiv utvikling.

Tabell 14. Opptak til grunnskolelærerutdanning

Studium	2010	2011	2012	2013
Grunnskolelærerutdanning 1-7 trinn	50	41	62	55
Grunnskolelærerutdanning 5-10 trinn	47	52	49	59
SUM	97	93	111	114

Opptaket til førskolelærerutdanning har ligger stabilt i overkant av 130 totalt fordelt på heltid og deltid. Også den nye barnehagelærerutdanningen starter på dette nivået med et opptak på 132 studenter.

På grunn av hvordan søkerne har fordelt seg, har det vært nødvendig å omdisponere studieplasser fra 1-7 trinn til 5-10 trinn for å oppnå det totale måltallet.

2.5.3 SAK

Aktuelle tiltak og aktiviteter er omtalt i avsnitt 2.4.2 Samarbeid samt vedlegg 1 (Oslofjordalliansen).

2.5.4 SAK i ingeniørutdanningen

HiØ bidrar til SAK gjennom forskjellige tiltak og i samarbeid med forskjellige institusjoner

- Oslofjordalliansen – teknologi (OFA-TEK)
- Utarbeidelse av emner /-beskrivelser
- Samsensurering med kollegaer ved andre universiteter eller høyskoler
- Fjernundervisning knyttet til utvalgte tema eller emner

OFA-TEK

I 2013 har OFA-TEK fokusert på utvikling og gjennomføring av samarbeidsprosjekt for økt FoU-aktivitet og ekstern finansiering.

Samarbeid: I et prosjekt i forbindelse med ny Rammeplan for ingeniørutdanning (RI) og implementering av Kvalifikasjonsrammeverket (KRV) ble alle programplaner innenfor bachelor og master i teknologiske fag gjennomgått i samarbeid ved HiBu, HiVe, HiØ og UMB. Prosjektet ble igangsatt før ny rammeplan var ferdigstilt. Arbeidet er presentert på møter i Nasjonalt råd for teknologisk utdanning (NRT) og har på den måten vært utgangspunkt for diskusjoner med fagmiljøene i Norge i implementeringsarbeidet ved de øvrige institusjonene, både i forhold til RI og KRV. For institusjonene i OFA er det utarbeidet en felles studiemodell for Bachelor i ingeniørfag for 1. år, ved felles læringsutbytte etter 1. år og at emnebeskrivelsene ved institusjonene er harmonisert i forhold til dette. Dette legger til rette for at studentene kan bytte studiested innen samme programområde i forhold til programmets profilering.

Arbeidsdeling: Det er laget oversiktsdiagrammer for overgang fra bachelor til master på tvers av OFA- institusjonene innen ingeniør – og teknologiutdanningene. Dermed deles arbeidet innenfor de forskjellige programmene på de fire institusjonene. Det er lagt stor vekt på sømløse overganger, og dette gir en god modell for den nasjonale arbeidsdelingen.

Konsentrasjon:

- Mastergrads- og phd- områder er fordelt mellom institusjonene. Masterutdanning i Systems Engineering tenkes konsentrert til HiBu, master- og doktorgradsutdanning i mikro- og nanoteknologi og maritime fag konsentreres til HiVe, masterutdanning i materialteknologi og energi og miljø konsentreres til HiØ. Sivilingeniørutdanning og doktorgradsutdanning i ingeniørfag konsentreres til UMB.
- Forskningen konsentreres til de respektive institusjonene. Det har vært årlige forskningssamlinger der forskningen ved de fire institusjonene har blitt presentert. Det er satt i gang forskningssamarbeid på tvers av institusjonene for å stimulere til mer forskning innen nettverket. Disse prosjektene skal resultere i søknader til RFF eller NFR.
- Det er enighet om at studier som tilbys hos en av samarbeidspartnerne ikke utvikles som «dublett» ved de andre institusjonene.

Viktige SAK-tiltak i 2013:

- Etter forespørsel fra NRT gjennomførte OFA-TEK en nasjonal konferanse om internasjonalisering 5. – 6. februar. Konferansen ble avholdt ved HiVe. Målet var å legge til rette for økt internasjonalisering i ingeniørutdanningene.
- Forskningssamarbeidet ble prioritert fra høsten 2012 og det er, etter søknad, gitt stimuleringsmidler til å starte samarbeidsprosjekter i OFA-TEK
- Studieplan for alle 3 studieårene i ingeniørutdanningen ble ferdigstilt i henhold til RI og KRV

ELEKTRO

Etter et avsluttet UNISKA-prosjekt videreføres samundervisning mellom HiØ, Høgskolen i Gjøvik og Universitetet i Karlstad. Det er, i henhold til ny rammeplan, gjort nødvendige endringer i organisering og emnebeskrivelser.

Som et resultat av møter i NRTs faggruppe for elektro er emnet El-installasjoner i bygg utarbeidet, og tilbys studenter ved andre ingeniørutdanninger. Emnets innhold er sentralt inne elkraft og legger teoretisk grunnlag for gjennomføring av installatørprøven. Hovedvekten av undervisningen legges til en ukes kurs ved HiØ og avsluttes med en felles eksamen.

BYGG

Emnet Vegdrift og vedlikehold gjennomføres ved fjernundervisning i samarbeid med Høgskolen i Narvik.

2.5.5 Evaluering av førskolelærerutdanningen

Se vedlegg 2.

2.5.6 Universell tilrettelegging

Se avsnitt 2.1.2.3 Læringsmiljøet og universell tilrettelegging.

2.5.7 Studentkapasitet

Det vises til rapporteringskravene for 2013 der institusjonene er bedt om å gi en oversikt over antall studieplasser som institusjonen kan øke kapasiteten med på kort sikt (høsten 2014). Se vedlegg 4 med utfyllt skjema.

Høgskolen fikk i 2012 tildelt 15 studieplasser innen ingeniør-/teknologiutdanning. Innen disse fagområdene har det de siste årene vært en positiv utvikling i søkning og opptak, og det er også et område som er sterkt prioritert så vel nasjonalt som regionalt. Høgskolen vurderer det derfor både som mulig og ønskelig å fortsatt kunne øke opptakskapasiteten i flere av utdanningene innenfor fagområdene. I første omgang antydes det en økning med **30 studieplasser** (heltidsekvivalenter).

Innenfor helse- og sosialfagutdanningene er det ønskelig å prioritere vernepleierutdanning, og det er mulig å øke opptakskapasiteten med 15 studieplasser. Vernepleierutdanningen har gode søkertall og dekker et viktig samfunnsbehov, særlig sett i lys av endringene i ansvar- og oppgavefordeling i kjølvannet av samhandlingsreformen.

Høgskolen ønsker fortsatt å satse på masterutdanninger. Dette er derfor prioritert gjennom økte opptaksmål høsten 2014. Høgskolen har kun fått 10 nye studieplasser på masternivå siden 2003 (Revidert nasjonalbudsjett 2009). For å få til en satsing må det derfor foretas en omfordeling av ressurser fra BA-nivå. Dette er utfordrende på lengre sikt og kan ha en negativ effekt for utdanningskvaliteten i BA-utdanningene som er bærebjelken i høgskolens studieportefølje. Vi ønsker derfor å signalisere et behov for ytterligere studieplasser til følgende masterutdanninger:

- Master i psykososialt arbeid
- Master i barnehagepedagogikk og småbarnsvitenskap
- Master i scenografi

Det er ikke mulig å øke opptaket utover de opptaksmål som er vedtatt, men nye studieplasser vil gjøre det mulig å redusere behovet for omdisponering av ressurser.

2.5.8 Midler tildelt over kap.281

Høgskolen har ikke mottatt midler over kapittel 281 i 2013.

2.5.9 Likestilling

Se avsnitt 2.4.3.11 Likestilling og vedlegg 5.

2.5.10 Større investeringsprosjekter

Høgskolen har ved tidligere anledninger orientert departementet om et mulig behov for å gjennomføre et rehabiliteringsprosjekt av gammel bygningsmasse ved studiestedet i Fredrikstad. Høgskolen gjennomførte i 2012/2013 et forprosjekt sammen med huseier for å kartlegge et eventuelt omfang av et slikt prosjekt. Totalomfanget av prosjektet ble anslått til 60-70 mill.kr., og huseier signaliserte i tidlige forhandlingsmøter at tilnærmet hele den økonomiske belastningen måtte bæres av høgskolen gjennom økt husleie. Basert på dette valgte høgskolen å avbryte forhandlingene og ikke gå videre med dette prosjektet. Bygningsmassen er gammel, og behovet for rehabilitering er forholdsvis stort, men den økonomiske belastningen ble vurdert å være for omfattende for høgskolen. Høgskolen besluttet i stedet å gjennomføre et mindre overflateoppussingsprosjekt i de samme lokaler.

Ved studiestedet i Halden har høgskolen behov for en arealutvidelse. For å håndtere denne situasjon på best mulig måte etablerte høgskolen sommeren 2012 midlertidig bygningsmasse i påvente av en avklaring av hvilken langsiktig løsning som vil være den beste. I de senere år har det vært tre aktuelle scenarier for lokalisering av ytterligere arealer:

- Leie av arealer i Remmen Forskningspark, som bygges vis a vis høgskolens bygg i Halden
- Ombygging av Remmen svømmehall til kontor-/undervisningsarealer dersom Halden kommune bygger ny svømmehall et annet sted
- Oppsetting av et nytt bygg/tilbygg på Remmen i regi av Statsbygg

Ved utgangen av 2013 synes det klart at det mest sannsynlige alternativet er å foreslå et prosjekt i regi av Statsbygg. Høgskolens dialog med Statsbygg har hele tiden vært god i denne saken. Høgskolen har i sin interne planlegging anslått at et nybygg/tilbygg vil gi et økt leienivå på rundt kr 3,0 mill., selv om dette vil være avhengig av prosjektets omfang og hvilken løpetid som legges til grunn i en leiekontrakt. Et nybygg/tilbygg vil anslagsvis inneholde i størrelsesorden 50 kontorplasser. Høgskolen vil involvere Kunnskapsdepartementet i planlegging på rett tidspunkt. Beslutningen om eventuell gjennomføring av et prosjekt ligger hos departementet.

2.5.11 Eierskap i aksjeselskap

Høgskolen eier små aksjeposter i Smart Innovation Østfold AS (tidligere Inkubator Halden) og Borg Innovasjon AS. I tillegg eier høgskolen 8,3 % av aksjene i Østfoldforskning AS og halvparten av NyVekst AS, et selskap etablert i samarbeid med Fredrikstad kommune.

Formålet med eierskapene er dels å legge til rette for å oppnå direkte faglige gevinster, og dels å delta på en tydelig måte i de faglige nettverk som oppstår mellom høgskolen, selskapene og andre aksjonærer i selskapene.

Smart Innovation Østfold AS er et meget spennende selskap bygget rundt regionens NCE og de faglige relasjoner er spesielt relevante for våre teknologiske utdanninger. Høgskolen har styreplass i dette selskapet, og jobber aktivt for å realisere samarbeidsgevinster på et meget fremtidsrettet fagområde.

Østfoldforskning AS er regionens forskningsinstitutt, og er lokalisert i høgskolens bygg i Fredrikstad. Over tid er det mange eksempler på faglig samarbeid mellom forskningsinstituttet og høgskolen. I 2013 tok høgskolen en eierandel i selskapet. Målsettingen med dette er å komme i enda tettere samarbeid med forskningsinstituttet, samt å kunne være med å forme forskningsinstituttets utviklingsfokus fra en plass i selskapets styre.

NyVekst AS er et selskap som skal skape en mer aktiv arena for samarbeid mellom studenter, bedrifter og forskere. På den ene side skal selskapet bidra til relevant studentaktiv forskning i form av bachelor- og masteroppgaver som gir kunnskapsutvikling i regionen, på den andre side skal selskapet hjelpe frem gründere, forskere og studenter med forretningsideer.

Høgskolen har de senere år hatt lite aktivitet sammen med Borg Innovasjon AS. Selskapet er i 2013 begjært konkurs.

2.5.12 Samfunnssikkerhet og beredskap

Institusjonen gjennomførte sin siste overordnede ROS-analyse i 2012, og denne har ligget til grunn for høgskolens beredskapsarbeid også i 2013. I tråd med mottatte retningslinjer vil ROS-analysen bli revidert i 2014.

Institusjonen har to studiesteder og det er i tillegg til et sentralt kriseteam derfor etablert lokale kriseteam ved hvert studiested. I 2013 har sentralt og lokale kriseteam gjennomført én beredskapsøvelse sammen. Denne ble gjennomført som en «desk top» øvelse i samarbeid med politiet. Politiet lanserte forskjellige krisescenarier, og kriseteamene måtte jobbe frem planer for hvordan høgskolen burde agere i de forskjellige scenariene. Deretter delte politiet sine anbefalinger med kriseteamene. Kriseteamene opplevde øvelsen som svært lærerik.

Sentralt kriseteam har i tillegg gjennomført en egen øvelse av samme karakter som ovenfor, men uten ekstern involvering.

Som en følge av beredskapsarbeidet har høgskolen utviklet egne rutiner for hvordan det skal ageres i scenariene bombetrussel og skyting på skolen.

Høgskolen har per i dag intet system for «stille varsling». Høgskolen meldte seg i 2013 på prosjektet/anskaffelsesprosessen for krisestøtteverktøy i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Dette prosjektet leverte på nyåret sine konklusjoner og veiledninger. Høgskolen vil i 2014 gå inn i det oversendte materialet for å vurdere hva som skal være høgskolens løsning på dette området. Høgskolen anser det som fordelaktig å velge en løsning som andre i sektoren/andre statlige enheter også bruker.

Institusjonen har også gjennomgått beredskapsarbeidet i ledergruppen som en del av arbeidet med å løfte det generelle oppmerksomhetsnivået på området slik 22. juli kommisjonen anbefaler. I 2014 vil ledelsen belyse beredskapsarbeidet i lokale personalmøter for å sikre riktig oppmerksomhetsnivå i organisasjonen.

Høgskolen gjennomførte i 2013 også en ROS-analyse med fokus på informasjonssikkerhet. Denne ble gjennomført med veiledning fra Uninett. ROS-analysen har ligget til grunn for senere arbeid med å

forbedre informasjonssikkerheten. Blant annet har institusjonens IT-regelverk blitt oppdatert, og høghskolen har f.eks. etablert rutiner for fjernsletting av data på mistede digitale enheter.

Høghskolen deltok i NORSIS sitt opplæringsprogram om informasjonssikkerhet. God markedsføring av tiltaket internt medførte god deltakelse fra de ansatte.

Høghskolen etablerte i 2009 en egen overordnet policy for informasjonssikkerhet. Samtidig er det utfordrende for høghskolen å sette alle bestanddeler av egne informasjonssikkerhetstiltak og rutiner inn i et overordnet styringssystem. Dette er et område som vil ha økt fokus fremover. I dette arbeidet har høghskolen til hensikt å benytte seg av DIFI sin rammeavtale med Standard online for å ha ryddig tilgang til standarder det bør jobbes etter.

2.5.13 Læringer

Se avsnitt 2.4.3.9 Læringer.

3. PLANER FOR 2014

3.1 Plan for virksomheten

Justering av virksomhetsmål og styringsparametere

For å følge opp signalene fra departementet i tilbakemeldingen for 2013, fikk styringsgruppen for den strategiske planen høsten 2013 i oppdrag fra høgskolestyret å gå igjennom de vedtatte virksomhetsmålene for 2013 og foreta justeringer i påvente av at ny strategisk plan vedtas i juni 2014, se 2.4.1. Antall virksomhetsmål er redusert. Utover dette er det kun gjort mindre endringer i virksomhetsmålene og styringsparameterne.

Se egen rapportering til DBH som viser de vedtatte virksomhetsmålene. Aktivitetsplanen for 2014 følger som vedlegg.

Styrets prioriteringer i 2014

Som følge av at vi nå er midt inne i en revidering av den strategiske planen er ambisjonsnivået når det gjelder tiltak for 2014 holdt relativt sett lavt, og det fokuseres på noen få høyt prioriterte områder. De viktigste prioriteringene er knyttet til:

- Videreutvikling og styrking av fleksibel utdanning både når det gjelder nettbaserte, desentraliserte og samlingsbaserte studier og ordinære campusbaserte studietilbud
- Etablering av faglige satsingsområder med øremerkede ressurser
- Utbedringer av lokaler og utskifting av undervisningsutstyr

Samtidig med at det legges vekt på en smidig implementering av ny barnehagelærerutdanning, tas det også sikte på å påbegynne arbeidet med utvikling av en eventuell 5-årig lærerutdanning. Når det gjelder etter- og videreutdanning, skal det utarbeides en særskilt tiltaksplan for å følge opp Regjeringens satsing på videreutdanning av lærere.

Det skal legges ytterligere vekt på å utvikle ulike samarbeidsrelasjoner:

- Etablering av et eget regionalt Råd for samarbeid med arbeidslivet
- Konkretisere samarbeidet med Högskolan Väst
- Ta initiativ til et tettere samarbeid med Sykehuset Østfold i forbindelse med byggingen av nytt sykehus på Kalnes
- Styrking av forskningsadministrasjon i samarbeid med Østfoldforskning og NCE Smart, se avsnitt 2.2.2.1 Sentralt initierte tiltak.

Høgskolen vil også følge opp samarbeidet i Oslofjordalliansen.

I tillegg gjennomføres det større prosjekter knyttet til høgskolens nettsider og utskifting av sak-/arkivsystem.

3.2 Plan for tildelt bevilgning

Høgskolen har i henhold til endelig tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet fått tildelt en ramme på kr 534 321 000. I tillegg er det gitt en bevilgning over kap. 281 på kr 1 500 000 til utstyr innen teknologi- og ingeniørutdanning.

I tråd med høgskolens budsjettfordelingsmodell fordeles den gitte bevilgningen først etter formål før det foretas en fordeling etter ansvar. I tabellen nedenfor er fordelingen etter formål vist.

Tabell 15. Fordeling av bevilgning 2014 etter formål

Modul	Komponent	Beløp	%-andel	Andel 2013
Husleie		99 000 000	18,5	19,0
1. Strategi	Strategiske midler til styrets disposisjon	14 793 000	2,8	2,2
2. Undervisning	Øremerking	12 245 000	2,3	2,1
	Utvalg	499 000	0,1	0,1
	Utveksling	2 040 000	0,4	0,4
	Studiepoengproduksjon	96 374 000	18,0	17,7
	Studenttall	91 226 000	17,1	17,5
	Studieportefølje	22 804 000	4,3	4,4
3. FoU	Rekrutteringsstipendiater	8 326 000	1,5	1,5
	Utvalg	150 000	0,0	0,1
	Småforsk	798 000	0,1	0,1
	Avlagte doktorgrader	320 000	0,1	0,1
	Eksterne midler	1 436 000	0,3	0,5
	Publisering/formidling	21 971 000	4,1	3,6
	Kompetanse	12 684 000	2,4	2,7
4. Infrastruktur	Utvalg	60 000	0,0	0,0
	Administrasjon/fellestjenester	149 595 000	28,0	28,0
SUM		534 321 000	100,0	100,0

I nedenstående tabell framkommer fordelingen fordelt på driftsenheter.

Tabell 16. Oversikt over samlet fordeling i budsjettsaken for 2014 - ansvar

Driftsenhet	Ramme 2013	Andel i %	Ramme 2014	Andel i %
Fagavdelingene				
Akademi for scenekunst	10 933 000		11 384 000	
Avdeling for helse- og sosialfag	65 831 000		70 331 000	
Avdeling for informasjonsteknologi	24 033 000		25 864 000	
Avdeling for ingeniørfag	33 380 000		35 489 000	
Avdeling for lærerutdanning	68 461 000		71 856 000	
Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag	44 699 000		48 515 000	
Sum fagavdelingene	247 337 000	49,6	263 439 000	49,3
Fellestjenestene				
Sum Støttetjenester inkludert husleie	234 192 000	47,0	248 595 000	46,5

Driftsenhet	Ramme 2013	Andel i %	Ramme 2014	Andel i %
Øvrige midler				
Strategiske midler	10 907 000		14 793 000	
Faste utvalg	630 000		709 000	
Øremerkede formål/tilskudd	4 924 000		6 507 000	
Ufordelt ny/frigjorte stipendiatstillinger	447 000		278 000	
Sum Øvrige	16 907 000	3,4	22 287 000	4,2
SUM	498 437 000	100,0	534 321 000	100,0

Det er en viktig utvikling fra 2013 til 2014 som bør nevnes. For å kunne følge opp den nye strategiske planen ble det vedtatt å øke den andelen av rammen som skal gå til strategiske midler. I 2013 utgjorde denne kr 10 906 000. I 2014 er beløpet kr 14 793 000, det vil si en økning på 35,6 %.

Følgende områder er prioritert:

- Styrking og videreutvikling av fleksibel utdanning
- Styrking av forskningsadministrasjon
- Etablering av faglige satsingsområder
- Utbedring av utstyr og bygninger

Driftsenhetene tildeles rammer hovedsakelig bygd på aktivitet og oppnådde resultater, og utarbeider deretter detaljbudsjetter for sin samlede virksomhet.

VEDLEGG 1. Orientering om Oslofjordalliansen

1. Bakgrunn: Samarbeidsavtale datert 20.05.10

UMB, HiBu, HiVe og HiØ startet i desember 2007 et samarbeid for å være bedre i stand til å møte oppgaver, forventninger og utfordringer som sektoren og institusjonene møter. Ved å satse på utdanning og kunnskapsutvikling gjennom forskning og forskerutdanning skal institusjonene være attraktive for studenter, ansatte og samarbeidspartnere. En strategisk allianse mellom UMB, HiBu, HiVe og HiØ vil kunne styrke rekruttering, forskning og muligheter for samfunnsoppdrag for institusjonene i en stor region. En slik allianse vil også bli en betydelig aktør innen utdanning og forskning regionalt, nasjonalt og internasjonalt

2. Strategiplan 2012 – 2014

Strategiplanen for Oslofjordalliansen har følgende hovedgrep:

En todelt strategiperiode: 2012 – 2014 og 2014 – 2017:

- Å spisse samarbeidsområdene
- Videreføre forskningssamarbeidet og samarbeidet med fylkeskommunene
- Vurdere fellestiltak eller samarbeidsformer innen:
- E-campusutvikling, EU-finansierte aktiviteter,
- Patentering, kommersialisering og næringsutvikling.

En todelt strategiperiode innebærer at samarbeidet konsentreres i den første perioden innen fagområder og fellesområder der alle parter deltar og hvor det er vist stort potensial for merverdi ved felles tiltak. Det innebærer også at det vil være behov for en mer gjennomgående diskusjon om strategi for neste periode.

3. Felles råd for samarbeid med arbeidslivet, RSA

De fire institusjonene i alliansen har fått adgang til å etablere et felles råd for samarbeid med arbeidslivet. Rådet består av medlemmer fra arbeidslivet i regionene, fylkesordførerne, fylkesmennene, representantene fra samarbeidsprosjektene, studentene og rektorene.

Forslag til strategi for OFA-RSA har blitt utarbeidet. Styringsgruppen har diskutert nøye hvordan et videre samarbeid med arbeidslivet best kan videreføres. De fire fylkesmennene hadde signalisert at de var usikre på om de burde delta i slikt råd. De faglige prosjektene hadde signalisert at de burde delta i rådet. Rådet måtte således restruktureres, eller så måtte det finnes en annen form på hvordan samarbeides skulle organiseres.

Nedenfor er gjengitt brev fra rektorene til medlemmene av rådet om avvikling av rådet. Flere av medlemmene ga aktivt støtte til at dette var en tjenlig løsning.

Avvikling av Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) innen Oslofjordalliansen

Styringsgruppen for Oslofjordalliansen har diskutert hvordan et råd for samarbeid med arbeidslivet innen Oslofjordalliansen kan videreføres når ny struktur for utdanningsinstitusjonene etableres fra

1.1.2014. Bakgrunn for diskusjonen var erfaringer fra arbeidet med OFA-RSA så langt, rådets sammensetning og utvikling av strategiplan for slikt råd.

Status for høyere utdanning i regionen er at Universitetet for Miljø- og biovitenskap fusjonerer med Norges Veterinærhøgskole til Norges Miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) fra 1.1.1014. Høgskolen i Buskerud og Høgskolen i Vestfold fusjoneres til Høgskolen i Buskerud og Vestfold (HBV) fra 1.1.14. Høgskolen i Østfold videreføres som før.

For institusjonene blir det særdeles viktig at de kan profilere seg og bygge merkevare i et nytt universitets- og høyskolelandskap på Østlandet, Norge og internasjonalt. De tre institusjonene vil dekke mange og ulike profesjoner og fagfelt. God kontakt med arbeidslivet vil fortsatt være en viktig suksessfaktor for å kunne gi oppdatert og relevant utdanning og forskning. Institusjonene innser at det innebærer at kontakten med arbeidslivet må bli mer spesialisert og rettet mot den enkelte institusjons strategiske satsningsområder. Institusjonene finner det derfor nødvendig å etablere RSA for hver at institusjonene og dermed avvikle modellen med et felles RSA for Oslofjordalliansen.

Institusjonene er glad for den interesse som medlemmene av rådet har vist for arbeidet med å bygge en ny samarbeidsplattform mellom akademia og arbeidsliv. De råd og forslag som rådet har kommet med knyttet til utviklingen av strategi for RSA, vil vi ta med videre når det etableres tre nye RSA knyttet til hver institusjon. Vi ser også at det kan bli aktuelt å etablere fakultetsvise RSA eller Advisory Boards knyttet til enkelte fagområder. Institusjonene vil måtte bruke noe tid for slik nyorientering.

Universitetet for Miljø- og Biovitenskap, Høgskolen i Buskerud, Høgskolen i Vestfold og Høgskolen i Østfold vil få takke for at dere har vist interesse ved å støtte oss for å gjøre utdanningene og forskningen bedre i forhold til arbeidslivets behov. Vi håper også at dere kan være åpne for å kunne delta i en ny struktur når denne er på plass.

4. Rapport fra samarbeidsprosjektene

4.1 OFA helse, miljø- og sosialfag

Innledning

Samarbeidsprosjektet OFA Helse-, miljø- og sosialvitenskap (OFA Helse) ble tildelt 300 000 kr i 2013. Aktiviteten i OFA Helse er tilpasset den beskjedne tildelingen av midler, og har prioritert å styrke forskningssamarbeidet innen de to hovedsatsningene Psykisk helsearbeid og Aktiv aldring. I tillegg ble OFA Helse innvilget en ekstra bevilgning på 100 000 kr for samarbeidsprosjektet om et felles nettbasert Aksjonsforskningskurs på masternivå.

- Dekangruppen i OFA HELSE har bestått av: Dekan Heidi Kapstad (leder) (HiBu), Dekan Inger Johanne Kraver (HiVe), Dekan Synnøve Narten fram til 1.9.13, deretter Dekan Mona Fineide (HiØ), Prof. Camilla M Ihlebæk (UMB), Høgskolelektor Bonnie Uchermann (HiBu, Representant tjenestemannsorganisasjonene v/Tekna) og Førsteamanuensis Helle K Falkenberg (Prosjektleder, HiBu)

Dekangruppen har hatt tre møter i 2013. Fra 1.9.13 deltok Mona Fineide fra HiØ. Dekangruppen har diskutert og avklart utfordringer ved prioritering av OFA HELSE samarbeid hos de ulike institusjonene, spesielt ifm størrelsen på tildelingen og fusjonsprosessen av HBV.

Oppsummering av resultater i de prioriterte samarbeidsprosjektene i OFA HELSE 2013

I 2013 har det vært tre samarbeidsprosjekt; 1) Utdanningssamarbeid om Aksjonsforskning, 2) Forskningssamarbeid om Aktiv aldring og 3) Forskningssamarbeid om Psykisk helsearbeid. Det har vært et uttalt mål at alle institusjonene skal være representert i alle samarbeidsgruppene, i noen tilfeller har enkelte institusjoner ikke hatt anledning til å delta av kapasitetshensyn.

Utdanningsprogrammer, utvikling av nye tilbud og kvalitet i utdanningene

1. Samarbeid om utvikling av et felles nettbasert kurs innen Aksjonsforskning på Mastergradsnivå
Gruppen består av Liv H Ausland (HiVe), Erna Haug (HiØ), Liv H Jensen (HiBu, leder), Edda Johansen (HiBu), Michale Kirby Moulton (UMB), Berit Schmidt og Knut-Anders Høiaas (IT- HiBu). Gruppen ble fulltallig med deltagere fra UMB og HiØ 31.10.13. Gruppen har hatt tre møter i 2013 og samarbeidet med e-læringsgruppen. Studieplanen for et SSP fordypningskurs i Aksjonsforskning ble utviklet i 2012, og i 2013 er det arbeidet videre med å få dette kurset ferdig utviklet som nettbasert fagfordypning i en felles mastergrad for alle masterstudenter i OFA med planlagt oppstart høsten 2014. Fagansvarlig har deltatt på internasjonal konferanse om aksjonsforskning. Det er opprettet et eget rom i Fronter *Aksjonsforskning* som er benyttet til informasjon og kommentarer. Gruppen planlegger 2 arbeidsseminarer i 2014 med dagsseminar i januar for videre planlegging av programmet og i juni for å oppsummere erfaringer etter utprøving og justeringer.

2. Samarbeid om aktiv aldring (aldring og eldreomsorg)

Forskningsgruppen om Aktiv aldring (tidl. aldring og eldreomsorg) består av 1. amanuensis Ingeborg Pedersen (UMB), 1. lektor Torbjørn Fermann (HiVe), 1. amanuensis Grethe Eilertsen, 1. amanuensis Stina Øresland, Prof Kirsti Skovdahl, Prof Heidi Ormstad og 1. amanuensis Helle K Falkenberg (leder) (HiBu). Gruppen har hatt seks ett-to dagers møter i 2013. Gruppen har sendt søknad til Oslofjordfondet, RFF Hovedstadsfondet og RFF Agder om midler til prosjektet: *Innovation in home health care: Impact of systematic everyday rehabilitation and "close caregiving" interventions on active ageing*. Totalbudsjettet er på 7.8 mill, og har søkt 5.85 mill fra de regionale fondene. Søknaden er sendt videre etter første vurdering, og endelig svar ventes etter 16.12.13. Gruppen sender også inn et prosjekt til SHP vurdering i HBV 14.12.13.

HiØ har av kapasitetsmessige grunner ikke hatt anledning til å delta i 2013, men vil bidra i samarbeidet i 2014. (Se vedlegg).

3. Samarbeid om Psykisk helsearbeid

PhA gruppen består av 1. lektor Anne Lyberg og 1. amanuensis Erna Lassenius (HiVe), dosent Helge Ramsdal og dosent Gunnar Vold Hansen (HiØ), prof Camilla Ihlebæk, 1. amanuensis Ruth Kjersti Raanaas og 1. amanuensis Marianne Gonzales (UMB), prof Marit Borg, prof Stian Biong, 1. lektor Ellen Andvig og prof Bengt Karlsson (leder) (HiBu). Gruppen for Psykisk helse og rus har arrangert seminar <http://www.napha.no/content/5380/Hjemmet-i-psykisk-helsearbeid>. I tillegg har gruppen flere artikler i nr. 2. 2013 av Tidsskrift for psykisk helsearbeid om hjemmet i psykisk helsearbeid <http://www.idunn.no/ts/tph/2013/02>. Gruppen har også hatt en workshop i november 2013. PhA-gruppen har samarbeidet siden 2009 om forskning og utvikling av nye tilbud i utdanningene.

Forskningssamarbeid, søknader mot aktuelle forskningsprogram, utvikling av nye tilbud og kvalitet i utdanningene

OFA HELSE har i 2013 har tilrettelagt for seminar/workshop i de to prioriterte forskningssamarbeidene, Psykisk helsearbeid (Pha) og Aktiv aldring. Forskningsmiljøene samarbeider om forskning på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå til det beste for samfunnet. Dette er to forskningsmiljø hvor det i OFA finnes unik kompetanse som samlet gjør OFA attraktivt å samarbeide med. Det er flere forskningsprosjekt innen psykisk helse, eldreomsorg og folkehelse på tvers av institusjonene som er resultat av gode etablerte nettverk. Ved HiØ er det opprettet en forskergruppe i folkehelsearbeid med deltagere fra UMB og HiVe. Forskergruppen vil ha fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid gjennom forskning på sosial ulikhet, helse og aktiv aldring.

Videreutvikle bruk av e-læring innen OFA e-campus; forelesninger, emner, studieprogram og pedagogikk

Gruppen er felles gruppe for hele OFA. OFA HELSE har fire medlemmer i gruppen: Ivar Myhren og Eyvin Bjørnstad (HiVe), Edda Johansen og Sissel H Knutsen (HiBu).

Oppsummering

Samarbeidet innen OFA HELSE er vel etablert og forankret innenfor de 4 institusjonenes fagmiljøer. Dekangruppen i OFA HELSE mener at rapporten viser leveranse ift resultatkrav selv med veldig beskjedne midler. Det er et uttalt ønske fra samarbeidsgruppene i OFA HELSE om å fortsette samarbeidet mellom de fire institusjonene knyttet til forskning og utdanning. Fagmiljøene og dekangruppen ser at det er stor nytteverdi for egen institusjon og på tvers av institusjonene å samarbeide innen utdanning og forskning i OFA, men skal samarbeidet videreføres, kreves tilførsel av økonomiske ressurser. Rapporten viser at det å tilrettelegge for samarbeidsarenaer er et viktig og nødvendig virkemiddel for å fremme samarbeid som gir resultater til gode for alle institusjonene i OFA.

OFA Helse ønsker å videreføre samarbeidet ift de nevnte satsningsområdene i denne rapporten. I prioritert rekkefølge ønsker OFA HELSE å videreføre forskningssamarbeidene innen psykisk helsearbeid og aktiv aldring (aldring og eldreomsorg), og forebygging og helsefremming innen disse områdene. Forskningsgruppene i 2014 skal videreutvikle forskningssamarbeidet, ved å søke midler nasjonalt og internasjonalt. Det er et uttalt mål at man ønsker forskningsdeltagelse i Horizon 2020, EU's 8. rammeprogram, hvor det er fokus på helse. Dekangruppen påpeker at det fortsatt er behov for en prosjektleder i OFA HELSE.

Andre områder OFA HELSE ønsker å samarbeide om er innovasjon og helseteknologi, spesielt knyttet til samhandlingsreformen, folkehelse og velferdsteknologi, og hvor det er høy aktivitet og kompetanse innen utdanning og forskning på flere av institusjonene.

4.2 OFA teknologi

Innledning

Rapporten er utformet iht disponeringsskriv 1 fra OFA- direktørene 23.05.13 saksnr 2008/876. Den inneholder

- Oppsummering av tiltak og aktiviteter i 2013
- Konkret måloppnåelse inneværende år

- Planer for neste år. Forslag til tiltak med kostnadsoverslag og i prioritert rekkefølge

Oppsummering av de viktigste tiltak og aktiviteter i 2013

- Styringsgruppa har hatt 3 møter i 2013.
- Nasjonal konferanse om internasjonalisering er avholdt 5.-6. februar ved HiVe i forbindelse med implementering av ny rammeplan for ingeniørutdanningene. Aktiviteten er gjennomført for å legge grunnlag for å legge til rette for internasjonalisering for ingeniørutdanningene.
- Søknad til NOKUT's utdanningskvalitetspris er utarbeidet. Den ble dessverre ikke innvilget.
- Forsknings samarbeidet ble prioritert fra høsten 2012 og det er gitt stimuleringsmidler til å starte samarbeidsprosjekter i OFA-TEK. Noen av disse er gjennomført og andre er noe utsatt. Det gjenstår enda noen midler til fordeling til forskningsaktiviteter.
- Samarbeid om matematikk 3. Aktiviteten er støttet med kr 100 000,-. Arbeidet er utsatt til 2014.
- SAK-rapportering til NRT er gjennomført.

4.3 OFA lærerutdanning

Det er avholdt fem ordinære møter i Styringsgruppen pluss ett e-post-basert møte. Leder og prosjektleder har deltatt i ett videomøte den 27. februar med Overordnet Styringsgruppe. Styringsgruppens medlemmer deltok i møte arrangert av Arbeidsgruppen for FoU den 1. mars der foreløpig rapport fra forsker Roger Sträng om samarbeidserfaringer innen feltet, ble fremlagt.

De viktigste sakene som har vært drøftet er:

- Økonomiforvaltning OFA-LU
- Aktivitetsplan
- FoU-strategi – seminar i mars 2013 og analyserapport fra Roger Sträng
- Kompetanse for kvalitet – tiltak innen etter- og videreutdanning med skolelærere som målgruppe. Som i tidligere år bevilget Utdanningsdirektoratet 600.000 kr til aktiviteten i 2013.
- Ungdomstrinnsatsing – etablering av tilbud rettet mot kommune/skolenivået – med finansiering fra Utdanningsdirektoratet
- Praktisk-pedagogisk utdanning – etablering av didaktikkfaggrupper på tvers av OFA-institusjonene
- Kompetanseløft innen det flerkulturelle området – nytt tiltak basert på bevilging fra Utdanningsdirektoratet på 1.5 millioner kroner
- Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning – avsluttet arbeid og rapport.
- Igangsetting av utredninger om utvikling av mastertilbud, PhD-utdanningsprogrammer og innen det yrkesfaglige feltet.

Aktivitetene nevnt i de syv siste kulepunktene operasjonaliseres gjennom etablerte arbeidsgrupper. Det understrekes at de fleste satsingene, i det omfang dette har, bare er mulig fordi OFA inngår som en av seks utdanningsregioner i landet – dette utløser viktige midler til å drifte aktivitetene.

Aktiviteten i 2013 er klart påvirket av at fusjonering mellom HiBu og HiVe, samt mellom UMB og NVH, har tatt mye fokus fra alliansebyggingen innen OFA.

4.4 OFA E-campus

Styringsgruppen OFA besluttet 15. mai 2013 at E-campusgruppen støttes i 2013 med kr 50.000,- for generell støtte til undervisning på tvers av studiestedene og i samarbeid med OFA-Helse og OFA-TEK. 2013 har naturligvis blitt preget av sammenslåingsproblematikken som opptar HIVE, HIBU og UMB, og det har nok gått utover muligheten for den enkelte å kunne prioritere OFA samarbeidet. E-campusgruppen fungerer som et nettverk som kobles inn etter behov fra sak til sak. Gruppen har ikke hatt et felles møte i 2013.

Samarbeid med OFA-Helse og OFA-TEK: E-campusgruppen har ikke jobbet sammen med OFA-Tek i 2013. Etter planen skulle de bistå OFA-Tek med utvikling og gjennomføring av felles mattekurs bl.a. ved å overføre forelesninger mellom OFA institusjoner. Så vidt vi kan konstatere var ikke planen om et felles mattekurs mulig å realiseres på det nåværende tidspunktet.

Samarbeid med OFA-Helse om utvikling av et nettbasert kurs i aksjonsforskning har gått bra. E-campusgruppen arrangerte et vellykket workshop sammen med faglig ansvarlige fra HIBU, HIVE og HIØ. OFA-Helse vil kjøre et pilotkurs til våren med en mindre gruppe for å få litt erfaring før kurset åpnes for OFA institusjoner høsten 2014.

Undervisning på tvers av studiestedene: E-campusgruppen har fokusert sitt arbeid på utvikling av en felles e-læringsportal. Portalen er tenkt å inneholde bl.a. instruksjonsvideoer om hvordan man bruker ulike digitale verktøy i undervisning og eksempler av best praksis. Vi har samlet en del innhold og begynt å se på strukturen for databasen som ligger bak portalen. Ønsket er at studiestedene kan bidra til portalen lokalt slik at alle får eierskap til den og den blir en kanal for ressursdeling på tvers. I øyeblikket, jobber HIVE/HIBU og UMB intenst med nye nettsider i forbindelse med sammenslåinger. Det vil derfor ta tid for å kunne etablere et felles e-læringsportal.

E-campusgruppen ønsker å fortsette arbeidet med en felles e-læringsportal. Dette vil innebære en del web-utvikling for å tilpasse databasen til det enkelte studiestedets websider med den riktige «interface». I tillegg vil de fortsette med innholdsproduksjon.

Det vil trolig fortsatt være behov for å støtte de ulike OFA-faggrupper til den grad de ønsker å gjennomføre e-læringstiltak. Her må faggruppene ha ansvar for å kontakte e-læringsgruppen.

Tidligere har gruppen arrangert e-læringsseminarer der eksempler på best praksis ble presentert. Disse seminarer var forholdsvis godt besøkt, og det kan være aktuelt å arrangere et slikt seminar i 2014. I tillegg er det aktuelt å arrangere en workshop der interesserte lærere kan få hjelp til å gjennomgå sine emner for å kunne ta i bruk e-læring på en effektiv måte.

VEDLEGG 2. Førskolelærerutdanning/barnehagelærerutdanning

1. Status for oppfølgingstiltak rundt NOKUTs evaluering av førskolelærerutdanningen

Det vises til fjorårets Rapport og planer om status for oppfølging av NOKUT's evaluering av førskolelærerutdanningen 2010 på nasjonalt og institusjonelt nivå.

Høgskolen er pr. i dag i mål med de kortsiktige tiltakene som ble lagt for oppfølging av NOKUTs evaluering av førskolelærerutdanningen i 2010. Det jobbes kontinuerlig med de langsiktige tiltakene som ses i sammenheng med ny forskrift om barnehagelærerutdanning. Det pågår en kontinuerlig kompetanseheving blant fagansatte, og andelen med høyere kompetanse er markant økende. Praksisnær forskning og tverrfaglighet er i fokus, og vi ser at implementering av den nye barnehagelærerutdanningen er motiverende i og med at praksisnærhet, profesjonsretting og tverrfaglighet i kunnskapsområdene er fremtredende her.

Avdeling for lærerutdanning har etablert forskergrupper. Praksisfeltet er deltakende i utvelgelsen av disse gruppene ved at en representant for barnehagesektoren er valgt inn i avdelingsstyret. I studieåret 2014-2015 fases den gamle førskolelærerutdanningen ut, og det gjenstår kun deltidsutdanningen som avsluttes våren 2016 samt oppfølging av studenter som er forsinket i sine løp (permisjoner o.a.).

2. Status for implementering av ny barnehagelærerutdanning

Høsten 2013 tok vi for første gang opp studenter til barnehagelærerutdanningen, med tilbud både på heltid og deltid. Det var spesielt gledelig at søkningen til studiene var like stor som i 2012, da høgskolen hadde en økning på hele 20 %. Vi har altså ikke vært rammet av den nasjonale nedgangen på 11-18 %. Søkningen til den nye barnehagelærerutdanningen fikk god pressedekning både lokalt og nasjonalt. Utdanningen markedsføres videre med deltakelse i lokalt GLØD-nettverk, og det legges opp til et informasjonsmøte for førstegangssøkere i mai/juni 2014. Det planlegges å bruke tildelte SAK-midler til å lage en kortfilm om barnehagelærerens arbeidsoppgaver og ansvar.

Alle emnebeskrivelser i studieplanene er gjennomarbeidet og publisert med unntak av fordypningsemnene som vil komme på plass i løpet av mars 2014. Aktører fra praksisfeltet, studenter og faglærere har vært aktive i prosesser i forkant av implementeringen av utdanning. Det er gitt ressurser (40 timer) til en skriveleder for utvikling av hvert av de nye kunnskapsområdene. Skriveleder har ledet teamet rundt utviklingen av det enkelte kunnskapsområdet. I tillegg er det gitt lederressurs til ansvarlig for det enkelte emnet (kunnskapsområdeleder). I tillegg til programplan for heltids- og deltidsstudiene har vi utviklet *Retningslinjer for praksis*.

Både heltids- og deltidsstudentene gjennomførte emnet *Barns utvikling, lek og læring intro (20 studiepoeng)* høsten 2013. Dette emnet henter sitt innhold fra samtlige kunnskapsområder i utdanningen, og er institusjonens eget valg. Heltidsstudentene startet med emnet *Natur, helse og bevegelse (20 studiepoeng)* høsten 2013 som avsluttes våren 2014. Både heltids- og deltidsstudentene tar våren 2014 emnet *Samfunn, religion, livssyn og etikk (20 studiepoeng)*.

Det er gjennomført to møter med praksisfeltet; i mai og desember 2013. Tema for møtene har vært fellesskapet som lærerutdannere, likeverdige, men på ulike arenaer. Høgskolen har også hatt fokus på skikkethetsvurdering (både løpende og særskilt) samt evaluering av studiet/emner. I tillegg har

man jobbet med veiledning av studenter og innholdet i den nye forskriften om barnehagelærerutdanning.

Avdelingen har gjennomgående fokus på overgang fra elev til student, akademisk danning, akademisk skriving og kritisk refleksjon og mangfold.

SAK-midler 2014

Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Østfold ble tildelt SAK-midler både for 2012 og 2013, totalt kr 1 570 000, jfr. egen rapportering fra Høgskolen i Vestfold som er mottaker av midlene. Midlene er bl.a. brukt til en erfaringsdelingskonferanse mellom høgskolene den 23. og 24. januar 2014 der tema var praksis og progresjon, og pedagogikkprogresjon i barnehagelærerutdanningen. Praksisfeltet var invitert og deltok på konferansen. Pedagogikkseksjonen ved Avdeling for lærerutdanning er tildelt egne ressurser for å jobbe med progresjon i pedagogikkdelen innen hvert av kunnskapsområdene. Høgskolene utveksler erfaringer, FoU-arbeider, ideer og tanker med hverandre rundt den nye utdanningen.

For 2014 er det blant annet planlagt følgende tiltak som finansieres av SAK-midlene:

Arbeidsseminar med HBV 23. og 24. januar 2014
Arbeidsseminar pedagogikkseksjonen
Utvikling av progresjon i pedagogikk i det enkelte kunnskapsområdet
Film om Barnehagelæreren (samarbeid med HIBU) i prosess
Oppstart samling med faglærere i august 2014
Erfaringsdeling og kompetanseheving i forhold til barnehagens styringsdokumenter, de yngste barna, mangfold, samarbeid med andre instanser og pedagogisk ledelse
Veiledningsseminar med praksisveiledere i august 2014
Hvordan veilede BLU-studenter? Praksis integrert i kunnskapsområdene
Praksisseminar med øvingslærere (praksislærere) høsten 2014 etter at nye praksisavtaler er klare

VEDLEGG 3. Aktivitetsplan for 2014

Aktivitetsplanen er forankret i de overordnede målene gitt gjennom statsbudsjettet og høgskolens strategiske plan for perioden 2010 – 2017.

1. HØGSKOLENS VERDIGRUNNLAG

Den strategiske planen trekker opp følgende:

Høgskolen i Østfold skal kjennetegnes ved:

- synlighet og kompetanse
- fleksibilitet og tilgjengelighet
- samhandling og engasjement
- åpenhet og troverdighet
- respekt, toleranse og likestilling

gjennom å

- være kvalitetsbevisst i alle prosesser
- tilby relevante og fleksible studier for kunnskapssamfunnet
- være en pådriver for livslang læring
- være det naturlige kompetansesenteret i og for regionen
- være nasjonalt synlig på utvalgte fagområder
- være en flerkulturell institusjon med respekt og toleranse for kulturelt mangfold
- ha bred samfunnskontakt og oppfattes som en viktig samfunnsaktør
- være en internasjonalt orientert institusjon
- være aktiv i samarbeidet med andre kunnskapsinstitusjoner, offentlig virksomhet og næringslivet
- være en arbeidsplass preget av likeverd, respekt, deltakelse og medbestemmelse

I forbindelse med gjennomgangen av virksomhetsmål 2013 er høgskolens egenart presisert slik:

Høgskolen i Østfold skal kjennetegnes ved:

- profesjons- og arbeidslivsorientering
- tverrfaglighet og innovasjon
- en bred faglig portefølje hovedsakelig utledet av regionens behov for forskningsbasert kunnskap
- tydelige faglige satsingsområder
- aktivt samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner i inn- og utland
- tett interaksjon med samfunns- og næringsliv

2. UTDANNING

2.1 Sektormål og høgskolens langsiktige mål

Sektormål 1:

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

Nasjonale styringsparametere

- Gjennomføring på normert tid
- Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere
- Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammet

Høgskolens langsiktige mål:

Høgskolen i Østfold skal

- ha studier med relevans for kunnskapssamfunnet
- tilby utdanning av høy kvalitet i et inspirerende læringsmiljø
- tilby utdanning med høy fleksibilitet
- være kjennetegnet ved tydelig forskningsbasert undervisning
- være en pådriver for livslang læring
- ha et flerkulturelt og internasjonalt studiemiljø
- integrere internasjonale aspekter i all undervisning

2.2 Studentmåltall og endringer i studietilbudet

Studentmåltallet for 2014 er vedtatt av høgskolestyret i møte 21.11.2013 (sak 85/13) og innebærer at høgskolen skal tilby utdanning til 4 042 studenter (heltidsekvivalenter). Dette er 157 heltidsekvivalenter høyere enn det som er forutsatt som minimum i grunnbevilgningen. Samtidig reflekterer det den faktiske utviklingen, og viser at høgskolen løser sitt samfunnsoppdrag på en effektiv måte.

Måltallet inkluderer videreføring og nytt opptak til de nye studieplassene høgskolen ble tildelt i 2011 og 2012.

Vedtatt fordeling i studentmåltall mellom avdelingene er vist i sammendrag i nedenstående tabell.

Tabell 1. Måltall 2014 fordelt på avdelinger⁶

Avdeling	Registrert 01.10.2013	Måltall 2013	Måltall 2014	Endring 2013/2014	Opptak 2013	Opptak mål 2014
Akademi for scenekunst	30,0	30,0	28,0	-2,0	13	0
Avd. for helse- og sosialfag	1 257,3	1 202,5	1 215,0	12,5	590	500
Avd. for informasjonsteknologi	466,0	390,0	390,0	0,0	194	160
Avd. for ingeniørfag	544,0	505,0	535,0	30,0	248	205
Avd. for lærerutdanning	1 072,5	1 014,5	1 054,5	40,0	711	659
Avd. for økonomi, språk og samfunnsfag	979,5	790,0	820,0	30,0	569	465
Sum	4 349,3	3 932,0	4 042,5	110,5	2 325	1 989

⁶ Opptakstall er oppgitt i antall personer, måltall er oppgitt i antall heltidsekvivalenter

I måltallet for 2014 ligger følgende endringer i forhold til 2013:

Det er ikke opptak ved **Akademi for scenekunst**.

For **Avdeling for helse- og sosialfag** er det gjort følgende endringer:

- Det tas ikke opp til deltid sykepleie, økningen i opptak til heltid vedtatt i 2013 videreføres med 160.
- Det tas ikke opp til deltid vernepleie. Opptak til deltidsstudiet vil heretter skje annethvert år.
- Det foretas nytt opptak til masterutdanning i psykososialt arbeid som ble startet i 2012.
- Ny 30-studiepoengsenhet i velferdsteknologi startet opp i 2013 videreføres med et opptaksmål på 20.

For **Avdeling for lærerutdanning** bygger måltallene på følgende:

- På grunn av innføring av kandidatmåltall, se avsnitt 2.3, gis det separate måltall for de to grunnskolelærerutdanningene.
- Ny barnehagelærerutdanning bygges ut med ett kull samtidig som førskolelærerutdanningen utfases.
- Det tas ikke opp studenter til i masterutdanning i mangfold og inkludering.
- Det tas opp studenter til begge de nyakkrediterte masterutdanningene: spesialpedagogikk og barnevernspedagogikk og småbarnsvitenskap.
- Det legges opp til et samlet måltall for PPU deltid og PPU yrkesfag.
- Veilederutdanning er ferdig utbygd med 32 heltidsekvivalenter. Dette er en utdanning der HiØ har koordineringsansvaret for Oslofjordalliansen.

Ved **Avdeling for informasjonsteknologi** er opptakstallene justert i tråd med utviklingen de seineste årene. Det gir uendret samlet måltall.

Måltallene for **Avdeling for ingeniørfag** bygger på:

- Det tas opp studenter til nytt kull i Kjemi.
- Det tas opp studenter til nytt kull i Industriell design.
- Øvrige studier justeres ut fra utviklingen de siste årene og basert på at avdelingen får beholde måltall som i 2012 ble avsatt til nytt masterstudium.

Ved **Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag** er det lagt inn følgende:

- Det er gitt samlet måltall for årsstudiene i språk som øker på grunn av god rekruttering.
- I tillegg gis det et særskilt måltall for fordypningsenhet i engelsk for grunnskolelærerutdanningen.
- Øvrige studier justeres ut fra utviklingen de seinere årene.

2.3 Kandidatmåltall erstatter Aktivitetskrav

Fra 2014 faller de tidligere aktivitetskravene bort og erstattes av det nye begrepet «kandidatmåltall». Samtidig utvides antall studier der det stilles særskilte krav.

Mens de tidligere aktivitetskravene var knyttet til antall avlagte 60-studiepoengsenheter på første årstrinn i de utvalgte utdanningene, handler kandidatmåltall om samlet årlig kandidatproduksjon. Departementet har tatt utgangspunkt i registrert kandidatproduksjon for perioden 2009-2012 og fastsatt minstekrav ut fra gjennomsnittet for denne perioden.

Tabellen nedenfor viser aktivitetskravene for 2010 – 2013 samt nye kandidatmåltall for 2014.

Tabell 2. Sentrale aktivitetskrav og kandidatmåltall 2010 - 2014

Aktivitetskrav utvalgte utd.	Aktivitetskrav							Kandidatmåltall
	2010		2011		2012		2013	2014
	Krav	Resultat	Krav	Resultat	Krav	Resultat	Krav	Krav
Sykepleie	95	122,7	136	123,7	136	132,3	136	109
Vernepleie	64	47,1	64	67,3	64	62,8	64	61
Bioingeniør	28	15,1	28	22,5	28	17,0	28	22
AABIOK	17	12,9	17	18,0	17	19,7	17	20
SUM	204	197,8	245	231,5	245	231,8	245	212
Grunnskolelærer 1-7								38
Grunnskolelærer 5-10								25
Barnehagelærer								94
PPU og PPU-Y								103
Samlet kandidatmåltall								472

2.4 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2013

Virksomhetsmål 1

Høgskolens studieportefølje skal være profesjons- og arbeidslivsorientert og ta utgangspunkt i regionens behov for kompetanse.

Risikofaktorer

- manglende arenaer for samhandling
- liten evne til omstilling
- manglende kunnskap om regionens behov for kompetanse

Kvalitative styringsparametere

Analyse av arbeidsmarkedet sett i lys av høgskolens studieportefølje
Dialog med arbeidslivet

Tiltak 2014

1. Det igangsettes et arbeid med å forberede en eventuell 5-årig lærerutdanning.
2. Høgskolen tar initiativ til å etablere Råd for samarbeid med næringslivet for egen region.
3. Arbeid med å utvikle et opplegg for kandidatundersøkelser slutføres.

Virksomhetsmål 2.

Høgskolen skal legge til rette for livslang læring og fleksibilitet i studiene.

Risikofaktorer

- manglende tilrettelegging av tilbud
- manglende kompetanse

Kvantitative styringsparametere	Resultat	Resultatmål 2014
Antall i videreutdanninger og årsstudier gj.snitt vår/høst	2013: 1 734 (+10 %)	+ 15 %
Antall i etterutdanning	2012: 1 379	1 000
Antall i høyere grads studier pr 1.10	2013: 556	625
Andel studenter over 30 år	2013: 37,3 %	
Antall studenter i fleksibel og desentral utdanning	2013: 316	350
Utvikling i antall studenter (alle)	2013: 5 368	+ 3 %

Tiltak 2014

4. Det utarbeides en tiltaks- og framdriftsplan for fleksibel utdanning, og det avsettes strategiske midler til å følge opp denne.
5. Det utarbeides en særskilt tiltaksplan for å følge opp regjeringens satsing på videreutdanning av lærere.

Virksomhetsmål 3.

Høgskolen skal legge til rette for et internasjonalt fag- og studiemiljø.

Risikofaktorer

- utilstrekkelige språkferdigheter
- få tilbud tilrettelagt for internasjonale studenter
- manglende tilrettelagte muligheter for utveksling

Kvantitative styringsparametere	Resultat	Resultatmål 2014
Antall utvekslingsstudenter (totalt/inn/ut)	2012: 136/93/43	150/100/50
Ansattmobilitet (totalt/inn/ut)	2012: 7/0/7	10/0/10
Antall internasjonale studenter	2013: 380	
Antall studietilbud som utlyses mot et internasjonalt marked		

Kvalitativ styringsparameter

Redegjørelse for gjennomført aktivitet

Tiltak 2014

6. Det legges til rette for et utvidet tilbud i norsk språk, samfunn og kultur.

For øvrig vises det til strategiske midler når det gjelder videreføring av tiltak fra tidligere.

Virksomhetsmål 4.

Studentenes studieprogresjon og læringsutbytte skal sikres gjennom god oppfølging i et inspirerende og inkluderende læringsmiljø.

Risikofaktorer

- manglende dialog med studentene
- manglende tilrettelegging og oppfølging

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2012	Resultatmål 2014
Karakterfordeling eks. stryk		
A	11,0 %	Andel med karakteren A og B skal øke.
B	25,0 %	
C	32,6 %	
D	20,2 %	
E	11,2 %	
Strykprosent	9,0 %	Sektorgjennomsnitt
Studiepoeng pr student	47,0	48,0
Gjennomføring i henhold til avtalt utd.plan	84,6 %	86,0 %

Kvalitative styringsparametere

Studentevalueringer
Frafallsanalyser

Tiltak 2014

7. Opplegget for fadderukene gjennomgås og revideres for å sikre et økt faglig innhold.
8. Det foretas en revidering av høgskolens evalueringshåndbok.
9. Det utarbeides et opplegg for akademisk språkopplæring for studentene.
10. Det gjennomføres en læringsmiljøundersøkelse.
11. Det foretas en samlet gjennomgang av høgskolens incentivordninger for god undervisning med sikte på ytterligere stimulering.

Se også tiltak 3.

3. FORSKNING OG UTVIKLING

3.1 Sektormål og høgskolens langsiktige mål

Sektormål 2:

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Nasjonale styringsparametere

- 2.1 Resultatopnåelse på forskning i forhold til egenart
- 2.2 Samspill mellom forskning og utdanning
- 2.3 Forskningsinnsats i MNT-fag og profesjonsfag (NY)

Høgskolens langsiktige mål:**Høgskolen i Østfold skal**

- ha en FoU-aktivitet som er preget av høy kvalitet, gir grunnlag for videreutvikling av studieporteføljen og gjør institusjonen til en attraktiv samarbeidspartner
- ha en FoU-produksjon som støtter opp under de studier institusjonen tilbyr
- være en pådriver for felles FoU-virksomhet innenfor Oslofjordalliansen
- være en FoU-institusjon som kjennetegnes ved samarbeid på tvers av tradisjonelle faggrenser

3.2 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2014

Virksomhetsmål 5

Høgskolen skal legge til rette for at kvalitet og omfang av FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid kan økes, primært i samarbeid med regionale aktører.

Risikofaktorer

- lite målrettet styring av FoU-ressursene
- utilstrekkelig FoU-ledelse
- utilstrekkelig kompetanse
- svak FoU-kultur
- manglende dialog med regionen

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2012	Resultatmål 2014
Antall publiseringspoeng	111,1	+ 10 %
Forholdet mellom nivå 1 og 2 - %	76,1/23,9	
Antall publiseringspoeng pr UF-stilling	0,4	0,45
Antall doktorgradsdisputaser	5	8

Kvalitative styringsparametere

Beskrivelse av samarbeid med regionale aktører

Tiltak 2014

12. Vedtatt FoU-organisering implementeres.
13. Driftsmodell for administrativt samarbeid om FoU etableres og iverksettes.
14. Høgskolens IPR-policy følges opp gjennom etablering av et institusjonelt avtaleverk på nivå 3.
15. Det foretas en samlet gjennomgang av høgskolens incentivordninger for FoU, herunder tildeling av kompetansemidler, se tiltak 24.

I tillegg avsettes det strategiske midler til en videreføring av ordningen med publiseringsstipend.

Virksomhetsmål 6

Høgskolen skal legge til rette for økt internasjonalisering av FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid.

Risikofaktorer

- utilstrekkelige språkkunnskaper
- lavt ambisjonsnivå
- manglende koordinert FoU-ledelse
- manglende oversikt over relevante samarbeidspartnere

Kvantitative styringsparametere**Resultat 2013****Resultatmål 2014**

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2013	Resultatmål 2014
Antall prosjekter med internasjonal deltakelse		
Antall publikasjoner/aktiviteter i internasjonale fora		

Tiltak 2014

16. Opplæringstilbudet i engelsk for faglig ansatte utvides.

Se strategiske midler med videreføring av ordningen med støtte til deltakelse på internasjonale konferanser.

Virksomhetsmål 7.

Høgskolen skal ha et tett samspill mellom FoU/KU og utdanning på alle nivåer.

Risikofaktorer

- manglende dialog og koordinering mellom utdanning og FoU

Kvantitative styringsparametere**Resultat 2013****Resultatmål 2014**

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2013	Resultatmål 2014
Antall studentprosjekter knyttet til ansattes FoU/KU		
Antall studentprosjekter knyttet til FoU/KU hos eksterne samarbeidspartnere		

Tiltak 2014

Det gjennomføres ingen særskilte tiltak utover det som ligger i en videreføring av normal aktivitet.

Virksomhetsmål 8.

Høgskolen skal legge til rette for økt tverrfaglig FoU-samarbeid over disiplin- og avdelingsgrenser.

Risikofaktorer

manglende dialog mellom avdelingene og mellom fagmiljøer

Kvantitative styringsparametere**Resultat 2013****Resultatmål 2014**

Antall studentprosjekter der flere avdelinger
samarbeider om FoU/KU

Tiltak 2014

17. Som del av arbeidet med strategisk plan etableres det faglige satsingsområder.

Se også tiltak 12.

4. FORMIDLING OG SAMFUNNSKONTAKT

4.1 Sektormål og høgskolens langsiktige mål

Sektormål 3:

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Nasjonale styringsparametere

3.1 Inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet

3.2 Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

3.3 Fleksibel utdanning, se virksomhetsmål 2

Høgskolens langsiktige mål:

Høgskolen i Østfold skal

- være en tydelig og profesjonell kunnskapsformidler i regionen
- være en pådriver for kunnskapsheving samt samfunns- og næringsutvikling i regionen gjennom kritisk analyse, innovasjon og verdiskaping basert på FoU-resultater

4.2 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2013

Virksomhetsmål 9

Høgskolen skal være regionens førstevalg som leverandør av forskningsbasert kunnskap og øke sin synlighet.

Risikofaktorer

dårlig markedsføring av etter- og videreutdanning og studier generelt
lite omfang av/dårlig kvalitet på formidling av FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid
manglende samarbeid med arbeidslivet
for lite synlige i media

Kvantitative styringsparametere	Resultat		Resultatmål 2014
Omfang (antall) av betalt etter- og videreutdanning videreutdanning (sum vår/høst) etterutdanning	2013: 1 377 2012: 1 379		1 500 1 000
Omfang av bidrags- og oppdragsprosjekter med regional tilknytning			
Resultat publisering/formidling	Antall 965	Poeng 4 182	+ 10 %
Utadrettede arrangementer			15
Antall medieoppslag			

Kvalitativ styringsparameter

Analyse av søkerlekkasje

Tiltak 2014

18. Det legges til rette for å øke høgskolens evner og muligheter til å gjennomføre større utadrettede arrangementer.
19. Høgskolens 20 års jubileum markeres sammen med lanseringen av ny strategisk plan.

Se også tiltak 13.

Virksomhetsmål 10.

Høgskolen skal styrke og formalisere samarbeidet med regionale aktører.

Risikofaktorer

- manglende arenaer for samhandling
- manglende ressurser
- manglende styring

Kvalitativ styringsparameter

Engasjement i formelle samarbeidsfora

Tiltak 2014

20. Høgskolen skal ta initiativ til et tettere samarbeid med Sykehuset Østfold i forbindelse med etableringen av nytt sykehus på Kalnes.

Se også tiltak 13.

5. ORGANISASJON OG RESSURSER

5.1 Sektormål og høgskolens langsiktige mål

Sektormål 4:

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Nasjonale styringsparametere:

- 4.1 Andel kvinner i dosent- og professorstillinger
- 4.2 Andel midlertidig ansatte
- 4.3 Langsiktig økonomisk planlegging
- 4.4 Robuste fagmiljøer

Høgskolens langsiktige mål:

Høgskolen i Østfold skal

- ha støttefunksjoner og infrastruktur som bidrar til å sikre god kvalitet på primæroppgavene
- være en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsplass
- til enhver tid ha en organisering som er tilpasset oppgaver og rammebetingelser og som bygger opp under høgskolens strategiske vegvalg
- være en troverdig og velfungerende høyskole
- være en institusjon preget av samarbeid på tvers av avdelinger og mellom primæroppgaver og støttefunksjoner
- arbeide for at Oslofjordalliansen utvikles med sikte på bedre ressurstilgang, utviklingsmuligheter og synlighet
- arbeide for redusert miljøbelastning og energiforbruk

5.2 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2013

Virksomhetsmål 11.

Høgskolen skal søke faglige og administrative gevinster gjennom samarbeid med andre institusjoner i Norge og Sverige.

Risikofaktorer

- manglende interesse
- lite målrettet ledelse

Kvalitative styringsparametere

Redegjørelse for gjennomførte tiltak

Tiltak 2014

- 21. Høgskolen skal operasjonalisere samarbeidet med Högskolan Väst.
- 22. Det inngås en samarbeidsavtale med Østfoldforskning.

Virksomhetsmål 12

Høgskolen skal bidra til økt kvalitet gjennom målrettet kompetanseutvikling på alle områder.

Risikofaktorer

- utilstrekkelig utdannings- og FoU-ledelse
- utilstrekkelige økonomiske ressurser
- manglende planer og oppfølging
- manglende insentiver

Kvantitative styringsparametere	Resultat	Resultatmål 2014
Andel førstestillinger	2012: 0,50	0,50
Forholdet 1.lektorer/1.amanuenser (årsverk)	2013: 52,2/58,2	
Antall publikasjonspoeng	2012: 111,1	+ 10 %
Andel kvinner i 1.stillinger, inkludert professor/dosent	2013: 44,1 %	45 %

Tiltak 2014

23. Kartleggingen av ansattes kompetanse ferdigstilles, og det legges til rette for bedre synliggjøring internt og eksternt.
24. Det foretas en gjennomgang av strategi og retningslinjer for tildeling av kompetanseutviklingsmidler. Se også tiltak 15.

Det vises også til strategiske midler til kompetanseutvikling.

Virksomhetsmål 13.

Høgskolen skal ha en strategisk og effektiv økonomistyring som bygger på en langsiktig vurdering av aktiviteten og finansieringen av denne.

Risikofaktorer

- manglende ressurser
- manglende kompetanse
- svak/manglende kopling mellom plan og virkelighet

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2012	Resultatmål 2014
Utvikling i kapitalnivå fri kapital		
Studiepoeng pr student	47,0	48,0
Omfang av finansiering utover bevilgning	7,5 %	7,5 %
Status kompetanse – se virksomhetsmål 12		

Kvalitative styringsparametere

Status bygg og utstyr

Prosedyrer for økonomirapportering, budsjettering og langtidsbudsjettering

Tiltak 2014

25. Det utarbeides institusjonelle retningslinjer og målsettinger for elementene i arbeidsplanene.
26. Det foretas en gjennomgang av organisasjons- og styringsstruktur med sikte på en klargjøring og avgrensning av ansvarsområder og fullmakter.
27. Det gjennomføres et prosjekt for å fastsette satser for belastning av relevante kostnader i forskningsprosjekter. Sektorens nye TDI-modell legges til grunn.
28. Prosjekt knyttet til oppgradering av høgskolens nettsider, startet i 2013, fullføres.
29. Det gjennomføres investeringer i bygg og utskifting av undervisningsutstyr, se strategiske midler.

VEDLEGG 4. Kapasitet til å øke opptaket høsten 2014

Utdanningsinstitusjon: Høgskolen i Østfold

Overordnede spørsmål som besvares helt kort og konsist, jf. den strategiske delen av Rapport og planer (2013-2014).

1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med høsten 2014, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige rammebetingelser og infrastruktur?

Svar spm 1: Høgskolen vurderer det som mulig å øke opptak til vernepleierutdanning med 15 studieplasser, og med 30 studieplasser innen realfag-/ingeniør- og teknologistudier.

2. Hvilke begrensende faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)?

Svar spm 2: For helse- og sosialfagutdanningene er det praksisplasser som vil kunne begrense en økning i opptak.

3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil?

Svar spm 3:

4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvikle av samme årsaker?

Svar spm 4:

		Opptak høst 2013 (antall studieplasser)	Planlagt opptak høst 2014 (antall studieplasser)	Muligheter for økning i opptakskapasitet høst 2014?
		Antall	Antall	Ca. antall
Helse- og sosialfag	Samlet	113	65	15
	<i>herav</i> Barnevernspedagog	0	0	0
	Bioingeniør	0	0	0
	Sosionom	0	0	0
	Sykepleier	0	0	0
	Vernepleier	113	65	15
	ABIOK	0	0	0
	Eldreomsorg	0	0	0
	Master			
	<i>(spesifiser studietilbud ved behov)</i>			
Lærerutdanning	Samlet	0	0	0
	<i>hvorav:</i> Integrert femårig lærerutdanning	0	0	0
	Grunnskolelærer - steg 1-7	0	0	0
	Grunnskolelærer - steg 5-10	0	0	0
	Praktisk-pedagogisk utdanning	0	0	0
	Treårig faglærerutdanning	0	0	0
	Førskolelærerutdanning	0	0	0
	Yrkesfaglærerutdanning	0	0	0
	Toårig masterutdanning	0	0	0
	Ettårig barnehagepedagogikk	0	0	0
	<i>(spesifiser studietilbud ved behov)</i>			

VEDLEGG 5. Rapportering av likestillingstilstanden for 2012 og 2013

1. Personal- og lønnsstatistikk

Høgskolen har en overvekt av kvinner i de fleste stillingsgrupper ved institusjonen. Kvinneandelen er fremdeles lav innen fagområdene ingeniørfag, informasjonsteknologi og økonomi, språk og samfunnsfag. Størst er kvinneandelen innen helse- og sosialfag og i administrasjonen.

Høgskolen har tilnærmet kjønnsbalanse innen undervisnings- og forskerstillinger. Høgskolen har en høy kvinneandel i professor/dosentstillinger sammenlignet med øvrige i sektoren, og nær halvparten av medarbeidere med førstekompetanse er kvinner.

Lønnsmessig ligger kvinner på et lavere nivå enn menn. I gjennomsnitt har kvinner 8 % lavere lønn enn sine mannlige kolleger. Minst er lønnsforskjellen i undervisnings- og forskerstillingen med en differanse på 2 %. Den største skjevheten mellom kvinner og menns lønn ligger i stillingskategorien administrative stillinger. Det må her tas forbehold om avviket kan skyldes forskjeller i ansiennitet.

Institusjonen har hatt fokus på å redusere lønsskjevheter som følge av kjønn ved siste års lokale forhandlinger. I 2013 ble det ikke avsatt sentrale midler til lokale forhandlinger, og institusjonen valgte da å ikke gjennomføre forhandlinger etter 2.3.3. Oversikten under viser allikevel en svak forbedring når det gjelder likestilling av lønn fra 2012 til 2013.

Kjønnsfordeling og gjennomsnittslønn på virksomhetsnivå, 2012 og 2013

		Kjønnsbalanse			Lønn (gjennomsnittslønn per 01.10)			
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall årsverk	Menn	Kvinner	Kvinnens andel av menns lønn (%)	Total gjennomsnittslønn
Totalt	2013	46,5	53,5	488,0	45 209	41 901	92,7	43 433
	2012	46,4	53,6	491,0	44 486	40 996	92,2	42 625
Adm. stillinger	2013	46,5	53,5	131,8	47 490	39 527	83,2	41 795
	2012	46,4	53,6	131,8	45 697	38 606	84,5	40 998
UFF-stillinger	2013	42,8	47,2	280,4	47 429	46 182	97,4	46 854
	2012	46,4	53,6	283,5	46 769	45 074	96,4	45 979
Drifts- og vedlikehold	2013	15,5	84,5	25,7	32 356	30 975	95,7	31 738
	2012	16,0	84,0	24,9	31 926	30 502	95,5	31 269

Kjønnsfordeling og gjennomsnittslønn på avdelingsnivå, 2012 og 2013

		Kjønnsbalanse			Lønn (gjennomsnittslønn per 01.10)			
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall årsverk	Menn	Kvinner	Kvinnens andel av menns lønn (%)	Total gjennomsnittslønn
Totalt	2013	46,5	53,5	488,0	45 209	41 901	92,7	43 433
	2012	46,4	53,6	491,0	44 486	40 996	92,2	42 923
ØSS	2013	66,8	33,2	53,0	48 413	47 243	97,6	48 023
	2012	66,7	33,3	54,1	47 726	46 361	97,1	47 261

		Kjønnsbalanse			Lønn (gjennomsnittslønn per 01.10)			
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall årsverk	Menn	Kvinner	Kvinner andel av menns lønn (%)	Total gjennomsnittslønn
IR	2013	66,2	33,8	42,8	45 740	45 354	99,2	45 606
	2012	64,9	35,1	45,3	44 975	45 133	100,4	45 028
IT	2013	81,0	19,0	26,2	45 025	53 008	117,7	46 401
	2012	88,6	11,4	26,3	44 845	45 614	101,7	44 924
HS	2013	34,0	66,0	86,4	47 421	46 586	98,2	46 878
	2012	34,0	66,0	89,4	46 387	45 218	97,5	45 624
LU	2013	55,2	44,8	88,4	46 110	46 356	100,5	46 216
	2012	52,8	47,2	90,9	45 435	45 396	99,9	45 416
Akademiet	2013	51,5	48,5	10,3	43 012	44 971	104,6	44 057
	2012	44,7	55,3	8,5	45 033	44 389	98,6	44 687

2. Arbeidsforhold

Fordelingen av andel kvinner og menn i midlertidige stillinger har det siste året jevnet seg ut. Avdeling for helse- og sosialfag har den største andel kvinner i midlertidige stillinger. Dette er også den avdelingen med flest kvinner ansatt.

Av 74 medarbeidere i deltidsstillinger fylles 64 % av stillingene av kvinner. Størst er bruken av deltidsstillinger innen stillingsgruppen undervisning- og forskning. En god del av deltidsbruken innen UFF-stillinger skyldes en aldrende medarbeidermasse og bruk av delvis AFP. Av 39 medarbeidere er 22 av disse er 62 år eller eldre. Deltidsbruken blant kvinner er høyere enn for menn.

I stillingsgruppen drifts- og vedlikehold er andelen deltidsbruk stor i forhold til antall ansatte totalt. 11 av totalt 23 renholdere, alle kvinner, inngår i denne kategorien. Ved ansettelse av nye renholdere har institusjonen fokus på å tilby egne ansatte en forhøyet stillingsprosent før man går ut med ekstern utlysning.

Arbeidsforhold på virksomhetsnivå, 2012 og 2013

		Midlertidige stillinger (DBH)			Deltidsstillinger (SAP)		
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall midlertidige stillinger	% Menn	% Kvinner	Totalt antall deltidsstillinger*
Totalt	2013	49,9	50,1	79,4	36 %	64 %	74
	2012	42,4	57,6	87,6	34 %	66 %	76
Adm. stillinger	2013	48,4	51,6	29,9	19 %	81 %	21
	2012	40,3	59,7	32,3	19 %	81 %	21
UFF-stillinger	2013	46,3	53,7	41,8	49 %	51 %	39
	2012	37,4	62,6	47,0	45 %	55 %	40
Drifts- og vedlikehold	2013	-	-	-	29 %	71 %	14
	2012	-	100,0	0,8	27 %	73 %	15

*) Professor II stillinger er holdt utenfor deltidsstillingene

Arbeidsforhold på avdelingsnivå, 2012 og 2013

		Midlertidige stillinger (DBH)			Deltidsstillinger (SAP)		
		% Menn	% Kvinner	Totalt antall midlertidige stillinger	% Menn	% Kvinner	Totalt antall deltidsstillinger*
Totalt	2013	49,9	50,1	79,4	36 %	64 %	74
	2012	42,4	57,6	87,6	34 %	66 %	76
Økonomi, språk og samf.	2013	72,8	27,2	9,5	75 %	25 %	4
	2012	59,7	40,3	7,5	50 %	50 %	2
Ingeniørfag	2013	86,5	13,5	4,5	71 %	29 %	7
	2012	58,8	41,2	4,9	100 %	0 %	5
Informasjonsteknologi	2013	51,6	48,4	6,2	100 %	0 %	5
	2012	83,9	16,1	6,2	100 %	0 %	5
Helse og sosial	2013	18,0	82,0	13,3	20 %	80 %	10
	2012	24,5	75,5	15,9	17 %	83 %	12
Lærerutdanning	2013	50,0	50,0	11,2	45 %	55 %	11
	2012	36,4	63,6	15,4	42 %	58 %	12
Akademiet	2013	45,2	54,8	7,3	33 %	67 %	6
	2012	32,7	67,3	5,5	40 %	60 %	5

3. Uttak av foreldrepermisjoner og fravær p.g.a. syke barn, 2012 -2013

Barns eller barnepassers sykdom står for 0,18 % av medarbeideres totale fravær. Det kan tyde på at kvinner tar den største byrden når det gjelder omsorg for barn både når det gjelder sykdom relatert fravær og permisjoner. Kvinner står for 75 % av fraværet grunnet sykt barn og 90 % av permisjonsuttaket som relateres til omsorg for barn (foreldrepermisjon, omsorgspermisjon, permisjon ved fødsel og adopsjon).

Stillingskategori		Foreldrepermisjon* ant. fraværsdager		Fravær sykt barn ant. fraværsdager	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Totalt	2013	1181	130	148	48
	2012	1312	258	136	60
Adm. stillinger	2013	941	66	104	39
	2012	991	80	104	45
UFF-stillinger	2013	239	44	20	4
	2012	321	118	22	4
Drifts- og vedlikehold	2013	0	20	23	5
	2012	0	60	10	11

*) Foreldrepermisjon inkl. foreldrepermisjon, omsorgspermisjon samt permisjon ved fødsel og adopsjon.

4. Sykefraværstatistikk, 2012 -2013

Høgskolen i Østfold er en IA-virksomhet noe som innebærer en nasjonal målsetting om at sykefraværet på nasjonalt nivå ikke skal overstige 5,6 %. Høgskolen kan vise til et generelt lavt

sykefravær på 3,9 % for 2013, noe som er en nedgang fra 2012. Kvinner står for en større andel av sykefraværet enn menn. Dette gjelder både korttids- og langtidsfravær som følge av sykdom

Stillingskategori		Sykefravær - egenmeldt				Sykefravær - legemeldt			
		Antall fraværsdager		Fraværsprosent		Antall fraværsdager		Fraværsprosent	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Totalt	2013	393	196	0,66	0,39	2563	975	4,34	1,96
	2012	415	250	0,71	0,50	3160	1136	5,43	2,28
Adm. stillinger	2013	226	79	0,94	0,81	850	250	3,55	2,57
	2012	291	114	1,25	1,14	806	249	3,48	2,50
UFF-stillinger	2013	107	67	0,37	0,20	1270	527	4,34	1,60
	2012	87	51	0,29	0,15	1782	757	6,06	2,33
Drift og vedlikehold	2013	63	52	1,07	0,72	444	198	7,58	2,74
	2012	37	85	0,65	1,13	574	133	10,79	1,77

5. Kompetanseutvikling undervisnings- og forskerstillinger

I 2013 var totalt 97 av høyskolens undervisnings- og forskerpersonale registrert i ulike kompetanseløp, av disse utgjør 43 % kvinner. 69 av medarbeiderne tar sikte på å kvalifisere seg til førstekompetanse i løpet av de nærmeste årene. 28 av medarbeidere er i kvalifiseringsløp for å oppnå toppkompetanse.

I 2012 og 2013 var det flere kvinner enn menn som fikk tildelt opprykk.

Kompetanseløp		I kompetanseløp			Opprykk		
		Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Doktorgradprogrammer:	2013	17	21	38	3	1	4
	2012				3	0	3
Rekrutteringstipendiater	2013	9	10	19	1	0	1
Andre doktorgradsprogram	2013	8	11	19	2	1	3
Andre kvalifiseringsløp:	2013	25	34	59	6	5	11
	2012				5	7	12
Professor	2013	5	10	15	0	1	1
	2012				1	1	2
Dosent	2013	4	9	13	1	1	2
	2012				0	1	1
Førstelektor	2013	16	15	31	4	1	5
	2012				4	5	9
Totalt	2013	42	55	97	9	6	15
	2012			106	8	7	15

6. Opprykk i teknisk- administrative stillinger etter 2.3.4 forhandlinger

Flere kvinner enn menn i teknisk- administrative stillinger har fått opprykk til en høyere stilling som følge av 2.3.4 forhandlinger både i 2012 og 2013. Kvinner utgjorde 68 % av medarbeidere i administrasjonen i 2013.

		Kvinner		Menn		Totalt (N)
		Antall	% av N	Antall	% av N	
Endring av stillingskode e/ HTA 2.3.4	2013	6	75 %	2	25 %	8
	2012	8	53 %	7	47 %	15

7. Rekruttering

Høgskolens rekrutteringssystem har ikke innebygd funksjonalitet for å ta ut gode rapporter på fordeling av søkere og kjønn til ulike type stillingskategorier. Totalt sett ser man at det er en stor overrepresentasjon av kvinnelige søkere til stillinger. Overvekt av det kvinnelige kjønn gjenspeiles også ved ansettelse i stillinger. Nær halvparten av alle nyansettelser i 2013 er kvinner.

Stillingskategori	År	Antall søkere		Antall nyansatte	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger:	2013			8	6
	2012			15	11
Tekniske og administrative stillinger (inkl. lederstillinger):	2013			18	8
	2012			16	13
Totalt	2013	465	280	26	14
	2012	499	289	31	24

8. Ledelse og styring

Styret og høgskolens øverste ledelse skal sikre at det er minimum 40 % representasjon av det underrepresenterte kjønn ved oppnevning av utvalg, arbeidsgrupper og lignende. I høgskolens sentrale råd og utvalg er dette kravet godt ivaretatt med unntak av læringsmiljøutvalget som har en overrepresentasjon av kvinner.

Toppledelsen ved høgskolen er overrepresentert med menn. Ved rekruttering av nye faglige ledere ble kjønnsaspektet vurdert som ett av flere kriterier ved utvelgelse av kandidater til intervju. Kjønnsbalansen har bedret seg med 14 % siden 2012.

RÅD / UTVALG	ÅR	ANT. MEDLEMMER	ANT. MENN	MENN %	ANT. KVINNER	KVINNER %
Styret	2012	11	6	55 %	5	45 %
	2013	11	5	45 %	6	55 %
Toppledelse: rektorat, dekaner, direktør, avdelingsdirektører	2012	9	7	78 %	2	22 %
	2013	11	7	64 %	4	36 %

RÅD / UTVALG	ÅR	ANT. MEDLEMMER	ANT. MENN	MENN %	ANT. KVINNER	KVINNER %
Ansettelsesutvalg	2012	16	9	56 %	7	44 %
	2013	18	9	50 %	9	50 %
Ansettelsesråd	2012	7	3	43 %	4	57 %
	2013	7	3	43 %	4	57 %
Likestillings- og diskrimineringsutvalget	2012	6	3	50 %	3	50 %
	2013	6	3	50 %	3	50 %
Læringsmiljøutvalget	2012	5	2	40 %	3	60 %
	2013	6	1	17 %	5	83 %
FoU-utvalget	2012	10	5	50 %	5	50 %
	2013	10	5	50 %	5	50 %
Arbeidsmiljøutvalget (AMU)	2012	6	3	50 %	3	50 %
	2013	6	3	50 %	3	50 %
Klagenemda	2012	5	2	40 %	3	60 %
	2013	5	2	40 %	3	60 %